

A Surveillance of Drinking Behaviors and Other Health-risk Behaviours Among High School Students in Thailand

D
1242.A35
4
51

รายงานผลโครงการวิจัย
การเฝ้าระวังพฤติกรรมการบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อ
สุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย

โดย..รศ.ดร.พญ.สาวิตรี อึ้งนางค์กรชัย และคณะ
เครือข่ายวิชาการ วิจัยและข้อมูลด้านสารเสพติดในภาคใต้
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

สนับสนุนโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

**รายงานผลการศึกษาเรื่อง การเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย**

246
31

**A surveillance of drinking behaviors and other health-risk
behaviours among high school students in Thailand**

สาวิตรี อักษรนางค์กรชัย, อโนชา หมีกทอง, ถนนอมศรี อินทนนท์
บรรณาธิการ

**“การเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย”**

เครือข่ายวิชาการ วิจัยและข้อมูลด้านสารเสพติดในภาคใต้
สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
หาดใหญ่ สงขลา, 2551.

96 หน้า

พิมพ์ครั้งแรก พฤศจิกายน 2551

จำนวน 1,500 เล่ม

พิมพ์ที่ บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด

78/198-200 ซอยพระยาสุเรนทร์ 19 แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กทม. 10510

โทร. 0-2919-1481, 0-2919-1489, 0-2540-1065 แฟกซ์ 0-2540-1064

เล่ม 0

เลขหมู่	RA1242 A35 ก66 2551
Bib Key	315552
	23 เม.ย. 2553

คำนำ

จากประสบการณ์การดำเนินโครงการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการใช้สารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ตั้งแต่ปี 2545 จนถึง ปี 2548 ของทีมนักวิจัยจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และเครือข่ายวิชาการวิจัยและข้อมูลด้านสารเสพติดในภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดิน และสถาบันวิจัย และพัฒนาสุขภาพภาคใต้ ผลการสำรวจที่ผ่านมาทำให้ทราบว่าแนวโน้มพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการใช้สารเสพติดในนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและต้องการการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตามผลการศึกษาดังกล่าวเป็นการสำรวจเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ ดังนั้นคณะผู้วิจัย จึงมีความเห็นร่วมกัน ในการดำเนินโครงการลักษณะดังกล่าวให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ภายใต้ชื่อโครงการ "การเฝ้าระวังพฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในประเทศไทย" โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ โดยจะดำเนินการสำรวจทุก 2 ปี ต่อเนื่องไป รายงานฉบับนี้เป็นผลการดำเนินโครงการ สำรวจทั่วประเทศครั้งแรก

การดำเนินโครงการครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา และได้รับความร่วมมือจากทีมนักวิจัยหลายพื้นที่ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะผู้วิจัย คาดหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก ถ้าได้มีการนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการเฝ้าระวังและ/หรือวางแผนป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนของชาติไทย

คณะผู้วิจัย

เครือข่ายวิชาการ วิจัยและข้อมูลด้านสารเสพติดในภาคใต้

สำนักวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำนักบริหารการทะเบียน
กฤษฎีกาส่ง อรรถกระวีสุนทร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตภาคใต้
ได้รับจาก

วันที่ 23 เมษายน 2553

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	[1]
บทนำ	1
ระเบียบวิธีวิจัย	11
ข้อมูลโรงเรียนและนักเรียน	17
ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	18
ผลการศึกษา 1	20
4.1 การรับรู้ต่อบรรทัดฐาน สิ่งแวดล้อม นโยบาย และระเบียบของโรงเรียน	20
ก. ปัญหาพฤติกรรมในโรงเรียน	20
ข. สภาพแวดล้อมด้านการดื่มสุรา สูบบุหรี่และใช้สารเสพติดในโรงเรียน	21
ค. นโยบาย กฎระเบียบของโรงเรียนด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาการดื่มสุรา	23
ง. การปฏิบัติของโรงเรียนต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา สูบบุหรี่หรือใช้สารเสพติด	25
4.2 พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน	27
4.3 ความรู้สึกซึมเศร้าและการพยายามฆ่าตัวตาย	29
4.4 พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์	30
4.5 ประสบการณ์ด้านการดื่มสุรา	32
ก. พฤติกรรมการดื่มสุรา	32
ข. สถานที่ดื่ม และแหล่งที่เคยได้สุรามา	34
ค. ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองและของนักเรียนคนอื่นใน 12 เดือนที่ผ่านมา	35
4.6 ทักษะคิดต่อการโฆษณาสุรา	37

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
4.7 ประสบการณ์การใช้สารเสพติด	42
ก. การรู้จักและเคยเห็นสารเสพติด	42
ข. การใช้สารเสพติดในชีวิต 12 เดือนและ 30 วันที่ผ่านมา	43
4.8 ประวัติบุคคลในครอบครัวเกี่ยวกับการดื่มสุรา สูบบุหรี่ และใช้สารเสพติด	46
4.9 ทักษะคิดต่อการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด	48
ก. ผลเสียต่อสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารเสพติด	48
ข. การรังเกียจการใช้สารเสพติด	49
ค. ความยากง่ายในการแสวงหาสารเสพติด	50
ง. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อผลจากการดื่มสุรา	50
ผลการศึกษา 2 การดื่มสุราและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	52
ก. อัตราความชุกของการดื่มสุรา	52
ข. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา	53
ค. การสัมผัสโฆษณาสุรา	56
ง. การมีทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่มสุรา	58
จ. การใช้สารเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ	60
บทสรุปและข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	69

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทนำและวัตถุประสงค์

การดื่มสุราและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ เป็นปัญหาทางสังคมและสาธารณสุขที่สำคัญที่พบมากขึ้นในวัยรุ่นทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ สุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดที่วัยรุ่นนิยมใช้มากที่สุด และทำให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย เช่น การบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุจราจร การทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกาย และการฆ่าตัวตาย เป็นต้น โรงเรียนและสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่สำคัญในการลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ รวมทั้งปัญหาการดื่มสุราและใช้สารเสพติดของวัยรุ่น ก่อนที่จะวางแผนโครงการเพื่อป้องกันปัญหาการดื่มสุราหรือการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ผู้วางแผนนโยบายควรจะต้องมีความเข้าใจในตัวปัญหาในลักษณะและขอบเขตของปัญหาในสถานศึกษาเป็นอย่างดีก่อน พฤติกรรมการดื่มสุรา และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ ของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามกระแสสังคม ควรมีการสำรวจซ้ำเป็นระยะๆ สม่าเสมอ คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินโครงการวิจัยนี้ขึ้นมาเพื่อเฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มสุรา พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การใช้สารเสพติด และผลกระทบจากการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย (Surveillance of drinking behaviors among high school children in Thailand) โดยโครงการนี้จะเป็นการสำรวจแบบตัดขวางซ้ำทุกสองปี (Repeated series of biannual cross-sectional surveys) เริ่มเก็บข้อมูลปีแรกในปีการศึกษา 2550 ในรายงานนี้เป็นผลการสำรวจของปีการศึกษา 2550

วิธีการศึกษา

แหล่งประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ หรือนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 2 โรงเรียนสายอาชีวศึกษา จากโรงเรียนในจังหวัดที่สุ่มเลือกแบ่งตามเขตการศึกษาทั่วประเทศ และกรุงเทพมหานครรวม 40 จังหวัด สุ่มเลือกโรงเรียนนอกกรุงเทพฯ จังหวัดละ 5 โรงเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน เป็นโรงเรียนสายสามัญสังกัดรัฐบาลในเขตเมือง 1 โรงเรียน เขตชนบท 1 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 1 โรงเรียน โรงเรียนสายอาชีพด้านพาณิชยกรรม 1 โรงเรียน ด้านช่างเทคนิค 1 โรงเรียน ในกรุงเทพฯ มี 3 เขตพื้นที่การศึกษา เลือกเขตละ 4 โรงเรียน (ไม่มีโรงเรียนเขตชนบท) รวม 201 โรงเรียนทั่วประเทศ เป็นสายสามัญ 118 โรงเรียน สายอาชีพ 83 โรงเรียน สังกัดรัฐบาลในเขตเมือง 98 โรงเรียน เขตชนบท 55 โรงเรียน เอกชน 48 โรงเรียน

โดยในแต่ละโรงเรียนสุ่มเลือกห้องเรียนมาระดับชั้นละ 3 ห้องเรียน เก็บข้อมูลจากนักเรียนทุกคนที่อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน ได้จำนวนนักเรียนทั้งหมด 50,033 คน เป็นชาย 22,723 คน (ร้อยละ 45.6) หญิง 27,106 คน (ร้อยละ 54.4) ไม่ระบุเพศ 204 คน อายุเฉลี่ยของนักเรียนเท่ากับ 15.1 ปี นักเรียนร้อยละ 94.5 นับถือศาสนาพุทธ เป็นนักเรียนจากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล 25 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 6,623 คน จากภาคกลาง 51 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 13,163 คน จากภาคเหนือ 40 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 10,388 คน จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 46 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 12,370 คน และจากภาคใต้ 36 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 7,479 คน

เจ้าหน้าที่วิจัยของทีมวิจัยแต่ละภาค เดินทางไปเก็บข้อมูลที่โรงเรียนแต่ละแห่ง โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามในห้องเรียน ใช้เวลาในการตอบประมาณ 1 คาบเรียน (30-50 นาที) การร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้เป็นไปตามความสมัครใจของนักเรียนแบบสอบถามเป็นแบบอ่านและตอบเอง โดยไม่ระบุชื่อของผู้ตอบ เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2550 - กุมภาพันธ์ 2551

ผลการศึกษา

พฤติกรรมการดื่มสุรา

นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 39.8 และ 24.5 เคยดื่มสุรามาแล้วในชีวิต อายุเฉลี่ยที่นักเรียนเริ่มดื่มสุราเป็นครั้งแรก ประมาณ 13 ปีในผู้ชายและ 14 ปีในผู้หญิง ในจำนวนนักเรียนที่ดื่มในปัจจุบัน (30 วันที่ผ่านมา) ส่วนใหญ่จะดื่มเพียง 1-2 ครั้งเท่านั้น และดื่มเพียง 1-2 หน่วยต่อครั้ง นักเรียนชั้นโตกว่ามีแนวโน้มที่จะดื่มในปัจจุบัน ดื่มหนักและดื่มจนเมาบ่อยครั้งกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่า และนักเรียนชายมีอัตราการดื่มมากกว่านักเรียนหญิงในทุกระดับชั้น อัตราความชุกของการดื่มสุราแบบแผนต่างๆ จำแนกตามเพศและชั้นปีแสดงในตารางต่อไปนี้

อัตราความชุกของการดื่มสุรา (ร้อยละ)

แบบแผนการดื่ม	เพศ	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การดื่มในชีวิต	ชาย	17.3	35.0	51.8	68.8	39.8
	หญิง	8.9	22.2	31.3	44.7	24.5
การดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา	ชาย	6.4	20.4	36.2	49.0	25.1
	หญิง	3.8	12.2	18.4	27.9	14.0
การดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	4.5	15.3	27.6	40.1	19.5
	หญิง	2.8	8.3	12.2	21.0	9.8
การดื่มหนัก (≥5 หน่วย/ครั้ง) ใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	1.7	7.7	14.3	20.6	10.2
	หญิง	0.8	3.2	5.4	9.1	4.1
การดื่มจนเมา ใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	3.9	12.7	20.3	36.8	16.4
	หญิง	1.8	5.8	7.8	16.2	6.7

สถานที่ที่นักเรียนมักจะดื่มสุรากันมากที่สุดได้แก่ ในสวน/ไร่/นา และหอพัก ส่วนใหญ่นักเรียนจะได้สุรามาจากผู้อื่นทั้งเป็นผู้ที่อายุมากกว่าหรือน้อยกว่า 20 ปี นักเรียนชายระดับ ปวช.2 จำนวนเกือบครึ่งหนึ่งสามารถซื้อหาสุรามาดื่มเองโดยที่ผู้ชายไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัว และมีนักเรียนชั้น ม.1 และ ม.3 ร้อยละ 4-16 ที่เคยซื้อสุรามาดื่มเองโดยที่ผู้ชายก็ไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัวเช่นกัน นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 13.1 และ 6.2 สามารถซื้อหาสุรามาได้จากร้านค้า ร้านอาหารบริเวณรอบโรงเรียนในรัศมีไม่เกิน 500 เมตร นักเรียนใช้เวลาเพียงประมาณ 12-14 นาทีก็สามารถหาซื้อสุราได้โดยนักเรียนจำนวนครึ่งหนึ่งใช้เวลาเพียง 10 นาทีก็สามารถหาซื้อสุรามาได้

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมาในนักเรียนเหล่านี้ได้แก่ 1) ลักษณะประชากรด้าน เพศ ระดับชั้นเรียน ศาสนา สถานที่อยู่อาศัย และผลการเรียน โดยระดับชั้นเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราสูงสุด นักเรียนหญิงมีความเสี่ยงในการดื่มน้อยกว่านักเรียนชายประมาณครึ่งหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนชั้น ม.1 นักเรียนชั้น ม.3 ม.5 และปวช.2 มีความเสี่ยงในการดื่มสุราเป็น 4-12 เท่า โดยความเสี่ยงนี้เพิ่มขึ้นตามชั้นปี 2) การรับรู้สภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน และนโยบายกฎระเบียบของโรงเรียน โดยนักเรียนที่ดื่มสุรามีแนวโน้มที่จะรับรู้สภาพแวดล้อมและนโยบายกฎระเบียบของโรงเรียนในด้านที่สอดคล้องกับการดื่มสุรา ในขณะที่นักเรียนที่ไม่ดื่มสุรามองว่าตนเองอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีผู้ดื่มสุราน้อยกว่า และรับทราบกฎระเบียบของโรงเรียนในเชิงที่ไม่ส่งเสริมการดื่มสุราของนักเรียน โดยนักเรียนที่ดื่มสุรามีโอกาสเป็น 2-3 เท่าของนักเรียนที่ไม่ดื่มสุราที่จะมองว่าตนเอง

อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีผู้ดื่มสุราหรือดื่มอย่างหนักจำนวนมาก 3) ปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง ที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราของนักเรียนจากผลการศึกษานี้ ได้แก่ การสัมผัสกับโฆษณาสุรา นักเรียนที่ดื่มสุรามีอัตราการสัมผัสโฆษณาสุร่าบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มและสามารถจดจำ รวมทั้งมีความรู้สึกอยากลองดื่มมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุร่าอย่างชัดเจน โดยนักเรียนที่ดื่มสุรามีอัตราการสัมผัสกับสื่อโฆษณาสุร่าทุกชนิดบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุร่า ประมาณหนึ่งเท่าครึ่ง และมีอัตราการจำชื่อยี่ห้อสุร่าได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มถึงเกือบสองเท่า รวมทั้งยังมีความรู้สึกอยากลองดื่มสุร่ามากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มประมาณสองเท่าเช่นกัน

พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน

ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนชายร้อยละ 81.7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 82 สวมหมวกกันน็อคเวลาขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ และนักเรียนชายร้อยละ 77.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 78.8 คาดเข็มขัดนิรภัยเวลานั่งในรถยนต์ด้านหน้าข้างคนขับเป็นประจำ นักเรียนชายร้อยละ 19.4 และนักเรียนหญิงร้อยละ 7.8 เคยขับขีรถยนต์รถจักรยานยนต์ หลังจากที่ได้ดื่มสุร่ามา นักเรียนชายหญิงน้อยกว่าร้อยละ 20 เคยพกพา มีด ปืน หรือไม้กระบองหรือสิ่งอื่นๆ เพื่อใช้เป็นอาวุธ สำหรับการขกต้อย ตบตีต่อผู้ทะเลาะวิวาทกับคนอื่น จนได้รับบาดเจ็บต้องได้รับการดูแลรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาล เคยถูกแฟนตบตีหรือทำร้ายร่างกายโดยตั้งใจ และเคยถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยนักเรียนระดับ ปวช.2 ทั้งชายและหญิงมีอัตราการมีพฤติกรรมดังกล่าวสูงกว่านักเรียนชั้นอื่นๆ

นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 12.7 และ 13.2 เคยมีอาการซึมเศร้าหมดอาลัยในชีวิตเกือบทุกวันติดต่อกันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 4.5 และ 5.2 เคยคิดจะฆ่าตัวตายอย่างจริงจังและร้อยละ 4.9 และ 6.1 เคยวางแผนวิธีการฆ่าตัวตาย ในจำนวนนักเรียนที่เคยฆ่าตัวตายจริงๆ มีนักเรียนชายร้อยละ 16.2 และนักเรียนหญิงร้อยละ 6 ที่เคยพยายามฆ่าตัวตายมากกว่า 5 ครั้ง และนักเรียนชายร้อยละ 27 นักเรียนหญิงร้อยละ 18.8 เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงจนได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจนต้องได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์ อัตราการเคยมีอารมณ์เศร้า และการพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามชั้นปี

นักเรียนชายร้อยละ 15.8 และหญิงร้อยละ 7 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว โดยอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนชาย 14.6 ปี และนักเรียนหญิง 15.5 ปี ในจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว นักเรียนชายร้อยละ 22.9 นักเรียนหญิงร้อยละ 12.3 ดื่มสุร่าหรือใช้สารเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย อัตราการเคยตั้งครรรภ์หรือเคยทำให้อ

คนอื่นตั้งครรภสูงพอๆ กันระหว่างนักเรียนชายและหญิง (ร้อยละ 10.6 และร้อยละ 9.2) นักเรียน
 ปวช.2 มีอัตราการเคยมีเพศสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนสายสามัญ นักเรียนชายร้อยละ 73.9
 และนักเรียนหญิงร้อยละ 83.4 เคยได้รับคำสอนเกี่ยวกับเรื่องเอดส์หรือเอชไอวีในโรงเรียน

ประสบการณ์ใช้สารเสพติด

สารเสพติดที่นักเรียนชายทุกชั้นปีเคยใช้มากที่สุดคือ บุหรี่ (ร้อยละ 21.2) รองลงมาเรียง
 ตามลำดับ ได้แก่ กัญชา ยานอนหลับ กระท่อม/สารผสมกระท่อม ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม ยาบ้า
 สารระเหย ยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด ซึ่งมีนักเรียนชายร้อยละ 2-7 เคยใช้ในชีวิตร
 สารเสพติดที่นักเรียนหญิงเคยใช้ในชีวิตรมากที่สุด ได้แก่ ยานอนหลับ (ร้อยละ 6.8) และบุหรี่ (ร้อยละ
 5.3) ส่วนสารอื่น ๆ ที่นักเรียนหญิงเพียงร้อยละ 1-2 เคยใช้ ได้แก่ ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม
 ยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด และกัญชา นักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าเคยใช้สารเสพติด
 มากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าทั้งชายและหญิง การใช้สารเสพติดแต่ละตัวใน 12
 เดือนลดต่ำลงจากอัตราในชีวิตเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และนักเรียนประมาณร้อยละ 60
 ขึ้นไปที่เคยใช้สารเสพติดแต่ละตัวใน 12 เดือนที่ผ่านมา ยังคงใช้สารนั้นใน 30 วันที่ผ่านมาเช่นกัน

สรุป

การศึกษานี้ได้แสดงถึงอัตราความชุกของการติ่มสุราของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของ
 ประเทศไทย และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการติ่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา รวมทั้งอัตราการเกิด
 พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในด้านต่างๆ และการใช้สารเสพติด อัตราการเกิดพฤติกรรมต่างๆ
 เหล่านี้มีความแตกต่างกันระหว่างนักเรียนชายและหญิง ระหว่างนักเรียนแต่ละชั้นปี และ
 ระหว่างนักเรียนสายสามัญกับนักเรียนสายอาชีวศึกษาอย่างชัดเจน ข้อมูลเหล่านี้สำคัญ
 ในการวางแผนโครงการเพื่อป้องกันการติ่มสุราของเยาวชนไทย ซึ่งควรจะต้องเป็นโครงการ
 ที่มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับนักเรียนตามระดับชั้นปีและสายการเรียน การศึกษาลักษณะนี้
 อย่างต่อเนื่องจะเป็นข้อมูลสำคัญของประเทศในการติดตามเฝ้าระวังปัญหาการติ่มสุราและ
 พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนต่อไป

A surveillance of drinking behaviors and other health-risk behaviours among high school students in Thailand

Assanangkornchai S, Mukthong A, Samangsi N, on behalf of the 2007 Student Survey Team.

Faculty of Medicine, Prince of Songkla University

Hat Yai, Songkhla, Thailand

Executive Summary

Introduction

Alcohol consumption and other health risk behaviors have been an increasing problem among adolescents both in Thailand and other countries. Alcohol is the most commonly used addictive substance among teenagers and leads to several consequences, e.g. traffic accident injuries and deaths, violence and suicide. School is an important place for implementing prevention programs for alcohol use and other health risk behaviors. Before implementing such programs, it is crucial that the nature and extent of the problem should be well understood. Health risk behaviors, including alcohol consumption are dynamic and changing along the social and cultural situation, thus a repeated series of surveys is needed. Because of these reasons, the current study project was carried out to monitor the changes of health risk behaviors, including alcohol and other substance abuse and their consequences among high school students in Thailand. The study was planned to be a repeated series of bi-annual surveys, collecting data from high school students all over Thailand. It is an expanded project of the previous study, which was carried out annually in 2002-2005 among high school students in Southern Thailand.¹ This is a report of the results of the national study in 2007.

Subjects and Methods

Subjects were students in Mathayomsuksa (High school) levels 1, 3 and 5 (M1, M3 and M5; -equivalent to Years 7, 9 and 11 of the international education) in ordinary

¹ Assanangkornchai S, Pattanasattayawong U, Samangsi N, and Mukthong A. Substance use among high-school students in Southern Thailand: trends over 3 years (2002-2004). *Drug Alcohol Depend* 2007; 86 (2-3) : 167-74.

schools and in level 2 of the vocational colleges (V2) from 40 randomly selected provinces throughout the country. The number of provinces in each region of the country was selected proportionally to the number of the provinces in that region. Five schools were randomly selected from each province, including one public high school in the urban areas, one in rural areas, one private school, one commerce-based vocational school and one technique-based vocational school. Altogether 200 schools participated in the study. In each school, three classrooms of each level were selected. All students in the selected classroom were asked to complete a self-administered, voluntary and anonymous questionnaire during their regular class period.

Overall, the total number of students was 50,033, 46% males and 54% females. The mean age of the students was 15.1 years. About 94% were Buddhist. The numbers of schools and students in each region of the country were as follows: Bangkok and its peripheral provinces -25 schools and 6,623 students, central region -53 schools and 13,163 students, northern region -40 schools and 10,343 students, northeast region -46 schools and 12,240 students and southern region -36 schools and 7,460 students. Data collection was carried out between December 2007 and February 2008, which was in the second semester of the school year in Thailand.

Results

Alcohol consumption

Overall, 40% and 24% of the male and female students ever drank alcohol in their lifetime. The mean age at first drink was 13.3 years in males and 14.0 years in females. Among those who had drunk in the past 30 days of the survey, the majority drank only 1-2 occasions with 1-2 drinks per occasion. Students in higher classes were more likely to drink in the past 30 days, had binge drinking and drinking until intoxication than students in the lower classes. Male students had a higher rate of drinking than female students in the same educational level. The following table shows prevalence rates of different patterns of alcohol drinking, classified by gender and school level.

Prevalence of Alcohol Consumption

Patterns	gender	M1	M3	M5	V2	Total
Lifetime drinking	male	17.3	35.0	51.8	68.8	39.8
	female	8.9	22.2	31.3	44.7	24.5
Drinking in the past 12 months	male	6.4	20.4	36.2	49.0	25.1
	female	3.8	12.2	18.4	27.9	14.0
Drinking in the past 30 days (current drinking)	male	4.5	15.3	27.6	40.1	19.5
	female	2.8	8.3	12.2	21.0	9.8
Binge drinking (>5drinks) in the past 30 days	male	1.7	7.7	14.3	20.6	10.2
	female	0.8	3.2	5.4	9.1	4.1
Drinking until intoxication in the past 30 days	male	3.9	12.7	20.3	36.8	16.4
	female	1.8	5.8	7.8	16.2	6.7

The places where students usually drank alcohol were farm/garden and dormitory. Almost half of the V2 students reported that they could buy alcoholic beverage by themselves without being checked for the identification by the sellers. About 13% and 6% of the males and females could buy alcoholic beverages from shops or restaurants in the surrounding areas of less than 500 meters of their schools. The average accessible time to an alcoholic drink was 12-14 minutes with a median of 10 minutes.

Factors associated with past year alcohol consumption among these students included four domains, 1) socio-demographic characteristics, including gender, school level, religion, accommodation and school performance, 2) perception of school social environment regarding rules about alcohol consumption and number of drinking peers, 3) exposure to alcohol advertisements, and 4) positive attitudes toward alcohol drinking. School level had the highest odds for the relationship with alcohol consumption. Compared with M1 students, M3, M5 and V2 students were 4-12 times as likely to drink alcohol. Female students were about half time as likely to drink alcohol as were male students. Drinking students were significantly more likely to perceive school rules and environment in the pro-drinking way. For examples, higher percentage of drinking students than non-drinking students thought that drinking was

permissible in school unless it was in a safe limit or they were less likely to think that drinking in the school area was absolutely forbidden either for students, teachers or executive staff. These students were about 2-3 times as likely to perceive that there was a high number of drinking students and peers in their school, compared to the non-drinking students. Furthermore, drinking students were more exposed to alcohol advertisements, were better in remembering the alcoholic beverage brands and were more likely to try out alcohol after seeing or hearing those advertisements, compared to non-drinking students. Finally, higher percentage of drinking students than non-drinking students tended to perceive that alcohol drinking created positive consequences, e.g. helping them in socialization, reducing their social anxiety, making men or women sexier, reducing stress and increasing appetite.

Health-risk behaviors

In the past 12 months, 42% of male and 36% of female students wore a safety helmet regularly while riding a motor-cycle and 41% and 38% of male and female students wore a safety belt regularly while sitting on a front seat of a driving car. Only 1.2%-4% of the students rode a motor-cycle or drove a car after drinking alcohol. Less than 10% of the students carried weapons to school, had fights, which needed medical care or were forced to have involuntary sex. The V2 students were more likely to have all health-risk behaviors than were other students.

About 13% of these students ever had depressive feeling almost everyday for a period of two weeks, which disturbed their daily life function. In addition, 4.5% and 5.2% of the male and female students had suicidal thought and 5% and 6% had serious suicidal plan. Among those who had suicidal attempts, 16% of the male and 6% of the female students did so more than five times and 27% and 19% of these students had severe suicidal attempts, which needed medical care. The rates of depression and suicidal attempts tended to increase in higher school years.

Overall, 16% and 7% of male and female students ever had sexual relationship. The average ages of first sexual intercourse were 14.6 and 15.5 years in males and females. Among those who ever had sex, 23% and 12% drank alcohol or

used a substance before having sex at the last time. The rates of pregnancy or causing other pregnant were about 11% and 9% among male and female students. V2 students had a higher rate of sexual relationship than did other students. Moreover, 74% and 84% of the male and female students reported that they ever had education about HIV-AIDS in school.

Substance use

Apart from alcohol, the most commonly used substance among male students in their lifetime was tobacco (21%), while it was sleeping pills for female students (7%). The other commonly used substances among male students (2-7%) were in sequence, cannabis, sleeping pills, kratom (*mitragynine speciosa*, a local plant), codeine-cough suppressant, yaba (methamphetamine), inhalants and anxiolytic drugs. Among female students, tobacco was the second most used substance (5%) while other substances, which had only been used by 1-2% of the students, were cough suppressant, anxiolytic drugs and cannabis. The rate of substance use in the past 12 months was only a little less than that in the lifetime, suggesting that most of them might have first used these substances in the past year. At last, about 60% of the students who ever used a substance in the past 12 months had used it in the past 30 days of the survey.

Summary

The study shows prevalence of alcohol consumption among high-school students in Thailand, its associated factors and the prevalence of other health-risk behaviors. The rates of all these behaviors were significantly different between male and female students, among students in different school years and between students in ordinary education and vocational education. This information suggests that preventive measures for alcohol and substance abuse and other risk behaviors among high school students should be specific to gender, age group and type of schools. Repeated surveys are also needed to monitor the trends of these health-risk behaviors among all students throughout the country.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การดื่มสุราและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ เป็นปัญหาทางสังคมและสาธารณสุขที่สำคัญที่พบมากขึ้นในวัยรุ่นทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ สุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นสารเสพติดที่วัยรุ่นนิยมใช้มากที่สุด จากการสำรวจพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ในปี พ.ศ.2545-2547 พบว่าอัตราการดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมาในนักเรียนชายเท่ากับร้อยละ 25.36, 24.21 และ 22.69 และในนักเรียนหญิงเท่ากับ ร้อยละ 13.61, 12.05 และ 9.44 ในปี พ.ศ. 2545 2546 และ 2547 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราการสูบบุหรี่และการใช้สารเสพติดชนิดอื่นๆ ทั้งสามปี โดยอัตราการดื่มหนักมากกว่า 5 แก้วขึ้นไปต่อครั้ง (binge drinking) และการดื่มจนเมา (drinking until intoxication) ในระยะเวลา 30 วันที่ผ่านมา ในนักเรียนกลุ่มนี้ถึงร้อยละ 13-17 ในนักเรียนชายและ 4-6 ในนักเรียนหญิง (1) การศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาทำให้ภาพที่คล้ายคลึงกัน การสำรวจประจำปี พ.ศ.2548 ของโครงการ Monitoring the Future (MTF) ซึ่งเป็นการสำรวจการใช้สารเสพติดในนักเรียน นักศึกษาทั่วประเทศ ต่อเนื่องทุกปี พบว่าสามในสี่ของนักเรียนชั้นปีที่ 10 (เท่ากับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในประเทศไทย) และประมาณสองในห้าของนักเรียนชั้นปีที่ 8 (เท่ากับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในประเทศไทย) เคยดื่มสุรามาแล้วในชีวิต และเมื่อเด็กเหล่านี้ดื่ม พวกเขาอีกมักจะดื่มมากเช่น 4-5 หน่วยมาตรฐานต่อครั้ง โดยการสำรวจนี้ยังพบว่า นักเรียนชั้นปีที่ 8 ร้อยละ 11 นักเรียนชั้นปีที่ 10 ร้อยละ 22 และนักเรียนชั้นปีที่ 12 ร้อยละ 29 เคยดื่มหนัก (binge drinking) ในสองสัปดาห์ก่อนการสำรวจ (2)

จากการศึกษาวิจัยต่างๆ มักจะพบว่า เด็กที่เริ่มดื่มสุราเมื่ออายุน้อยจะมีโอกาสเกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น รวมทั้งการใช้สารเสพติดชนิดอื่นๆ และปัญหาทางเพศ และทำให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย เช่น การบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุจราจร การทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกาย และการฆ่าตัวตาย เป็นต้น (3) จากการศึกษาในประเทศไทยก็พบว่าการดื่มสุราเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเกิดอุบัติเหตุจราจรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่น (4, 5)

การศึกษาเกี่ยวกับการดื่มสุราในนักเรียนนักศึกษาได้รับความสนใจมากในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา การศึกษาเหล่านี้พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลายด้านกับการดื่มสุราในวัยรุ่นและภาวะความผิดปกติจากการดื่มสุรา เช่น ปัจจัยด้านพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม ความไม่มั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ เพศ และเอก

ลักษณะทางเพศ ระดับชาตัญญูญา แรงกดดันจากเพื่อน ครอบครัวและความสัมพันธ์ผลทางการเรียน (6) วัยรุ่น (อายุระหว่าง 11-20 ปี) ส่วนใหญ่จะอยู่ในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ดังนั้น โรงเรียนและสถานศึกษาจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญในการลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ รวมทั้งปัญหาการดื่มสุราและใช้สารเสพติดของวัยรุ่น

เนื่องจากผลกระทบที่มากมายของการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น ทำให้มีการทุ่มเทความพยายามในการหามาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด ก่อนที่จะวางแผนโครงการเพื่อการป้องกันปัญหาการดื่มสุราหรือการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ผู้วางนโยบายควรจะต้องมีความเข้าใจในลักษณะและขอบเขตของปัญหาในสถานศึกษาเป็นอย่างดี เนื่องจากพฤติกรรมการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามกระแสสังคม ข้อมูลเรื่องขนาดและลักษณะของปัญหา ณ ช่วงเวลาใดๆ จะสามารถบอกถึงสภาพของปัญหา ณ เวลานั้นๆ ได้เท่านั้น การสำรวจขนาดและลักษณะปัญหาเพียงครั้งเดียวคงจะได้ผลการศึกษาที่จำกัด เพื่อให้รู้จัก เข้าใจ ทำนายแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และก้าวทันสถานการณ์ของปัญหา จึงควรมีการสำรวจซ้ำๆ เป็นประจำทุกปีในประชากรกลุ่มเดิม (7)

ถึงแม้ว่าปัญหาจากการดื่มสุราในวัยรุ่นจะได้รับความสนใจและเป็นທີ່ประจักษ์ชัดเจนในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทย แต่งานวิจัยส่วนใหญ่ในประเทศไทยเน้นในเรื่องการสำรวจความชุกและปัจจัยเสี่ยงทางสังคมและครอบครัว เป็นงานวิจัยแบบตัดขวางครั้งเดียวเป็นส่วนใหญ่ มิได้มีการติดตามกลุ่มตัวอย่างระยะยาว หรือการสำรวจซ้ำๆ ในประชากรกลุ่มเดิม (8) พฤติกรรมการดื่มสุราและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ ของนักเรียนเป็นสิ่งที่น่าจับตามองต่อไป การสำรวจเพียงครั้งเดียวคงไม่สามารถให้ภาพที่คมชัดนัก ต้องมีการสำรวจซ้ำเป็นระยะๆ ต่อไป คณะผู้วิจัย จึงเสนอโครงการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อที่จะศึกษาสภาพปัญหา พฤติกรรมการดื่มสุราและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพรวมทั้งการใช้สารเสพติดในเด็กและวัยรุ่น และติดตามดูแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของสภาพปัญหา เพื่อทำความเข้าใจกับการดำเนินปัญหาในเด็กและวัยรุ่นไทย

การทบทวนวรรณกรรม

ในปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดื่มสุราในวัยรุ่นและนักเรียนนักศึกษาในประเทศต่างๆ มากมาย ซึ่งการศึกษาเหล่านี้ต่างชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนักศึกษาเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อ

การดื่มสุราแบบหนักและการเกิดปัญหาจากการดื่ม เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศ ความชุกของการดื่มสุราแบบเสี่ยงหรือแบบอันตรายของนักเรียนนักศึกษาในประเทศในทวีปยุโรป อเมริกา และออสเตรเลีย ค่อนข้างสูงพอๆ กัน ส่วนในทวีปเอเชียและแอฟริกาความชุก ค่อนข้างต่ำกว่า และการศึกษาส่วนใหญ่พบปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันที่คล้ายคลึงกัน คือ เพศชาย เศรษฐฐานะสูง ครอบครัวที่มีระดับการศึกษาสูง และการมีประวัติเพื่อนหรือคนในครอบครัวดื่มหนัก เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการดื่มสุราในนักเรียนนักศึกษา (6)

พฤติกรรมกรรมการดื่มสุราหรือการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในที่นี้ หมายความถึง การใช้สารเสพติดรวมทั้งสุราและบุหรี่ในลักษณะต่างๆ ตั้งแต่การลองใช้ (experimental use) การใช้เป็นครั้งคราว (occasional use) การใช้ตามโอกาสหรือสถานการณ์ (situational use) เช่น ดื่มสุราเมื่อไปงานรื่นเริงกับเพื่อน หรือใช้ยาบ้าเมื่อต้องการไม่ให้ง่วงนอนเพื่อดูหนังสื่อบหรือเตรียมงาน การใช้เป็นประจำ (regular use) การติดสุราหรือสารเสพติด (alcohol or substance dependence) (ซึ่งหมายถึง การดื่มสุราหรือใช้สารเป็นประจำจนทำให้เกิดผลเสียต่อร่างกายจิตใจ หรือความบกพร่องต่อหน้าที่การงาน สังคมและครอบครัว ต้องเพิ่มขนาดสารขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้ได้ฤทธิ์เท่าเดิม (tolerance) และหากหยุดใช้จะมีอาการขาดยา (withdrawal state) (9) การหยุดใช้ (abstinence) และการกลับมาใช้ซ้ำ (relapse)

การสำรวจพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนนักศึกษา

เยาวชนส่วนใหญ่กำลังเรียนอยู่ในสถานศึกษาระดับต่างๆ ตั้งแต่โรงเรียน วิทยาลัย ไปจนถึงมหาวิทยาลัย ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแห่งหนึ่งในการวางแผนการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของเยาวชน ในประเทศสหรัฐอเมริกา Centre of Disease Control (CDC) ได้วางระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของเยาวชน (Youth Risk Behaviour Surveillance System, YRBSS) ซึ่งประกอบด้วยงานสามด้านได้แก่ 1) การสำรวจนักเรียนระดับมัธยมในโรงเรียนระดับท้องถิ่น ระดับรัฐ และระดับประเทศ (school-based survey) ซึ่งทำทุกสองปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 2) การสำรวจที่บ้าน (household survey) เพื่อศึกษาเยาวชนอายุ 12-21 ปีไม่ว่าจะกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน เริ่มทำในปี พ.ศ. 2535 และ 3) การสำรวจในวิทยาลัยทั่วประเทศ (National College Health Risk Behaviour Survey, NCHRBS) เริ่มในปี พ.ศ. 2538 วัตถุประสงค์ของ NCHRBS เพื่อที่จะติดตามพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพชนิดต่างๆ ของนักศึกษา โดยแบ่งพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพออกเป็นหมวดต่างๆ ดังนี้ พฤติกรรมที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ การใช้สุราและสารเสพติด พฤติกรรม

ทางเพศซึ่งทำให้เกิดการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการกินอาหารที่ไม่ถูกสุขภาพ และการไม่ออกกำลังกาย ผลการศึกษาของโครงการนี้จัดเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญตัวหนึ่งของความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ระดับชาติ 28 ข้อ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพของนักศึกษา และความสำเร็จของโครงการส่งเสริมสุขภาพ ระดับชาติแก่นักศึกษาในวิทยาลัยต่างๆ และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับ องค์กรต่างๆ นำไปใช้เพื่อวางแผนโครงการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพแก่นักศึกษาได้ (10)

นอกจากนี้ ยังมีโครงการ Monitoring the Future (MTF) Study ซึ่งเป็นโครงการระดับชาติ ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยมิชิแกน และสนับสนุนโดยสถาบันสารเสพติดแห่งชาติ (National Institute of Drug Abuse, NIDA) เป็นการสำรวจแนวโน้มการใช้สารเสพติดและเจตคติต่อสารเสพติดในนักเรียนระดับ 8, 10 และ 12 ทุกปี โครงการนี้เริ่มทำตั้งแต่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 เป็นโครงการที่มีลักษณะต่อเนื่อง โดยนักเรียนในทั้งสามระดับชั้นจากทั้งโรงเรียนเอกชนและรัฐบาล จะตอบแบบสอบถามโดยไม่เปิดเผยชื่อ ซึ่งถามเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดรวมทั้งสุราและบุหรี่ การรับรู้ถึงอันตรายของสารเสพติดแต่ละชนิด การไม่ยอมรับการใช้สารเสพติด และการรับรู้ถึงความยากง่ายในการแสวงหาสารเสพติด โครงการนี้จัดเป็นหนึ่งในสามโครงการสำรวจระดับชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับเรื่องสารเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ การศึกษาแบบต่อเนื่องเช่นนี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนา นักเรียนนักศึกษาซึ่งเป็นอนาคตของชาติต่อไป (2)

ในประเทศไทยได้มีการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราในประชากรทั่วไปหลายโครงการ ตัวอย่างเช่น การสำรวจครัวเรือนระดับชาติเพื่อประมาณการจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับสุรา และสารเสพติดทั่วประเทศ พ.ศ. 2544, 2546 และ 2550 ของเครือข่ายองค์การวิชาการสารเสพติด (11) การสำรวจอนามัยและสวัสดิการสังคมซึ่งทำต่อเนื่องหลายครั้ง ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (12) และการสำรวจทางระบาดวิทยาของโรคจิตเวชและโรคจากการดื่มสุราของกรมสุขภาพจิต พ.ศ. 2546 (13) แต่การสำรวจเหล่านี้เป็นการเก็บข้อมูลในประชากรทั่วไปในครัวเรือน ไม่ได้มีเป้าหมายเฉพาะในการศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราเฉพาะในนักเรียนในสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังมีโครงการวิจัยเพื่อเฝ้าระวังรักษาคุณภาพเยาวชนไทย ซึ่งเป็นการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยง ต่อสุขภาพและการใช้สารเสพติดในนักเรียนนักศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ ของสำนักวิจัยเอแบค โพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (14) ซึ่งดำเนินการสำรวจมาหลายครั้งแล้ว แต่เป็นการสำรวจ เรื่องพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ไม่ได้เน้นเรื่องพฤติกรรมการดื่มสุราจึงไม่มีข้อมูลด้าน พฤติกรรมการดื่มสุราที่ละเอียดพอ

ในพื้นที่ภาคใต้ ได้มีโครงการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และการติดตามแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ ดำเนินการโดยนักวิจัยจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นการสำรวจในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 และ นักเรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 โครงการนี้เป็นการสำรวจซ้ำทุกปี ใน 3 ปีแรกของการศึกษา สำรวจในจังหวัด 4 จังหวัดของภาคใต้คือ จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 34-38 โรงเรียนต่อปี ในปี พ.ศ. 2548 ขยายเป็น 8 จังหวัดโดยเพิ่มจังหวัดยะลา นครศรีธรรมราช ตรังและพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า อัตรา การดื่มสุราและการสูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมามีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย แต่ความชุกของ การใช้สารเสพติดในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาคใต้เพิ่มสูงขึ้นทุกปี กระห่อมและกัญชา เป็นสารเสพติดที่นักเรียนเคยใช้มากที่สุด ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศชาย ปีที่สำรวจ การเป็นนักเรียนสายอาชีพ ระดับชั้นเรียน และผลการเรียน นักเรียนที่ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดในปัจจุบันมีโอกาสที่จะมีพฤติกรรม เสี่ยงต่อสุขภาพ ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์อย่างไม่ปลอดภัย การซื้อรถจักรยานยนต์/ซัปรถ โดยไม่สวมหมวกกันน็อคหรือคาดเข็มขัดนิรภัย การต่อสู้ทะเลาะวิวาทและพกพาอาวุธ และอารมณ์เศร้าและความคิดหรือความพยายามฆ่าตัวตาย มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา หรือไม่ใช้ สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (1, 15)

ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น

ในขณะที่เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และวิถีการดำเนินชีวิต ในระยะของพัฒนาการ เช่นในช่วงวัยรุ่นซึ่งกำลังต้องการความเป็นอิสระ และมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เยาวชนจำนวนหนึ่งจะสัมผัสกับการดื่มสุรา ดังนั้น การก้าวเข้าสู่วัยรุ่นอาจจะเป็นปัจจัยโดยตัวของมันเองที่นอกจากจะทำให้เยาวชนเริ่มดื่มสุราแล้ว ยังอาจทำให้ดื่มอย่างอันตรายอีกด้วย จากการศึกษาวิจัยต่างๆ พอจะสรุปเหตุผลว่า ทำไมวัยรุ่นจึงดื่มสุรา (3)

1. ต้องการความเสี่ยง (Risk taking) นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าพัฒนาการของสมองในช่วง วัยรุ่น จนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีส่วนช่วยอธิบายพฤติกรรมของวัยรุ่น เช่น การแสวงหา สิ่งแปลกใหม่หรือสิ่งที่เป็นอันตราย ซึ่งสิ่งเหล่านี้รวมถึงการดื่มสุราด้วย
2. ความคาดหวังต่อฤทธิ์ของสุรา (Expectancies) วัยรุ่นที่คาดหวังว่าการดื่มสุราจะเป็น ประสบการณ์ที่สนุกเพลิดเพลินมักจะมีแนวโน้มที่จะดื่มสุรามากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ได้

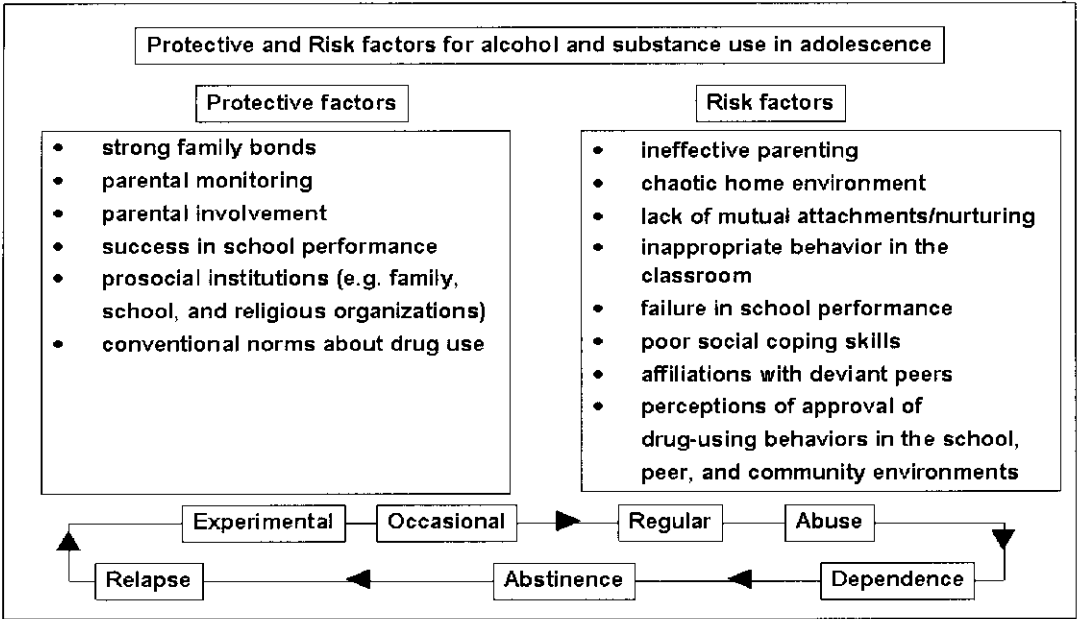
คาดหวังเช่นนี้ ความเชื่อเกี่ยวกับฤทธิ์ของสุราเริ่มมีตั้งแต่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน ก่อนอายุ 9 ปี เด็กมักจะมองผลด้านลบของสุรา และเห็นว่าการดื่มสุราเป็นสิ่งที่ไม่ดีที่จะทำให้เกิดผลแทรกซ้อนตามมา เมื่อเด็กอายุประมาณ 13 ปี ความคาดหวังนี้ก็กลับเปลี่ยนแปลงไป โดยจะกลายเป็นความคาดหวังทางบวกมากขึ้น วัยรุ่นที่ดื่มมากที่สุดจึงมักจะเป็นวัยรุ่นที่มองเห็นแต่ด้านดีของการดื่มสุรา และฤทธิ์อันน่าตื่นเต้นของสุรา (16)

3. ความไวและความทนต่อสุรา (Sensitivity and tolerance to alcohol) ความแตกต่างระหว่างสมองของวัยรุ่นและสมองของผู้ใหญ่ช่วยอธิบายว่าทำไมวัยรุ่นจึงสามารถดื่มสุราได้ปริมาณมากกว่าผู้ใหญ่ก่อนที่จะเกิดอาการข้างเคียงตามมา เช่น ง่วงนอน สูญเสียการทรงตัว หรืออาการขาดยาหรือเมาค้าง ซึ่งการที่วัยรุ่นมีความทนต่อฤทธิ์ของสุราเช่นนี้เป็นตัวอธิบายว่า ทำไมจึงพบการดื่มแบบหนักมากต่อครั้ง (binge drinking) ในวัยรุ่น (17)
4. บุคลิกภาพและโรคร่วมทางจิตเวช เด็กที่เริ่มดื่มสุราตั้งแต่อายุยังน้อย (ก่อนอายุ 12 ปี) มักจะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบก่อกวน (disruptive) ชุกชนวุ่นวาย (hyperactive) ก้าวร้าว (aggressive) หรือที่มักเรียกรวมว่า conduct problems หรือ antisocial และเด็กที่ซึ่มเศร้า แยกตัว หรือวิตกกังวลมาก ดื้อดิ่ง (rebelliousness) มีความยากลำบากในการหลีกเลี่ยงสิ่งหรือเหตุการณ์ที่อันตราย (difficulty avoiding harm or harmful situation) และเด็กที่ชอบทำตัวขัดกับกฎระเบียบ ก็มักมีความเสี่ยงสูงที่จะมีปัญหาการดื่มสุรา (18) การศึกษาในประเทศไทยพบว่า พฤติกรรมต่อต้านสังคม (conduct disorder หรือ antisocial behavior) ก่อนอายุ 18 ปี เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด (best predictor) ในการเพิ่มความเสี่ยงของการติดสุราในวัยผู้ใหญ่ (19)
5. ปัจจัยทางพันธุกรรม ปัจจัยทางพฤติกรรมหรือสรีระวิทยาบางตัวที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการดื่มสุราสามารถถ่ายทอดได้ทางกรรมพันธุ์ เช่น ความทนต่อสุรา การเป็นลูกของผู้ติดสุรา (children of alcoholics- COAs) หรือมีญาติพี่น้องหลายคนติดสุราจะทำให้คนๆ นั้นมีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาจากสุรามากขึ้น และมีโอกาสที่จะเริ่มดื่มตั้งแต่อายุยังน้อย และกลายเป็นผู้มีปัญหาจากการดื่มสุราได้อย่างรวดเร็ว การศึกษาในประเทศไทยพบว่า ผู้ที่มีพ่อที่ดื่มสุรามีความเสี่ยงที่จะติดสุราด้วยเป็น 3 เท่าของผู้ที่ไม่มีพ่อที่ดื่มสุรา (19)
6. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการดื่มสุราเป็นผลร่วมกันจากปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม สิ่งที่มีผลต่อการดื่มสุราในอายุหนึ่งอาจจะไม่เหมือนกับสิ่งที่มีผลต่อการดื่มในอายุอื่นๆ เช่น นักวิทยาศาสตร์พบว่าปัจจัยทางพันธุกรรมมีผลต่อการดื่มของวัยรุ่นตอนปลายมากกว่าต่อวัยรุ่นตอนกลาง (20) ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่สำคัญต่อ

การดื่มสุราของวัยรุ่น ได้แก่ การดื่มของพ่อแม่ ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์สับสนยุ่งเหยิง (chaotic home environment) หรือครอบครัวที่มีลักษณะก้าวร้าวรุนแรง (violent family) จะเพิ่มความเสี่ยงในการดื่มสุราในเด็ก การเลี้ยงดูลูกไม่เหมาะสม (ineffective parenting) การขาดความเอาใจใส่ดูแลและติดตามเด็ก (poor parental monitoring) มีความสัมพันธ์โดยตรงในการเพิ่มความเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดในเด็ก (21) ซึ่งนอกจากทำให้เด็กขาดการได้รับความรักที่ดีแล้ว ยังส่งผลทางอ้อม จากการที่พ่อแม่ไม่ได้ให้เวลากับเด็ก ทำให้เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่กับกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงที่เด็กจะไปอยู่กับเพื่อนกลุ่มที่ใช้สารเสพติด ทำให้ได้รับอิทธิพลจากเพื่อน วัยรุ่นหญิงที่มีคูรักรายมากกว่าหรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว จะมีโอกาสที่จะดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดอื่นๆ นอกจากนั้น อิทธิพลของสื่อต่างๆ ยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่น จากงานวิจัยพบว่าวัยรุ่นที่มองว่าโฆษณาสุราดีน่าสนใจจะมีโอกาสที่จะมองการดื่มสุราในเชิงบวก และซื้อหาผลิตภัณฑ์ที่มีเครื่องหมายของสุรามากกว่าวัยรุ่นที่ตอบสนองในเชิงลบด้วย (22)

อย่างไรก็ตามนอกจากจะมองในด้านปัจจัยเสี่ยง (risk factors) หรือสิ่งที่มากระตุ้น (precursor) ให้เกิดพฤติกรรมหรือปัญหาแล้ว ในปัจจุบันนักวิจัยได้ให้ความสนใจกับปัจจัยป้องกัน (protective factors) หรือสิ่งที่ช่วยปกป้องไม่ให้เยาวชนมีพฤติกรรมการดื่มสุราหรือการใช้สารเสพติดหรือช่วยลดพฤติกรรมการใช้สารเสพติดลงได้ ปัจจัยป้องกันหรือปัจจัยที่มีผลในการลดโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสุราหรือการใช้สารเสพติด สามารถแบ่งเป็นระดับต่างๆ ได้ คือ 1) ปัจจัยส่วนตัว ได้แก่ นิสัยส่วนตัวและลักษณะบุคลิกภาพ เด็กที่มีลักษณะอารมณ์ที่มั่นคง (stable temperament) มีทักษะในด้านการปรับตัวและการแก้ปัญหาในการเข้าสังคมที่ดี จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการป้องกันการใช้สารเสพติด (23) 2) ปัจจัยด้านครอบครัว ลักษณะครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีการติดตามดูแลเด็กสม่ำเสมอ ครอบครัวที่พ่อแม่พยายามไม่ใช้สารเสพติดและส่งเสริมสายสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว (promote bonding) จะทำให้เด็กในครอบครัวนั้นมีโอกาสใช้สารเสพติดน้อยกว่าเด็กในครอบครัวที่มีลักษณะตรงข้าม (24) 3) ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนและโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่นักเรียนมีค่านิยมที่ถูกต้องต่อการใช้สารเสพติด เข้าใจถึงความเสี่ยงและอันตรายของการใช้สารเสพติด และมีบรรทัดฐานสังคมแบบต่อต้านการใช้สารเสพติด และการออกกฎโรงเรียนที่ชัดเจนว่าการใช้สารเสพติดจะช่วยป้องกัน และลดปัญหาการสูบบุหรี่และการใช้สารเสพติดชนิดอื่นๆ ของนักเรียน (25) 4) ปัจจัยด้านชุมชน และสังคม การออกกฎหมายการควบคุมการจำหน่ายสุรา โดยกำหนดอายุของผู้มีสิทธิซื้อสุรา การขึ้น

ภาวะสุราทำให้การดื่มสุราในวัยรุ่นลดลง การให้ความรู้ทางสุขภาพแก่ชุมชนก็ช่วยลดปัญหา การดื่มสุราและสูบบุหรี่ในวัยรุ่นด้วย (26)

ผลกระทบต่อสุขภาพจากการดื่มสุราในวัยรุ่น

วัยรุ่นที่ดื่มสุราจะมีโอกาสที่จะมีปัญหาด้านสุขภาพได้หลายด้าน ถึงแม้ว่าจะไม่ค่อยพบปัญหาด้านสุขภาพที่รุนแรงเท่ากับที่พบในผู้ใหญ่ก็ตาม แต่การศึกษาต่างๆ ก็แสดงให้เห็นว่าการดื่มสุราในวัยรุ่นจะเพิ่มความเสี่ยงให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. ผลต่อสมอง การศึกษาเรื่องผลกระทบของสุราต่อสมองของวัยรุ่นทำได้ยาก เพราะสมองของเด็กยังมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอยู่ ยังไม่หยุดนิ่ง อย่างไรก็ตาม การศึกษาในสัตว์ทดลองก็พบว่า การให้สัตว์ดื่มสุราในช่วงวัยที่สำคัญนี้ทำให้เกิดความผิดปกติของสมอง ทักษะในการคิดและความจำในระยะยาวได้ (27)
2. ผลต่อดับ ตับของวัยรุ่นที่ดื่มสุราอาจมีการเพิ่มขึ้นของเอนไซม์บางตัวที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของตับได้ นักดื่มที่อายุน้อยที่มีน้ำหนักเกินหรืออ้วนมีโอกาสที่เกิดความผิดปกติของเอนไซม์ตับได้ง่ายต่างๆ ที่ดื่มเพียงไม่มาก(28)
3. ผลต่อการเจริญเติบโตและต่อมไร้ท่อ วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและลักษณะทางเพศอย่างรวดเร็ว การดื่มสุราจะมีผลต่อความสมดุลของฮอร์โมนเหล่านี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของอวัยวะต่างๆ กระดูกและกล้ามเนื้อ (29)

ด้วยเล็งเห็นความสำคัญของการเฝ้าระวังปัญหาการดื่มสุรา พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และการใช้สารเสพติดของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย คณะผู้วิจัย จึงได้ขยายโครงการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ ให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยหวังว่าโครงการนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างเครือข่ายของนักวิจัยที่สนใจ ในการเฝ้าระวังปัญหาพฤติกรรมดังกล่าวในเยาวชนไทย และเพื่อเป็นข้อมูลนำไปสู่การวางแผน นโยบายในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการดื่มสุรา และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในเยาวชนไทย ต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มสุรา พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการใช้สารเสพติด และผลกระทบจากการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย (Surveillance of drinking behaviors among high school children in Thailand) โดยการสำรวจข้อมูลในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศซ้ำทุกสองปี ตามวัตถุประสงค์เฉพาะในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ความชุกของพฤติกรรมการดื่มสุราของนักเรียน ในแต่ละปีที่ศึกษา (Prevalence of lifetime, past year and current drinkers, prevalence of abstainers)
2. แบบแผนการดื่มสุราของนักเรียน (Patterns of alcohol consumption)
3. เจตคติต่อการดื่มสุราและพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ในโรงเรียน (Attitudes towards drinking and other health-risk behaviours)
4. ความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการใช้สารเสพติดของนักเรียน ในแต่ละปีที่ศึกษา (Prevalence of lifetime, past year and current substance users, prevalence of health-risk behaviours)
5. ผลกระทบของการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดของนักเรียนในแต่ละปีที่ศึกษา (Consequences of alcohol consumption and substance use)
6. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมการดื่มสุรา พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของนักเรียน (Association between various predicting factors and alcohol consumption, health-risk behaviours and substance use)

2. ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย (Study design)

โครงการวิจัยนี้เป็นการสำรวจแบบตัดขวางซ้ำๆ ทุกสองปี (Repeated series of cross-sectional surveys) เริ่มเก็บข้อมูลปีแรกในปีการศึกษา 2550 และสิ้นสุดระยะแรกในปีการศึกษา 2560

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายสำหรับนำไปใช้ (Reference population)

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (ม.1 ถึง ม.6) ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชน ในเขตชนบทและเขตเมือง ทั้งใน กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ของประเทศไทย

แหล่งประชากร (Source population)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 2 โรงเรียนสายอาชีพศึกษา ซึ่งมีระดับชั้นเทียบเท่ากับ มัธยมศึกษาปีที่ 5 สายสามัญ สุ่มเลือกจังหวัดแบบอิสระจากจำนวนจังหวัดทั้งหมดในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2550 สุ่มเลือกจังหวัดดังนี้

จำนวนจังหวัดที่เก็บข้อมูลแยกรายภาคและเขตการศึกษาในปีการศึกษา 2550

เขต	ภาค	รายชื่อจังหวัด	จังหวัดที่สุ่มได้
พิเศษ		กรุงเทพมหานคร 3 เขต	กรุงเทพฯ 3 เขต
1	ปริมณฑล	นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร	นครปฐม นนทบุรี สมุทรสาคร
5	กลางและ	กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี	กาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม
6	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี	ชัยนาท อยุธยา สระบุรี
12		จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว	ชลบุรี นครนายก ระยอง สระแก้ว
2	ใต้	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล	นราธิวาส สตูล
3		ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สุราษฎร์ธานี	ชุมพร สุราษฎร์ธานี
4		กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง	ตรัง พังงา ระนอง
7	เหนือ	กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์	นครสวรรค์ พิจิตร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์
8		เชียงใหม่ เชียงใหม่ น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน พะเยา	เชียงใหม่ แพร่ แม่ฮ่องสอน พะเยา
9	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น เลย สกลนครหนองคาย อุดรธานี หนองบัวลำภู	เลย หนองคาย หนองบัวลำภู
10	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กาฬสินธุ์ นครพนม มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี มุกดาหาร อำนาจเจริญ	กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ
11		ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์	ชัยภูมิ ศรีสะเกษ
รวม		76 จังหวัด	37 จังหวัด + 3 เขต

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Study sample)

ในปีการศึกษา 2550 ได้เลือกนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 และ ปวช. 2 ของโรงเรียนจากในแต่ละจังหวัดที่สุ่มเลือกได้ ทั้ง 37 จังหวัด และกรุงเทพฯ ทั้ง 3 เขต รวม 40 จังหวัด/เขตพื้นที่ ขั้นตอนการสุ่มเลือกตัวอย่างเป็นดังนี้

1. สุ่มเลือกโรงเรียนมาจังหวัดละ 5 โรงเรียน โดยกำหนดให้เป็นโรงเรียนสายสามัญสังกัดรัฐบาลในเขตเมือง 1 โรงเรียน เขตชนบท 1 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 1 โรงเรียน (ไม่ได้เลือกโรงเรียนเอกชนในเขตชนบท เนื่องจากในจังหวัดต่างๆ มักไม่มีโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท) โรงเรียนสายอาชีพด้านพาณิชยกรรม 1 โรงเรียน ด้านช่างเทคนิค 1 โรงเรียน สำหรับกรุงเทพฯ เลือกเขตละ 4 โรงเรียน (ไม่มีเขตชนบท)
2. โรงเรียนสายสามัญแต่ละโรงเรียน ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนห้องเรียนมากกว่า 3 ห้องต่อชั้นปี สุ่มเลือกห้องเรียนของชั้น ม. 1 ม. 3 และ ม.5 ที่มีนักเรียนที่มีผลการเรียนคละมาาระดับชั้นละ 3 ห้องเรียน หากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีน้อยกว่า 3 ห้องเรียนต่อชั้นปี ได้เก็บข้อมูลจากนักเรียนทุกห้องในชั้นปี ส่วนในโรงเรียนสายอาชีพศึกษา จะเลือกนักเรียนชั้น ปวช. 2 โดยใช้หลักการเดียวกัน และเก็บข้อมูลจากนักเรียนทุกคนที่อยู่ในห้องเรียนที่ได้สุ่มเลือกไว้

วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม

1. เจ้าหน้าที่วิจัยสุ่มเลือกจังหวัดในเขตการศึกษา และเลือกโรงเรียนตัวอย่าง 4 หรือ 5 โรงเรียนต่อจังหวัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ จากรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดในปีการศึกษา 2550 ของจังหวัดนั้น ซึ่งได้มาจากสำนักงานการศึกษาจังหวัด
2. เจ้าหน้าที่วิจัยติดต่อผู้ประสานงานประจำจังหวัดเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มเลือก เก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สุ่มเลือกห้องเรียนที่จะเก็บข้อมูล เก็บข้อมูลโดยการให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนที่สุ่มเลือกได้ตอบตามแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเอง โดยให้ตอบแบบสอบถามนี้ในห้องเรียนในชั้นเรียนตามปกติ ใช้เวลาในการตอบทั้งสิ้นประมาณ 1 คาบเรียน (30-50 นาที) การตอบแบบสอบถามเป็นไปโดยสมัครใจ และนักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อหรือรหัสนักเรียนลงในแบบสอบถามนี้ เจ้าหน้าที่วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและดำเนินการป้อนข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2550 - กุมภาพันธ์ 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ก. แบบเก็บข้อมูลโรงเรียน ประกอบด้วยข้อมูลลักษณะพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ เป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือเอกชน โรงเรียนสหศึกษาหรือชายล้วน/หญิงล้วน จำนวนนักเรียน จำนวน ชั้นเรียน จำนวนห้องเรียนต่อชั้น จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน และจำนวนนักเรียนในห้องเรียน ที่สุ่มเลือกได้ ลักษณะการรับนักเรียนเข้าเรียน (โดยการสอบแข่งขัน หรือการรับตามโควตา) มีนักเรียนประจำ/หอพักหรือไม่

ข. แบบเก็บข้อมูลนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเองโดยไม่เปิดเผยชื่อ (Self-reported, anonymous questionnaire) โดยจะใช้แบบสอบถามฉบับเดียวกันซ้ำทุกปี เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปีได้ แบบเก็บข้อมูลนี้ปรับมาจากแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลในโครงการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ (15) ซึ่งได้เค้าโครงมาจากแบบสอบถามที่ใช้ในโครงการ Monitoring the Future Project (2), U.S. Youth Risk Behavior Surveillance System (30), The Core Alcohol and Drug Survey และ Harvard Alcohol Survey (7)

แบบเก็บข้อมูลนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 6 ส่วน

1. ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานของนักเรียน (Student background) ได้แก่ อายุ เพศ ชั้นเรียน เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาพูดในครอบครัว ลักษณะการอยู่อาศัย การร่วมกิจกรรมโรงเรียน ผลการเรียน
2. คำถามเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักเรียน (Patterns of drinking) ได้แก่
 - ประสพการณ์เคยดื่มสุราในชีวิต ในหนึ่งปี และใน 30 วันที่ผ่านมา (Lifetime, past year, current drinking)
 - ลักษณะการดื่มในปัจจุบัน หรือ 30 วันที่ผ่านมา (Current patterns of alcohol consumption) ในด้านปริมาณ ความถี่ การดื่มจนเมา และการดื่มหนักตั้งแต่ 5 แก้วขึ้นไปต่อครั้ง (binge drinking) และความถี่ของการดื่มสุราในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนหรือชุมชน เช่น การดื่มในงานกีฬา งานเลี้ยงฉลอง และในร้านเครื่องดื่มต่างๆ
 - ความยากง่ายและวิธีการแสวงหาและการเข้าถึงเครื่องดื่มสุรา (Availability and accessibility to alcohol)

- ผลกระทบจากการดื่มสุร่าทั้งจากการดื่มของตนเอง และการดื่มของนักเรียนคนอื่น ต่อร่างกาย จิตใจ การเรียน ครอบครัวและสังคม (Consequences of drinking)
- 3. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น การสวมหมวกกันน็อค การคาดเข็มขัดนิรภัย การพกพาอาวุธ ความรู้สึกซึมเศร้า ความคิดฆ่าตัวตาย เพศสัมพันธ์ เป็นต้น
- 4. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ ในตลอดชีวิตที่ผ่านมา ในระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา และในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมา
- 5. คำถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการดื่มสุร่าและพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ในโรงเรียน ได้แก่ การรับรู้บรรทัดฐานและนโยบายของโรงเรียนเกี่ยวกับการดื่มสุร่า (Perceptions of the school drinking norms and policies) การรับรู้ถึงอันตรายของการใช้สารเสพติด (perceived harm of using substances) การยอมรับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดแต่ละชนิด (approval of using substances) และการรับรู้ถึงความง่ายของการแสวงหา สารเสพติดแต่ละชนิด (perceived availability)
- 6. คำถามเกี่ยวกับการรับรู้/สัมผัสและทัศนคติต่อสื่อโฆษณาเครื่องดื่มสุร่าและผลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมกรดื่มสุร่า

การทดสอบแบบสอบถามฉบับนักเรียน

เนื่องจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบและเนื้อหาของแบบสอบถาม จากแบบสอบถามเดิมที่ใช้ในโครงการสำรวจฯ ในภาคใต้ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาด้านการดื่มสุร่ามากขึ้น จึงดำเนินการทดสอบแบบสอบถามในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2550 โดยให้นักเรียนชั้น ม.1 ม.3 ม.5 และ ปวส. 2 จากโรงเรียนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ชั้นละ 1 ห้อง ตอบแบบสอบถามนี้ จับเวลาที่ใช้ในการตอบ แล้วให้แสดงความคิดเห็นต่อแบบสอบถาม และสัมภาษณ์นักเรียนทั้งห้องเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อเนื้อหา รูปแบบ ภาษา ความเข้าใจและความง่ายของแบบสอบถาม แล้วนำข้อคิดเห็นทั้งหมดมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพและปรับปรุงแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งหมด ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนโดยเจ้าหน้าที่วิจัยทันทีที่รวบรวมแบบสอบถามหรือแบบบันทึกข้อมูลมาได้ หากแบบสอบถามใดที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน คือไม่ตอบมากกว่าร้อยละ 30 ของข้อคำถามทั้งหมด หรือลักษณะการตอบแสดงถึงความไม่ตั้งใจตอบข้อมูลจริง เช่น กาดัวเลือกเดียวกันทั้งหน้าหรือทั้งชุดของแบบสอบถาม เจ้าหน้าที่วิจัยจะคัดเลือกแบบสอบถามชุดนั้นออก บันทึกข้อมูลแบบสอบถามที่

สมบรูณ์ลงในคอมพิวเตอร์ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นจะวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งเชิงพรรณนา และเชิงวิเคราะห์ เพื่อรายงาน

1. ความชุกของพฤติกรรมด้านต่างๆ ในปีนั้น คำนวณได้จากอัตราร้อยละของนักเรียนที่มีพฤติกรรมนั้นต่อจำนวนนักเรียนตัวอย่างทั้งหมด โดยมีการปรับค่าตัวแปรและถ่วงน้ำหนักด้วยค่าต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนนักเรียนทั้งหมดในห้องเรียนเดียวกัน จำนวนห้องเรียนในชั้นปีในโรงเรียนนั้น และจำนวนโรงเรียนประเภทนั้นในจังหวัด เป็นต้น
 2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรม การดื่มสุรา พฤติกรรมการดื่มสุรากับผลกระทบที่เกิดขึ้น หรือระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ กับพฤติกรรมการดื่มสุรา เป็นต้น โดยใช้การวิเคราะห์ทั้งแบบ bivariate โดยใช้ Chi-square หรือ multivariate เพื่อปรับผลกระทบของตัวแปรอื่น โดยใช้ multinomial logistic regression เป็นต้น
 3. เปรียบเทียบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล (Trends) ระหว่างปี เมื่อเก็บข้อมูลหลายปีติดต่อกัน ซึ่งจากการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี จะได้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดื่มสุราและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการใช้สารเสพติดของ นักเรียน
- 4 ลักษณะ คือ
1. การเปลี่ยนแปลงตามปี (secular trends or period effect)
 2. การเปลี่ยนแปลงตามอายุ (age effect)
 3. การเปลี่ยนแปลงตามรุ่น (cohort effect)
 4. การเปลี่ยนแปลงตามสิ่งแวดล้อมและบทบาทหน้าที่ (environmental or role effect)

การดูแลและพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

โครงร่างวิจัยนี้ได้รับการรับรองให้ดำเนินการได้ จากคณะกรรมการ พิจารณาด้านจริยธรรมของการวิจัยในมนุษย์ ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของประธานชุดโครงการ โครงการนี้เป็นการวิจัยแบบสังเกตโดย ไม่มีการใส่มาตรการใดๆ (intervention) ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนที่สุ่มเลือกได้สามารถ ปฏิเสธไม่เข้าร่วมในการศึกษาได้ โรงเรียนที่ตอบรับเข้าร่วมในการศึกษา ผู้บริหารของโรงเรียนได้ชี้แจงให้นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียนทราบโดยวาจาหรือจดหมาย ถึงการเข้าร่วมโครงการนี้ เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการของโครงการให้นักเรียนทราบก่อนจะให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม การตอบแบบสอบถามของนักเรียน เป็นไปโดยความสมัครใจ โดยนักเรียนไม่ต้องใส่ชื่อหรือเลขประจำตัวลงในแบบสอบถาม ข้อมูลทั้งหมดถูกเก็บไว้เป็นความลับ การรายงานผลการศึกษาแสดง

เป็นภาพรวมของทุกโรงเรียน หากโรงเรียนใดต้องการข้อมูลเฉพาะของโรงเรียน ทางคณะผู้วิจัยจะจัดทำรายงานเป็นสถิติรวม ของโรงเรียนนั้นโดยเปรียบเทียบกับผลการศึกษาจากโรงเรียนอื่นๆ ทั้งหมด โดยไม่มีการเปิดเผย ข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน

3. ข้อมูลโรงเรียนและนักเรียน

จำนวนโรงเรียนและนักเรียนที่เข้าร่วมในการศึกษา

โรงเรียนที่เข้าร่วมการศึกษาทั้งหมดจำนวน 201 โรงเรียน จาก 37 จังหวัดทั่วประเทศและ 3 เขตการศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น สายสามัญ 118 โรงเรียน สายอาชีพ 83 โรงเรียน สังกัดรัฐบาลในเขตเมือง 98 โรงเรียน เขตชนบท 55 โรงเรียน และเอกชน 48 โรงเรียน ได้จำนวนนักเรียนทั้งหมด 50,033 คน

จำนวนโรงเรียนแยกรายภาคและประเภทการศึกษา

จำนวน	กรุงเทพฯ	ปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้
จังหวัด	3	3	10	8	9	7
โรงเรียน	12	16	51	40	46	36
รัฐบาล/เอกชน	6/6	10/6	40/11	32/8	39/7	26/10
ในเขต/นอกเขต	12/0	8/8	31/20	30/10	37/12	17/19

จำนวนนักเรียนตัวอย่างแยกรายภาค และประเภทโรงเรียน

จำนวน	กรุงเทพฯ	ปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้
รวม	2971	3662	13163	10388	12370	7479
สามัญ	2126	2954	11360	9426	10201	6104
อาชีพ	845	708	1803	962	2169	1375
รัฐบาล	1670	2706	11428	8499	11533	5723
เอกชน	1301	956	1735	1889	837	1756

จำนวนนักเรียนตัวอย่างรายภาค และระดับชั้นเรียน

ภาค	จำนวนโรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
กรุงเทพมหานคร	12 โรงเรียน	รวม=659		รวม=877		รวม=710		รวม=722		2968
		288	371	404	473	330	380	477	245	
ปริมณฑล	16 โรงเรียน	รวม=974		รวม=973		รวม=1007		รวม=708		3655
		530	444	472	496	395	610	449	259	
ภาคกลาง	51 โรงเรียน	รวม=3951		รวม=3827		รวม=3582		รวม=1803		13163
		1987	1964	1906	1921	1291	2291	920	883	
ภาคเหนือ	40 โรงเรียน	รวม=3042		รวม=2993		รวม=2789		รวม=1564		10343
		1606	1416	1520	1464	1124	1652	848	713	
ภาคอีสาน	46 โรงเรียน	รวม= 3493		รวม= 3463		รวม= 3225		รวม=2059		12240
		1533	1960	1432	2031	996	2229	965	1094	
ภาคใต้	36 โรงเรียน	รวม=2146		รวม=2209		รวม=1742		รวม=1363		7460
		945	1201	884	1325	599	1143	821	542	
รวมทั้งประเทศ	201	14283		14368		13141		8241		50033

หมายเหตุ กรุงเทพฯ : ไม่ระบุเพศ 3 คน, ปริมณฑล : ไม่ระบุเพศ 7 คน, ภาคเหนือ : ไม่ระบุเพศ 45 คน, ภาคอีสาน : ไม่ระบุเพศ 130 คน, ภาคใต้ : ไม่ระบุเพศ 19 คน

ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศทั้งหมด 50,033 คน เป็นชาย 22,723 คน (ร้อยละ 45.6) หญิง 27,106 คน (ร้อยละ 54.4) ไม่ระบุเพศ 204 คน สัดส่วนของนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชายในทุกระดับชั้น อายุเฉลี่ยของนักเรียนเท่ากับ 15.1 ปี นักเรียนร้อยละ 94.5 นับถือศาสนาพุทธ เป็นนักเรียนของโรงเรียนในเขตเมืองร้อยละ 63 เขตชนบทร้อยละ 37 และกระจายตามภาคต่างๆ ตามสัดส่วนของจำนวนจังหวัดที่เก็บข้อมูล ส่วนใหญ่จะพักอาศัยที่บ้าน/แฟลตของครอบครัว พักกับพ่อแม่และไม่ได้ทำงานเพื่อหารายได้ นักเรียนประมาณร้อยละ 47 มีผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในระดับเกรด 3-4

ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

ลักษณะ	ม.1 (n=14283)	ม. 3 (n=14368)	ม. 5 (n=13141)	ปวช.2 (n=8241)	รวม (n=50033)
อายุ : mean+sd	12.9+0.6	14.8+0.6	16.8+0.7	17.1+0.9	15.1+1.8
เพศ :ชาย	48.4	46.2	36.3	54.5	45.6
หญิง	51.6	53.8	63.7	45.5	54.4
ศาสนา : พุทธ	94.3	94.6	95.5	93.2	94.5
อิสลาม คริสต์และอื่นๆ	4.2	4.1	2.9	5.2	5.5
ที่อยู่ : กรุงเทพฯ	4.6	6.1	5.4	8.8	5.9
ปริมณฑล	6.8	6.8	7.7	8.6	7.3
ภาคกลาง	27.7	26.6	27.2	21.9	26.3
ภาคเหนือ	21.3	20.8	21.2	19.0	20.8
ภาคอีสาน	24.6	24.2	25.1	25.1	24.7
ภาคใต้	15.0	15.4	13.3	16.7	15.0
เขตที่ตั้ง : ในเมือง	58.1	58.6	59.9	84.1	63.0
ชนบท	41.9	41.4	40.1	15.9	37.0
บ้านที่พัก : บ้าน/แฟลตของครอบครัว	87.5	89.1	88.6	76.5	86.4
หอพักของโรงเรียน	3.1	2.8	2.9	3.1	3.0
หอพักนอกโรงเรียน อื่นๆ	0.9	0.9	2.2	9.9	10.6
พักอยู่กับ : อยู่คนเดียว	1.0	0.8	1.4	3.7	1.5
พ่อ แม่	79.5	82.0	81.6	70.7	79.3
เพื่อน	2.6	2.6	3.7	11.7	4.4
ญาติพี่น้อง อื่นๆ	13.4	11.8	11.0	12.2	14.9
ผลการเรียน: เกรตเฉลี่ย mean+sd	3.1±0.9	2.9±0.6	2.9±0.6	2.8±0.7	2.9±0.7
เกรต 0.1-1.0	4.1	1.9	0.8	0.9	1.9
เกรต 1.1-2.0	4.9	10.3	7.4	11.1	8.4
เกรต 2.1-3.0	32.2	40.6	47.8	52.4	43.0
เกรต 3.1-4.0	58.8	47.2	44.0	35.6	46.8
ทำงานเพื่อหารายได้ : ไม่ทำ	79.8	77.4	76.4	67.5	76.2
ทำ	20.2	22.6	23.6	32.5	23.8

สำนักวิจัยการการเรียนรู้คุณหนึ่งหลง อรรถกรวิญนทร์

ข. สภาพแวดล้อมด้านการดื่มสุรา สูบบุหรี่และใช้สารเสพติดในโรงเรียน

เมื่อให้นักเรียนประมาณสัดส่วนของนักเรียนในโรงเรียนของตนที่ดื่มสุรา นักเรียนชายทั้งหมดคิดว่านักเรียนในโรงเรียนประมาณร้อยละ 25.7 ดื่มสุรา และเพื่อนของตนเองประมาณร้อยละ 21.8 ดื่มสุราด้วย ในขณะที่นักเรียนหญิงประมาณค่าเดียวกันนี้ เป็นร้อยละ 25.9 และ 17.3 ตามลำดับ โดยจะเห็นได้ชัดเจนว่า นักเรียนชั้นปวช. 2 มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนในชั้นอื่นๆ ทั้งชายและหญิงที่ประมาณว่านักเรียนในโรงเรียนและเพื่อนของตนเองถึงร้อยละ 60 ดื่มสุรา แต่เมื่อนักเรียนประมาณว่า นักเรียนในโรงเรียนและเพื่อนของตนเองสัดส่วนเท่าไรที่ดื่มสุราจนเป็นปัญหา ทั้งนักเรียนชายและหญิงประมาณค่าดังกล่าวต่ำลงมาก เป็นร้อยละ 14.2 และร้อยละ 11.3 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 13.5 และร้อยละ 9 ในนักเรียนหญิง แสดงว่านักเรียนรับรู้ว่าเป็นเพื่อนในโรงเรียนและเพื่อนของตนเองดื่มสุราแต่มีเพียงส่วนน้อยที่ดื่มจนเป็นปัญหา นักเรียนมองว่ามีนักเรียนในโรงเรียนของตนและเพื่อนที่สูบบุหรี่จำนวนมากว่าดื่มสุราเล็กน้อย แต่สัดส่วนของการใช้สารเสพติดต่ำกว่ามาก (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนด้านการดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติดอื่น ๆ (ร้อยละ)

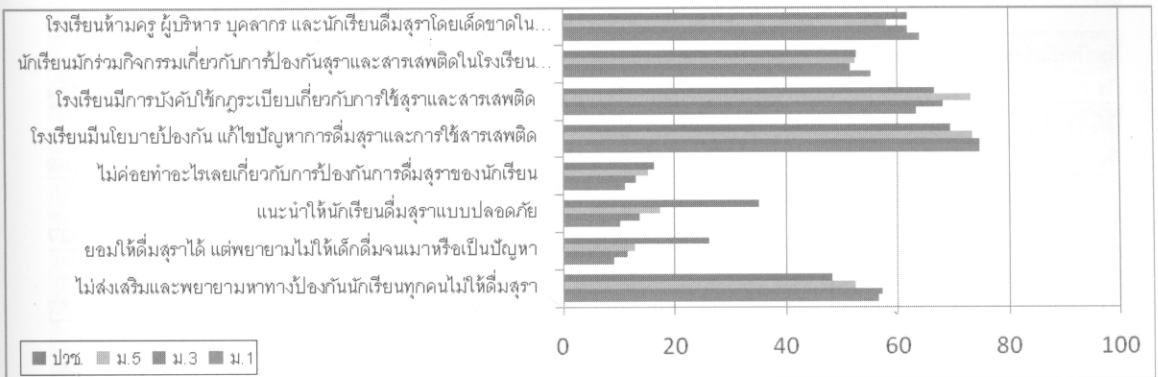
	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
จำนวนร้อยละของนักเรียนในโรงเรียนที่ดื่มสุรา										
mean±sd	17.5±19.8	22.2±22.7	25.6±24.4	43.4±29.8	25.7±25.6	18.3±20.3	24.6±24.1	27.7±25.4	39.5±29.1	25.9±25.2
0-40 %	88.5	82.6	77.8	45.9	76.1	87.3	78.0	73.6	53.8	75.8
41-60%	8.6	11.7	13.1	24.9	13.7	9.1	13.9	15.2	22.2	14.1
>60 %	3.0	5.8	9.1	29.3	10.3	3.6	8.2	11.2	24.0	10.1
เพื่อนที่รู้จักดื่มสุรา										
mean±sd	9.9±16.8	18.2±22.7	24.9±27.4	42.0±31.8	21.8±26.9	8.0±14.7	15.8±20.8	20.7±24.1	31.1±27.9	17.3±22.8
0-40 %	94.7	85.5	76.3	52.2	79.8	96.1	88.2	82.1	67.8	85.7
41-60%	3.0	8.5	11.6	19.1	9.6	2.6	7.4	9.8	17.1	8.2
>60 %	2.3	6.0	12.2	28.7	10.7	1.4	4.4	8.1	15.1	6.2
นักเรียนในโรงเรียนที่ดื่มสุราจนเป็นปัญหา										
mean±sd	9.5±15.7	11.8±17.0	12.7±17.9	26.6±24.6	14.2±19.6	9.5±15.6	12.4±18.1	13.4±18.7	23.6±24.3	13.5±19.2
0-40 %	95.0	93.4	92.4	75.4	90.1	95.0	92.4	91.1	79.0	90.8
41-60%	3.4	4.8	5.3	16.0	6.7	3.5	5.0	6.1	13.0	6.1
>60 %	1.6	1.9	2.4	8.6	3.2	1.5	2.6	2.9	8.0	3.1
เพื่อนที่รู้จักดื่มสุราจนเป็นปัญหา										
mean±sd	6.3±13.5	9.4±16.4	10.3±17.5	22.7±24.3	11.3±18.7	4.9±11.5	8.2±15.3	9.3±16.6	17.5±22.1	9.0±16.4
0-40 %	96.8	94.1	93.1	79.7	91.9	97.9	95.4	93.9	86.3	94.3
41-60%	2.3	4.1	4.6	12.9	5.4	1.5	3.1	4.1	8.6	3.7
>60 %	0.9	1.8	2.3	7.5	2.8	0.6	1.5	2.1	5.1	1.9
นักเรียนในโรงเรียนที่สูบบุหรี่										
mean±sd	22.4±24.0	25.9±25.1	25.9±25.0	47.8±31.8	29.2±27.9	19.4±21.4	25.4±25.0	26.3±25.1	38.5±29.9	25.8±25.5
0-40 %	81.5	77.7	78.2	42.4	72.0	85.6	77.6	76.9	56.6	76.7
41-60%	11.2	12.6	11.7	20.2	13.5	10.0	12.6	12.8	19.9	13.0
>60 %	7.3	9.7	10.1	37.4	14.5	4.4	9.8	10.3	23.6	10.4
เพื่อนที่รู้จักสูบบุหรี่										
mean±sd	11.0±16.9	17.5±22.1	19.4±24.2	40.5±31.3	20.5±25.6	7.8±13.8	14.3±19.6	15.4±20.7	24.2±25.8	14.2±20.3
0-40 %	94.1	86.9	83.8	54.7	82.1	96.5	90.1	88.8	76.9	89.6
41-60%	3.9	7.8	8.4	18.5	8.9	2.4	6.6	6.8	13.0	6.4
>60 %	2.1	5.3	7.8	26.8	9.1	1.1	3.3	4.5	10.1	4.0
นักเรียนในโรงเรียนที่ใช้สารเสพติดอื่น ๆ (ไม่รวมบุหรี่/สุรา)										
mean±sd	5.8±12.6	7.3±13.4	8.2±13.9	19.1±21.2	9.4±15.9	5.1±11.1	7.6±13.9	8.0±13.8	14.3±19.4	8.0±14.4
0-40 %	97.4	96.8	96.5	85.6	94.7	98.1	96.4	96.2	90.0	95.9
41-60%	1.9	2.2	2.5	10.3	3.8	1.3	2.4	2.9	7.0	2.9
>60 %	0.7	1.1	1.0	4.2	1.6	0.6	1.2	0.9	3.0	1.2
เพื่อนที่รู้จักใช้สารเสพติดอื่น ๆ (ไม่รวมบุหรี่/สุรา)										
mean±sd	4.1±11.4	5.7±13.3	6.6±13.6	16.0±21.1	7.5±15.4	2.9±8.9	5.1±12.2	5.0±12.0	9.7±17.1	5.1±12.3
0-40 %	97.9	97.0	96.6	87.9	95.4	98.8	97.4	97.4	93.5	97.3
41-60%	1.4	1.9	2.4	8.1	3.1	0.9	1.7	1.8	4.2	1.9
>60 %	0.7	1.2	1.0	4.1	1.6	0.4	0.9	0.8	2.2	0.9

ค. นโยบาย กฎระเบียบของโรงเรียนด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาการดื่มสุรา

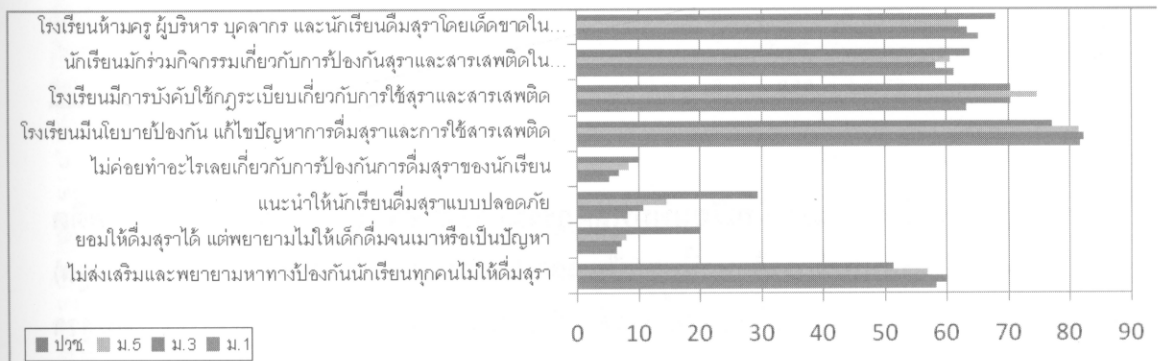
นักเรียนทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีนโยบายป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด เห็นได้จากคำตอบในภาพที่ 1 ซึ่งนักเรียนทุกชั้นปีมากกว่าร้อยละ 60 คิดว่าโรงเรียนมีนโยบายป้องกัน แก้ไขปัญหาการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดของนักเรียน มีการบังคับใช้กฎระเบียบเหล่านี้ อีกทั้งห้ามครู ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนดื่มสุราโดยเด็ดขาดในบริเวณโรงเรียน และนักเรียนมากกว่าครึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันสุราและสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งยังมองว่าโรงเรียนไม่ส่งเสริมและพยายามหาทางป้องกันนักเรียนทุกคนไม่ให้ดื่มสุรา อัตราการตอบคำถามแต่ละข้อในหมวดนี้ไม่แตกต่างกันมากนักระหว่างนักเรียนแต่ละชั้นปี แต่นักเรียนหญิงค่อนข้างจะมองเห็นว่าโรงเรียนมีนโยบายและการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้มากกว่านักเรียนชาย และที่น่าสังเกตคือ นักเรียนชายและหญิงระดับปวช.2 สัดส่วนมากกว่านักเรียนระดับชั้นอื่นๆ คิดว่าโรงเรียนยอมให้เด็กนักเรียนดื่มสุราได้ เพียงแต่ให้ดื่มอย่างปลอดภัย ไม่ให้ดื่มจนเมาหรือเกิดปัญหา อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่จะรับรู้ นโยบาย กฎระเบียบของโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ก็มีนักเรียนจำนวนไม่น้อย (ประมาณร้อยละ 20) ที่ไม่แน่ใจหรือไม่ทราบว่าโรงเรียนของตนเองมีนโยบายหรือกฎระเบียบเกี่ยวกับเรื่องการดื่มสุรา และการใช้สารเสพติดของนักเรียน (ตารางที่ 3)

ภาพที่ 1 ความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน (ร้อยละ)

นักเรียนชาย

นักเรียนหญิง

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน (ร้อยละ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
โรงเรียนไม่ส่งเสริมและพยายามหาทางป้องกันนักเรียนทุกคนไม่ให้ติ่มสูรา										
ใช่	56.5	57.2	52.5	48.2	54.2	58.3	60.1	56.9	51.4	57.4
โรงเรียนยอมให้ติ่มสูราได้ แต่พยายามไม่ให้เด็กติ่มจนเมาหรือเป็นปัญหา										
ใช่	9.2	11.6	12.8	26.3	14.0	6.4	7.1	8.0	20.1	8.9
โรงเรียนแนะนำให้นักเรียนติ่มสูราแบบปลอดภัย										
ใช่	10.3	13.8	17.4	35.2	17.7	8.1	10.7	14.5	29.4	13.7
โรงเรียนไม่ค่อยทำอะไรเลยเกี่ยวกับการป้องกันการติ่มสูราของนักเรียน										
ใช่	11.1	13.1	15.2	16.3	13.6	5.1	6.7	8.4	10.0	7.2
โรงเรียนมีนโยบายป้องกัน แก้ไขปัญหาการติ่มสูราและการใช้สารเสพติด										
ใช่	74.6	74.7	73.4	69.4	73.3	81.7	82.3	81.5	77.1	81.1
โรงเรียนมีการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้สูราและสารเสพติด										
ใช่	63.3	68.2	73.2	66.7	67.5	63.2	70.3	74.8	70.3	69.7
นักเรียนเองมักจะเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันสูราและสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ										
ใช่	55.3	51.5	52.5	52.6	53.1	61.2	58.2	60.7	63.8	60.5
โรงเรียนห้ามครู ผู้บริหาร บุคลากรและนักเรียนติ่มสูราโดยเด็ดขาดในบริเวณโรงเรียน										
ใช่	63.9	61.8	58.1	61.7	61.7	65.3	63.5	62.1	67.9	64.2

ง. การปฏิบัติของโรงเรียนต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมกรรมการติ่มสูรา สูบบุหรี่หรือใช้สารเสพติด ตั้งแต่เปิดเรียนในปีการศึกษานี้มา (เป็นเวลาประมาณเกือบสิบเดือนจนถึงวันเก็บข้อมูล) นักเรียนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยถูกตรวจค้นหรือตักเตือนจากโรงเรียนเกี่ยวกับการติ่มสูรา สูบบุหรี่หรือใช้สารเสพติด โดยนักเรียนชายร้อยละ 6.2 นักเรียนหญิงร้อยละ 1.7 เคยถูกตรวจค้นพบว่ามี สูรา บุหรี่ หรือยาเสพติดขณะกำลังอยู่ในห้องเรียนของนักเรียนเอง นักเรียนชาย และหญิงประมาณร้อยละ 6 เคยถูกสั่งปิดงานรื่นเริงในโรงเรียนเนื่องจากพบว่าในงานนั้นมีนักเรียนติ่มสูรา นักเรียนชายร้อยละ 7.6 นักเรียนหญิงร้อยละ 2.2 เคยถูกปรับหรือลงโทษ เพราะว่าติ่มสูรา สูบบุหรี่หรือใช้สารเสพติด และในจำนวนนักเรียนชายที่ติ่มสูรา สูบบุหรี่หรือ ใช้สารเสพติดมีนักเรียนร้อยละ 3.3 ถูกส่งต่อให้ไปรับการบำบัด นักเรียนทั้งชายและหญิงในระดับชั้น ปวช.2 ถูกตักเตือนเรื่องการติ่มสูราและการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนสายสามัญ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 นักเรียนที่เคยเจอเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสุรา บุหรี่ สารเสพติด (ร้อยละ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
ถูกตรวจค้นว่ามี สุรา บุหรี่ หรือยาเสพติดขณะกำลังอยู่ในห้องเรียนของนักเรียนเอง										
ไม่เคยเลย	97.0	94.2	93.5	88.8	93.8	98.9	98.2	98.5	97.1	98.3
เคย	3	5.8	6.6	11.2	6.2	1.2	1.8	1.5	2.9	1.7
ถูกตรวจค้นว่ามี สุรา บุหรี่ หรือยาเสพติดขณะกำลังอยู่ในบริเวณโรงเรียน										
ไม่เคยเลย	96.1	93.1	92.4	87.4	92.8	98.4	97.3	97.9	97.0	97.7
เคย	3.9	6.9	7.6	12.6	7.2	1.7	2.7	2.2	3	2.3
นักเรียนหรือเพื่อนในกลุ่มถูกขอร้องให้เบียดเสียดหรือทำอะไรที่เป็นการรบกวนคนอื่นในขณะที่นักเรียนหรือเพื่อนๆ กำลังดื่มสุรากัน										
ไม่เคยเลย	95.2	90.4	84.8	71.1	86.9	97.2	94.3	93.0	85.5	93.4
เคย	4.8	9.7	15.3	28.9	13.1	2.8	5.7	7.1	14.5	6.6
ขณะที่นักเรียนกำลังอยู่ในงานรื่นเริงในโรงเรียน งานนี้ถูกสั่งปิดเนื่องจากพบว่ามึนนักเรียนดื่มสุรา										
ไม่เคยเลย	96.4	93.7	93.7	91.6	94.1	96.6	93.3	93.5	94.4	94.4
เคย	3.7	6.3	6.4	8.4	5.9	3.4	6.7	6.5	5.6	5.6
นักเรียนถูกตักเตือนเรื่องการดื่มสุรา*										
ไม่เคยเลย	92.7	84.4	80.8	78.6	84.3	95.9	92.9	92.5	89.1	92.9
เคย	7.4	15.6	19.3	21.4	15.8	4.1	7.1	7.4	10.8	7.2
นักเรียนถูกตักเตือนเรื่องการสูบบุหรี่*										
ไม่เคยเลย	91.7	80.1	78.3	70.0	80.5	98.2	96.4	96.4	92.1	96.2
เคย	8.3	19.9	21.7	30	19.4	1.9	3.7	3.6	7.9	3.8
นักเรียนถูกปรับหรือลงโทษแบบอื่นๆ เพราะว่าดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติด*										
ไม่เคยเลย	97.2	91.7	91.6	88.8	92.4	99.2	97.9	97.5	95.6	97.8
เคย	2.8	8.4	8.4	11.2	7.6	0.8	2.1	2.5	4.4	2.2
นักเรียนถูกส่งตักไปรับการบำบัดเรื่องการดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติด*										
ไม่เคยเลย	98.6	95.7	97.1	95.3	96.7	99.6	99.3	99.4	98.6	99.3
เคย	1.4	4.3	2.9	4.8	3.3	0.4	0.7	0.6	1.4	0.7

*ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติด

สรุป

เนื้อหาส่วนนี้เป็นรายงานผลการศึกษาด้านการรับรู้สภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียนรวมทั้งนโยบาย กฎระเบียบของโรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมปัญหาการดื่มสุราของนักเรียน ส่วนสำคัญที่พบจากการศึกษานี้คือ นักเรียนมีการรับรู้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราแตกต่างกันระหว่างชายและหญิง และระหว่างนักเรียนในแต่ละระดับชั้นนักเรียนทั้งชายและหญิงมองว่ามีนักเรียนในโรงเรียนโดยเฉลี่ยแล้วประมาณร้อยละ 26 ดื่มสุราและมีเพื่อนของตนเองเฉลี่ยร้อยละ 22 และ 17 ดื่มสุราด้วย แต่มองว่ามีนักเรียนในโรงเรียนหรือเพื่อนของตนเองเพียงส่วนน้อยที่ดื่มมากหรือดื่มจนเป็นปัญหา และนักเรียน จะมอง

ว่ามีนักเรียนในโรงเรียนของตนและเพื่อนที่สูบบุหรี่จำนวนมากกว่านักเรียนที่ดื่มสุรา นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่าโรงเรียนมีกฎระเบียบและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และควบคุมปัญหาการดื่มสุราของนักเรียน แต่นักเรียนสายอาชีพค่อนข้างจะมองเห็นว่า โรงเรียนมีการอนุญาตให้ดื่มสุราได้ แต่ให้ดื่มอย่างปลอดภัยหรือไม่ให้ดื่มจนเมาหรือเป็นปัญหามากกว่านักเรียนสายสามัญ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่านักเรียนจะรับทราบว่าโรงเรียนมีนโยบาย หรือกฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรา หรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ก็มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ที่เคยได้รับการปฏิบัติโดยตรงจากโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาพฤติกรรมเหล่านี้ เช่น การถูกตรวจค้นสุราบุหรี่ยี่ห้อสารเสพติด การถูกปรับถูกลงโทษหรือการได้รับคำเตือน การแนะนำ และการส่งต่อไปรับการบำบัดรักษา ข้อมูลในส่วนนี้ทั้งหมดจัดเป็นปัจจัยหนึ่งที่สัมพันธ์กับ การดื่มสุราของเยาวชน ซึ่งจะนำมาวิเคราะห์ในบทอื่นต่อไป

4.2 พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน

นักเรียนมัธยมศึกษาในปีการศึกษานี้ค่อนข้างมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม เป็นส่วนใหญ่ ทั้งในด้านการระมัดระวังความปลอดภัยในการขับขี่ยานพาหนะ และพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง เห็นได้จากข้อมูลในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนประมาณร้อยละ 80 สวมหมวกกันน็อคเวลาขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ และคาดเข็มขัดนิรภัยเวลานั่งในรถยนต์ด้านหน้าข้างคนขับ โดยทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีอัตราเหล่านี้พอกัน นักเรียนชายทุกระดับชั้นมีอัตราการขับขี่รถยนต์จักรยานยนต์ หลังจากที่เพิ่งดื่มสุรามากกว่านักเรียนหญิงทุกระดับชั้น (ร้อยละ 19.4-7.4) และนักเรียนชายร้อยละ 19.9 นักเรียนหญิงร้อยละ 8.8 เคยพกพา มีด ปืน หรือไม้กระบองหรือสิ่งอื่นๆ เพื่อใช้เป็นอาวุธ สำหรับ การชกต่อย ตบตี ต่อสู้ทะเลาะวิวาทกับคนอื่นจนได้รับบาดเจ็บต้องได้รับการดูแลรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาล เคยถูกแฟนตบตีหรือทำร้ายร่างกายโดยตั้งใจ และเคยถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจใน 12 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนระดับชั้น ปวช.2 ทั้งชายและหญิงมีอัตราการมีพฤติกรรมดังกล่าวสูงกว่านักเรียนชั้นอื่นๆ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

พฤติกรรมเสี่ยง	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
สวมหมวกกันน็อค เวลาที่ขับขี่หรือซ้อนท้ายรถมอเตอร์ไซด์*										
ไม่เคยเลย	24.8	19.3	14.1	11.7	18.3	22.6	19.3	14.2	15.2	18.0
เคย	75.2	80.8	85.9	88.3	81.7	77.4	80.6	85.8	84.8	82
คาดเข็มขัดนิรภัย เวลาที่ขับรถหรือนั่งในรถยนต์ด้านหน้าข้างคนขับ*										
ไม่เคยเลย	26.0	23.5	18.2	21.7	22.8	22.0	23.0	17.7	23.9	21.2
เคย	74	76.5	81.9	78.3	77.3	78	77	82.3	76.1	78.8
ขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือยานพาหนะอื่น หลังจากที่เพิ่งดื่มสุรามา										
ไม่เคยเลย	94.2	85.1	76.6	57.5	80.6	97.6	93.7	91.8	82.6	92.7
เคย	5.8	14.9	23.4	42.5	19.4	2.4	6.3	8.3	17.4	7.4
พกพา มีด ปืน หรือไม้กระบอง หรือสิ่งอื่นฯ เพื่อให้เป็นอาวุธ										
ไม่เคยเลย	85.7	79.8	81.0	71.0	80.1	93.2	91.2	90.5	88.7	91.2
เคย	14.4	20.2	19	28.9	19.9	6.8	8.8	9.5	11.4	8.8
ถูกข่มขู่ หรือทำร้ายร่างกายด้วยอาวุธ เช่นมีด ปืน หรือไม้กระบอง หรืออาวุธอื่นๆ										
ไม่เคยเลย	93.7	91.5	90.4	82.6	90.2	98.6	98.1	98.6	96.5	98.2
เคย	6.3	8.5	9.6	17.4	9.8	1.4	1.9	1.4	3.6	1.9
ชกต่อย ตบตี ต่อสู้ทะเลาะวิวาทกับคนอื่น โดยไม่ได้รับบาดเจ็บ										
ไม่เคยเลย	71.6	70.1	74.6	64.8	70.5	89.9	88.6	90.7	85.1	89.1
เคย	28.4	30	25.4	35.2	29.5	10.2	11.4	9.3	14.9	10.9
ชกต่อย ตบตี ต่อสู้ทะเลาะวิวาทกับคนอื่นจนได้รับบาดเจ็บ ต้องได้รับการดูแลรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาล										
ไม่เคยเลย	92.8	90.1	90.7	83.9	89.8	98.1	97.8	97.7	95.0	97.5
เคย	7.2	9.8	9.3	16.1	10.2	2	2.2	2.3	5	2.5
ถูกแฟนตบตีหรือทำร้ายร่างกายโดยตั้งใจ**										
ยังไม่มีแฟน	(4632)	(3691)	(2275)	(1581)	(12179)	(5781)	(4912)	(4366)	(1156)	(16215)
ไม่เคยเลย	92.0	90.2	87.0	85.9	88.6	96.9	94.5	93.5	91.6	93.8
เคย	8.0	9.8	13.0	14.1	11.4	3.1	5.5	6.5	8.4	6.2
ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจ***										
ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	(4893)	(4327)	(2833)	(1560)	(13613)	(6198)	(6208)	(6393)	(1967)	(20766)
ไม่เคยถูกบังคับ	95.7	91.8	91.9	90.2	92.1	97.8	94.1	93.3	90.9	93.6
เคย	4.3	8.2	8.1	9.8	7.9	2.2	5.9	6.7	9.1	6.4

* ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยขับขี่/ซ้อน/นั่งรถ

** ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่มีแฟน

*** ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์

4.3 ความรู้สึกซึมเศร้าและการพยายามฆ่าตัวตาย

นักเรียนชายและหญิงประมาณร้อยละ 13 เคยมีอาการซึมเศร้า หมดอาลัยในชีวิตเกือบ ทุกวันติดต่อกันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ นักเรียนหญิง มีอัตราการเคยคิดจะฆ่าตัวตายอย่างจริงจังและวางแผนวิธีการฆ่าตัวตาย รวมทั้งเคยพยายาม ฆ่าตัวตายจริง สูงกว่านักเรียนชาย ในจำนวนนักเรียนที่เคยฆ่าตัวตายจริงๆ มีนักเรียนชายร้อยละ 16.2 และนักเรียนหญิงร้อยละ 6 ที่เคยพยายามฆ่าตัวตายมากกว่า 5 ครั้ง และนักเรียนชายร้อยละ 27 นักเรียนหญิงร้อยละ 18.8 ที่เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงจนได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจนต้องได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์ อัตราการเคยมีอาการซึมเศร้า และการพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามชั้นปี (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 นักเรียนที่มีความรู้สึกซึมเศร้าและการพยายามฆ่าตัวตาย ใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
เคยรู้สึกซึมเศร้า หมดหวัง หมดอาลัยในชีวิตเกือบทุกวันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ติดต่อกัน จนไม่สามารถดำเนินกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ										
ไม่เคย	91.8	87.6	83.8	83.5	87.3	92.2	87.1	84.0	81.7	86.8
เคย	8.2	12.4	16.2	16.6	12.7	7.8	12.9	16.0	18.3	13.2
เคยคิดจะฆ่าตัวตายอย่างจริงจัง										
ไม่เคย	97.4	95.2	94.6	94.0	95.5	97.1	94.4	94.6	91.8	94.8
เคย	2.6	4.8	5.4	6.0	4.5	3.0	5.6	5.4	8.2	5.2
เคยวางแผนวิธีการที่จะฆ่าตัวตาย										
ไม่เคย	97.3	94.5	93.6	94.0	95.1	96.3	93.5	93.2	92.1	94.0
เคย	2.7	5.5	6.5	6.0	4.9	3.7	6.5	6.8	7.9	6.1
การพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ										
ไม่เคย	97.0	95.5	95.2	93.8	95.6	96.4	94.1	94.3	91.7	94.5
เคย	3.0	4.5	4.8	6.2	4.4	3.6	6.0	5.7	8.3	5.6
จำนวนครั้งที่เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ*										
1-2 ครั้ง	77.0	74.0	66.5	75.9	73.4	77.4	80.2	83.8	86.4	82.1
3-5 ครั้ง	10.8	8.9	12.8	9.9	10.4	15.7	11.4	11.3	10.4	11.9
> 5 ครั้ง	12.3	17.1	20.7	14.2	16.2	6.9	8.4	4.9	3.2	6.0
เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ จนทำให้ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจนต้องได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์*										
ไม่เคย	79.8	77.1	70.0	66.1	73.0	87.0	81.1	81.5	76.1	81.2
เคย	20.2	23.0	30.0	33.9	27.0	13.0	18.9	18.6	24.0	18.8

*ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยพยายามฆ่าตัวตายจริง

4.4 พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์

นักเรียนชายร้อยละ 15.8 และหญิงร้อยละ 7 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว โดยอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนชาย 14.6 ปี และนักเรียนหญิง 15.5 ปี ในจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว นักเรียนชายมีอัตราการมีเพศสัมพันธ์กับคนมากกว่า 1 คนสูงกว่านักเรียนหญิง (ร้อยละ 65.7 และร้อยละ 43.6) นักเรียนชายดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายสูงกว่านักเรียนหญิง (ร้อยละ 22.9 ร้อยละ 12.3) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงนิยมใช้วิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย อัตราการเคยตั้งครรภ์หรือเคยทำให้คนอื่นตั้งครรภ์สูงพอ ๆ กันระหว่างนักเรียนชายและหญิง (ร้อยละ 10.6 และร้อยละ 9.2) นักเรียนชั้น ปวช.2 มีอัตราการเคยมีเพศสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนสายสามัญที่นำเป็นห่วงคือ นักเรียนระดับชั้น ม.1 ทั้งชายและหญิงก็เคยตั้งครรภ์หรือเคยทำให้คนอื่นตั้งครรภ์มาแล้ว และอัตราดังกล่าวก็ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ อย่างไรก็ตามนักเรียนส่วนใหญ่ (นักเรียนชายร้อยละ 73.9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 83.4) เคยได้รับคำสอนเกี่ยวกับเรื่องเอดส์หรือเอชไอวีในโรงเรียน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ)

พฤติกรรม	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
การมีเพศสัมพันธ์										
ไม่เคยมี	96.6	90.1	82.5	58.6	84.2	99.5	96.5	93.5	72.6	93.0
เคยมี	3.4	9.9	17.5	41.4	15.8	0.6	3.5	6.5	27.4	7.0
อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก										
mean±sd	12.4±1.7	13.7±1.7	14.8±1.7	15.0±1.7	14.6±1.8	12.1±2.1	13.9±1.6	15.6±1.2	15.9±1.2	15.5±1.5
median (พิสัย)	13(5-18)	14(5-16)	15(6-18)	15(6-20)	15(5-20)	13(7-15)	14(5-17)	16(6-18)	16(9-20)	16(5-20)
จำนวนคนตอบ	146	517	696	1502	2861	28	237	478	895	1638
จำนวนคนที่นักเรียนเคยมีเพศสัมพันธ์ด้วย*										
1 คน	52.9	38.2	33.9	31.0	34.3	50.0	54.5	63.4	62.2	61.2
2 คน	13.8	17.1	17.6	17.8	17.4	6.3	16.1	20.0	17.4	17.8
3 คน	7.6	10.5	9.6	11.3	10.5	15.6	6.7	5.7	7.9	7.2
4 คน	3.3	5.1	7.0	7.3	6.6	25.0	12.9	6.1	7.2	8.0
5 คน	4.3	3.6	4.5	5.5	4.9	0.0	5.5	2.0	2.3	2.6
6 คน ขึ้นไป	18.1	25.5	27.5	27.1	26.4	25.0	12.9	6.1	7.2	8.0
ดื่มเหล้า/ใช้สารฯ เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย*										
ไม่เคย	82.4	75.0	75.1	78.2	77.2	65.7	80.9	86.8	90.9	87.8
เคย	17.7	25.0	24.9	21.8	22.9	34.3	19.1	13.2	9.1	12.3

ตารางที่ 7 พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ) (ต่อ)

พฤติกรรม	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
วิธีการคุมกำเนิดที่นักเรียน หรือคือนักเรียนเคยใช้*										
ไม่ใช้วิธีการใดๆ	28.6	17.5	18.4	17.5	18.4	34.4	22.8	24.1	19.0	21.3
ยาเม็ดคุมกำเนิด	3.3	3.9	3.9	6.1	5.0	3.1	8.2	7.3	14.3	11.2
ถุงยางอนามัย	52.4	56.4	54.6	53.1	54.0	37.5	41.6	31.8	33.2	34.1
ยาฉีดคุมกำเนิด	1.0	0.3	0.5	0.8	0.7	6.3	0.4	1.4	1.9	1.6
หลังภายนอก	2.9	13.4	13.4	13.4	12.8	9.4	18.4	26.3	23.8	23.5
ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน	1.4	1.0	2.3	3.1	2.4	6.3	2.4	5.9	5.4	5.1
วิธีการอื่นๆ	2.4	1.6	1.1	1.4	1.4	0.0	2.4	1.8	1.2	1.5
ไม่แน่ใจ	8.1	5.9	5.8	4.7	5.4	3.1	3.9	1.6	1.3	1.8
การตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์*										
ไม่เคย	86.5	90.1	92.1	88.3	89.4	90.3	91.6	92.9	89.6	90.8
เคย	13.5	9.8	7.9	11.6	10.6	9.7	8.4	7.1	10.4	9.2
การได้รับคำสอนเรื่องเพศในโรงเรียน										
ไม่เคย	25.4	16.9	10.7	17.9	18.4	15.8	8.1	5.6	10.1	9.7
เคย	65.1	74.8	84.9	74.3	73.9	72.8	85.3	90.5	84.4	83.4
ไม่แน่ใจ	9.5	8.3	4.3	7.8	7.7	11.4	6.6	4.0	5.5	6.9

* ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์

สรุป

ในบทนี้เป็นผลการศึกษาในด้านพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการขับขี่ยานพาหนะ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ความรู้สึกซึมเศร้า และการพยายามฆ่าตัวตาย และพฤติกรรมด้านเพศสัมพันธ์ นักเรียนส่วนใหญ่มีความระมัดระวัง ในการขับขี่ยานพาหนะ โดยสวมหมวกกันน็อคและคาดเข็มขัดนิรภัยบ่อยครั้งเวลาขับขี่ โดยสารถยานพาหนะ อัตราการพกพาอาวุธ การชกต่อย ทะเลาะวิวาทก็ค่อนข้างต่ำในนักเรียนทุกชั้นปี เมื่อเทียบกับผลการศึกษาด้านเดียวกันนี้ของนักเรียนในภาคใต้ในปีการศึกษา 2545-2548 พบว่ามีอัตราใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ ยังพบว่าอัตราการมีความรู้สึกซึมเศร้าและความคิดอยาก ฆ่าตัวตาย หรือการพยายามฆ่าตัวตายก็ใกล้เคียงกับผลการศึกษาในนักเรียนภาคใต้ในปีการศึกษา 2545-2548 โดยนักเรียนประมาณร้อยละ 13 มีอารมณ์ซึมเศร้าจนรบกวนการดำเนินชีวิตประจำวัน และร้อยละ 4-5 เคยคิดฆ่าตัวตาย ในด้านพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ นักเรียนชายร้อยละ 16 และหญิงร้อยละ 7 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว อัตราดังกล่าวนี้สูงกว่าอัตราของนักเรียนในภาคใต้ ของปีการศึกษา 2545-2548 อย่างชัดเจน (ร้อยละ 10-14 ในนักเรียนชายและร้อยละ 2-4 ในนักเรียนหญิง) แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการเพิ่มขึ้นของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร ในเยาวชนไทย ซึ่งเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่ควรเฝ้าระวังเป็นพิเศษเพราะอาจจะทำให้เกิดปัญหา ด้านสุขภาพอย่างอื่นตามมา

4.5 ประสพการณ์ด้านการดื่มสุรา

ก. พฤติกรรมการดื่มสุรา

เมื่อถามประสพการณ์ตรงของตัวนักเรียนเองเรื่องการดื่มสุรา พบว่านักเรียนชายและหญิงร้อยละ 39.8 และ 24.5 เคยดื่มสุรามาแล้วในชีวิต นักเรียนชายชั้น ปวช.2 เกือบร้อยละ 70 เคยดื่มสุรามาแล้ว และนักเรียนชั้น ม. 1 จำนวนมากก็เคยดื่มสุรามาแล้วเช่นกัน โดยอายุเฉลี่ยที่นักเรียนเริ่มดื่มสุราเป็นครั้งแรก ประมาณ 13 ปีในผู้ชายและ 14 ปีในผู้หญิง ในนักเรียนที่เคยดื่มสุรามาแล้ว จะเห็นว่าส่วนใหญ่ดื่มครั้งสุดท้ายภายใน 30 วันที่ผ่านมา ซึ่งจัดว่าเป็นการดื่มในปัจจุบัน (current drinking) นักเรียนชายหญิงชั้น ปวช.2 ร้อยละ 54.8 และ 39.1 เพิ่งดื่มสุราเป็นครั้งสุดท้ายภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ในจำนวนนักเรียนที่ดื่มในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะดื่มเพียง 1-2 ครั้งเท่านั้น และดื่มเพียง 1-2 หน่วยต่อครั้ง แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ามีนักเรียนชายร้อยละ 7 และนักเรียนหญิงประมาณร้อยละ 1.8 ที่ดื่ม 10 ครั้งขึ้นไปใน 30 วันที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนชายที่ดื่มในปัจจุบันอย่างน้อยร้อยละ 63 นักเรียนหญิงอย่างน้อยร้อยละ 50 เคยดื่มจนเมาอย่างน้อย 1-2 ครั้งใน 30 วันที่ผ่านมา

ในนักเรียนที่เคยดื่มสุรามาแล้ว นักเรียนชายประมาณครึ่งหนึ่งเคยดื่มหนักโดยดื่มมากกว่า 5 หน่วยขึ้นไปต่อครั้ง และนักเรียนหญิงร้อยละ 23.9 เคยดื่มหนักเช่นนี้อย่างน้อย 1-2 ครั้งใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา นักเรียนชั้น ปวช. 2 และนักเรียนชั้นโตกว่ามีแนวโน้มที่จะเคยดื่มหนักบ่อยครั้งกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่า และนักเรียนชายมีอัตราการดื่มหนักมากกว่านักเรียนหญิงในทุกระดับชั้น (ตารางที่ 8) จากข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทย มีประสพการณ์ดื่มสุราค่อนข้างสูงในปัจจุบัน โดยนักดื่มรุ่นเยาว์เหล่านี้จำนวนไม่น้อยที่ดื่มหนัก หรือดื่มจนเมาเป็นประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชาย และนักเรียนระดับชั้น ปวช. 2

ตารางที่ 8 พฤติกรรมการดื่มสุรา (ร้อยละ)

พฤติกรรม	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
ไม่เคย	82.7	65.0	48.2	31.2	60.2	91.1	77.8	68.7	55.3	75.5
เคยดื่มสุรา	17.3	35.0	51.8	68.8	39.8	8.9	22.2	31.3	44.7	24.5
อายุเมื่อดื่มสุราครั้งแรก										
mean±sd	10.9± 2.0	12.6± 2.1	14.1± 2.1	14.2± 1.9	13.3± 2.3	11.3± 1.7	13.0± 1.7	14.6± 1.7	15.0± 1.6	14.0± 2.0
median	11	13	15	15	14	12	13	15	15	14
พิสัย	3-17	3-16	3-18	4-20	3-20	3-15	3-17	(5-19)	(7-20)	(3-20)
นักเรียนที่ตอบ	1021	2084	2240	2727	8072	587	1588	2402	1531	6108
ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา เคยดื่มสุรา 5 หน่วยขึ้นไปภายในการดื่มครั้งเดียว* (ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยดื่มสุรา)										
ไม่เคยเลย	67.7	56.7	50.5	40.8	51.0	70.5	64.9	67.7	56.5	64.4
1-2 ครั้ง	21.6	25.7	28.4	30.1	27.4	21.0	23.3	22.6	27.9	23.9
3-5 ครั้ง	5.3	8.2	9.9	13.2	10.0	5.3	7.0	5.9	8.7	6.9
6-9 ครั้ง	1.4	2.3	3.2	5.2	3.4	0.9	2.2	1.3	2.5	1.8
10 ครั้ง ขึ้นไป	3.9	7.1	8.0	10.8	8.2	2.2	2.6	2.5	4.4	3.0
ครั้งสุดท้ายที่ดื่มสุรา* (ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยดื่มสุรา)										
>12 เดือนที่ผ่านมา	31.7	16.9	13.9	10.3	14.9	24.6	19.8	21.0	15.0	19.4
>30 วัน แต่ < 12 เดือนนี้	21.1	20.3	20.2	16.1	18.8	18.2	25.3	26.6	20.9	24.1
>1สัปดาห์แต่ < 30 วัน	18.5	21.5	22.8	18.8	20.6	24.2	23.4	25.0	25.0	24.6
ภายใน 1 สัปดาห์นี้	28.7	41.3	43.0	54.8	45.7	33.0	31.5	27.4	39.1	32.0
จำนวนครั้งที่ดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา** (คิดร้อยละจากจำนวนที่ดื่มครั้งสุดท้ายภายใน 1 สัปดาห์ถึง 30 วันที่ผ่านมา)										
1-2 ครั้ง	66.4	55.3	54.5	39.6	49.2	75.3	67.8	71.2	60.3	67.4
3-5 ครั้ง	16.8	21.5	23.0	25.4	23.3	17.4	19.2	19.1	20.3	19.4
6-9 ครั้ง	6.6	8.8	10.1	13.3	10.9	2.3	6.4	6.0	8.8	6.6
10-19 ครั้ง	4.9	5.2	5.0	11.8	7.9	3.9	4.0	2.5	6.5	4.2
20 ครั้ง ขึ้นไป	5.3	9.2	7.4	10.0	8.7	1.1	2.7	1.2	4.1	2.5
จำนวนหน่วยที่ดื่มสุราในแต่ละครั้ง ใน 30 วันที่ผ่านมา (คิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ จำนวนครั้งที่ดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา)										
1-2 หน่วย	48.0	44.3	36.8	35.5	38.6	63.1	51.6	47.3	44.9	48.7
3-5 หน่วย	34.0	24.3	25.6	27.6	26.6	28.2	27.1	27.5	26.4	27.1
6-8 หน่วย	10.5	10.7	8.3	8.9	9.2	2.0	7.7	8.5	7.7	7.6
9 หน่วย ขึ้นไป	7.5	20.7	29.4	28.1	25.6	6.7	13.6	16.7	20.9	16.6
จำนวนครั้งที่ดื่มสุราจนเมา ใน 30 วันที่ผ่านมา** (คิดร้อยละจากจำนวนที่ดื่มครั้งสุดท้ายภายใน 1 สัปดาห์ถึง 30 วันที่ผ่านมา)										
ไม่เคยเลย	49.4	43.7	43.2	27.3	37.1	55.0	53.8	53.3	39.5	49.3
1-2 ครั้ง	37.8	35.0	36.8	43.4	39.2	37.6	35.9	38.2	45.4	39.8
3-5 ครั้ง	6.0	11.5	10.3	14.4	39.8	5.3	6.7	6.1	10.5	7.5
6-9 ครั้ง	2.6	3.5	4.0	6.3	4.7	1.1	1.5	1.5	2.0	1.6
10-19 ครั้ง	1.1	2.5	3.2	4.5	3.5	0.5	1.0	0.8	1.3	1.0
20 ครั้ง ขึ้นไป	3.0	3.8	2.5	4.1	3.5	0.5	1.2	0.2	1.3	0.8

ข. สถานที่ดื่ม และแหล่งที่เคยได้สุรามา

สถานที่ที่นักเรียนมักจะดื่มสุรากันมากที่สุด ได้แก่ ในสวน/ไร่/นา และหอพัก แสดงว่าสถานที่เหล่านี้น่าจะเป็นแหล่งที่นักเรียนมาชุมนุมกันและอาจจะเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยจากผู้ปกครองจึงทำให้นักเรียนสามารถมาร่วมดื่มสุรากันได้ ส่วนใหญ่นักเรียนจะได้สุรามาจากผู้อื่นทั้งเป็นผู้ที่อายุมากกว่าหรือน้อยกว่า 20 ปี อย่างไรก็ตาม นักเรียนชายระดับชั้น ปวช.2 จำนวนเกือบครึ่งหนึ่งที่ซื้อสุรามาดื่มเองโดยที่ผู้ชายไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัว และมีนักเรียนชั้น ม.1 และ ม.3 ร้อยละ 4-16 ที่เคยซื้อสุรามาดื่มเองโดยที่ผู้ชายก็ไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัวเช่นกัน ทั้งนี้ นักเรียนเหล่านี้น่าจะอายุไม่ถึงตามเกณฑ์ที่จะซื้อหาหรือดื่มสุรได้ตามกฎหมาย นอกจากนี้จะเห็นว่า นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 13.1 และ 6.3 สามารถซื้อหาสุรามาได้จากร้านค้า ร้านอาหารบริเวณรอบโรงเรียนในรัศมีไม่เกิน 500 เมตร ทั้งๆ ที่บริเวณดังกล่าวน่าจะเป็นบริเวณที่ควบคุมไม่ให้มีการจำหน่ายสุรา โดยนักเรียนชั้น ปวช.2 ชายและหญิงร้อยละ 28.2 และ 15.2 สามารถซื้อหาสุรามาได้จากสถานที่ดังกล่าว เมื่อถามถึงเวลาเฉลี่ยในการซื้อหาสุรา พบว่า นักเรียนใช้เวลาเพียงประมาณ 12-14 นาทีก็สามารถหาซื้อสุรามาได้ โดยนักเรียนจำนวนครึ่งหนึ่ง ใช้เวลาเพียง 10 นาทีก็สามารถหาซื้อสุรามาได้ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 สถานที่ดื่ม และแหล่งที่เคยได้สุรามา (ร้อยละ)

พฤติกรรม	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
สถานที่ที่มักจะดื่มสุรา*										
งานฉลอง/รื่นเริง	3.3	1.9	1.7	1.1	1.8	3.9	2.8	1.2	1.1	1.8
บ้าน	2.1	3.1	4.2	11.8	6.3	1.7	3.1	4.7	13.1	6.2
หอพัก	40.6	32.6	31.6	33.8	33.7	38.0	37.2	34.7	27.0	33.7
งานโรงเรียน	2.0	2.8	2.8	3.5	3.0	1.2	1.3	1.0	3.4	1.7
ร้านรอบโรงเรียน รัศมี < 500	3.4	6.3	10.3	10.5	8.5	2.4	2.8	6.8	11.5	6.6
ร้านรอบโรงเรียน รัศมี > 500	0.0	0.3	0.6	0.5	0.4	0.3	0.1	0.1	0.2	0.1
ร้านน้ำชา	4.8	3.4	2.4	3.1	3.2	0.2	1.2	0.7	0.4	0.7
สวน/ไร่/นา	40.1	43.6	42.9	32.6	39.2	49.9	48.3	48.0	40.7	46.4
อื่นๆ	3.8	6.0	3.6	3.1	4.0	2.4	3.1	2.8	2.6	2.8
แหล่งที่เคยได้สุรามาใน 30 วันที่ผ่านมา										
ได้จากคนอื่นที่อายุต่ำกว่า 20 ปี	7.4	17.1	26.3	38.9	20.4	4.5	11.2	14.1	23.7	12.0
ซื้อเองโดยให้บัตรฯ ของคนอื่น	2.8	5.0	6.9	15.4	6.8	0.8	1.5	2.0	5.7	2.1
ได้จากคนอื่นที่อายุมากกว่า 20 ปี	10.0	21.9	32.0	48.2	25.6	6.1	12.3	16.5	29.3	14.3
ซื้อเองโดยผู้ชายไม่ตรวจบัตรฯ	6.8	16.2	25.9	43.9	20.9	4.0	9.5	11.6	22.2	10.4
เอามาจากบ้าน (ของพ่อแม่)	6.4	10.5	14.4	20.2	12.0	4.0	7.7	9.6	11.6	7.8
ร้านค้ารอบโรงเรียน รัศมี < 500	4.3	9.9	15.8	28.2	13.1	2.6	5.1	6.6	15.2	6.3
เวลาเฉลี่ยในการซื้อหาสุรา										
mean±sd	12.4±13.5	12.1±12.6	13.4±12.4	13.6±11.6		12.2±13.1	12.5±11.7	14.0±12.4	13.4±10.6	
median (พิสัย)	10(0-90)	10(0-90)	10(0-90)	10(0-90)	10(0-90)	10(0-90)	10(0-60)	10(0-90)	10(0-90)	10(0-90)

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

ค. ประสบการณ์ต่าง ๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองและของนักเรียนคนอื่นใน 12 เดือนที่ผ่านมา

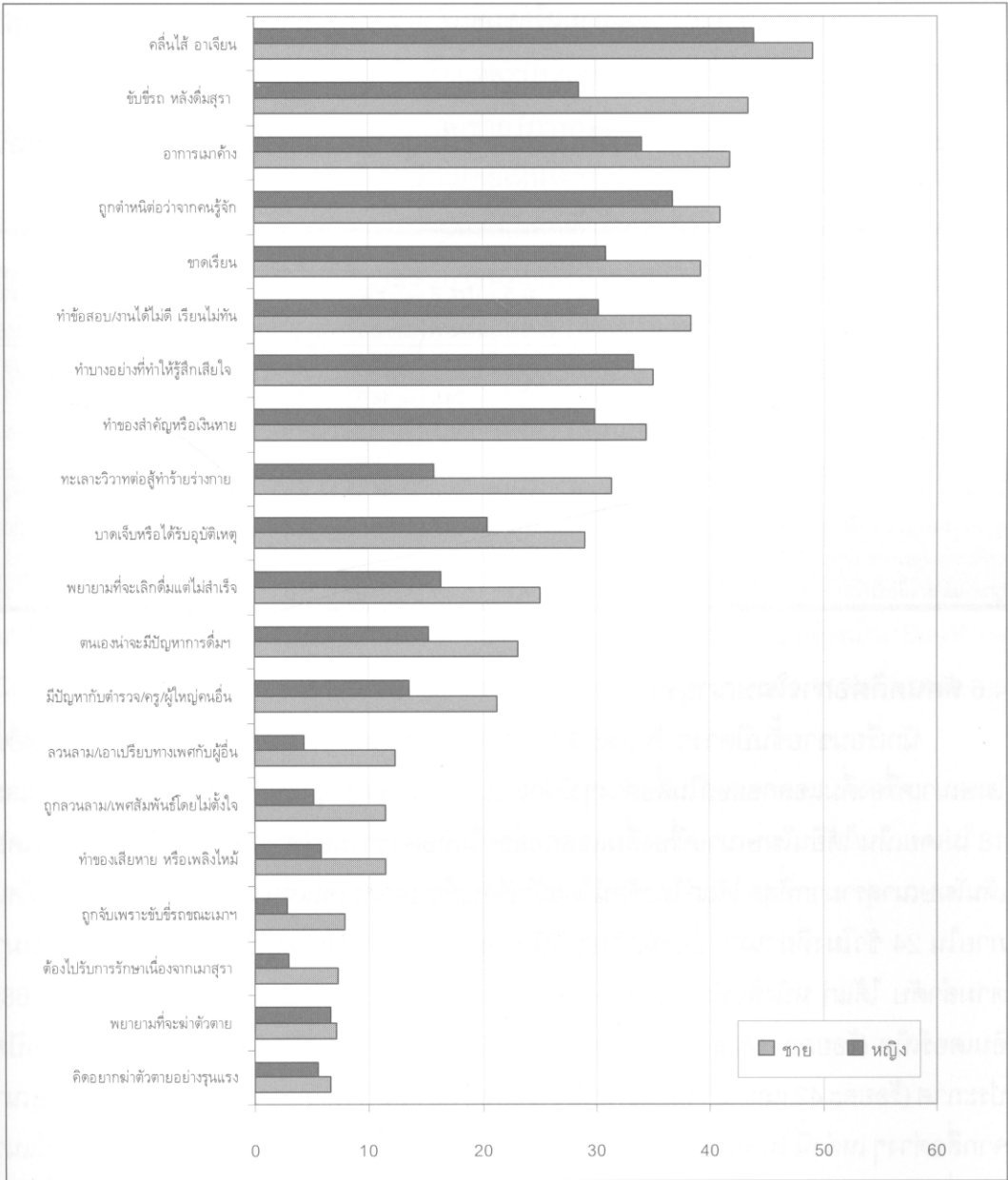
นักเรียนจำนวนมากที่ดื่มสุราในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา เคยประสบปัญหาหรือมีประสบการณ์ต่างๆ จากการดื่มสุราของตนเอง โดยประสบการณ์ที่พบมากที่สุดทั้งในนักเรียนชายและหญิง ได้แก่ อาการคลื่นไส้ อาเจียน รองลงมาในห้าอันดับแรก ได้แก่ การขับชี่รดหลังดื่มสุรา มีอาการเมาค้าง ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก และขาดเรียน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่พบในนักเรียนชายร้อยละ 39-49 ส่วนในนักเรียนหญิง ได้แก่ ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก มีอาการเมาค้าง ทำบางอย่างที่ทำให้รู้สึกเสียใจในภายหลัง และทำข้อสอบ/งานได้ไม่ดี เรียนไม่ทัน ประสบการณ์เหล่านี้ พบในนักเรียนหญิงร้อยละ 30-44 (ภาพที่ 2) เมื่อแยกตามชั้นปี พบว่า นักเรียนชั้น ปวช.2 ที่ดื่มสุรามีประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองมากกว่านักเรียนสายสามัญ และนักเรียนชั้นโตกว่ามีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์เหล่านี้มากกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่า ซึ่งอาจจะเกิดเนื่องจากนักเรียนชั้นโตกว่า ดื่มสุราในปริมาณที่มากกว่าต่อครั้งและดื่มบ่อยกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่าจึงทำให้มีโอกาสที่จะมีปัญหาหรือประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มมากกว่าด้วย (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

ประสบการณ์*	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (1051)	ม. 3 (2107)	ม. 5 (2258)	ปวช. 2 (2818)	รวม (8234)	ม. 1 (587)	ม. 3 (1590)	ม. 5 (2382)	ปวช. 2 (1551)	รวม (6110)
อาการเมาค้าง	21.4	33.5	41.4	56.1	41.8	22.2	30.2	32.8	44.4	34.0
ทำข้อสอบ/งานได้ไม่ดี เรียนไม่ทัน	33.3	34.6	37.8	43.5	38.3	28.0	25.4	29.5	36.8	30.2
มีปัญหาเกี่ยวกับตำรวจ/ครู/ผู้ใหญ่คนอื่น	17.3	21.3	20.1	23.8	21.3	15.4	13.1	11.9	15.8	13.5
ทำของเสียหาย หรือเพลิงไหม้	12.7	11.6	9.6	12.4	11.4	7.2	6.0	5.2	5.8	5.8
ทะเลาะวิวาทต่อผู้ทำร้ายร่างกาย	33.3	32.2	26.2	34.3	31.4	20.2	16.2	12.4	18.4	15.7
คลื่นไส้ อาเจียน	37.6	44.2	47.5	58.3	49.1	33.9	40.1	42.2	54.2	43.9
ขับชี่รด หลังดื่มสุรา	21.1	35.9	42.5	57.8	43.4	18.4	26.8	26.8	36.6	28.5
ขาดเรียน	37.0	35.5	32.0	48.5	39.2	31.9	27.6	26.4	40.8	30.9
ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก	33.6	37.6	40.8	46.2	40.9	32.3	36.1	34.9	42.2	36.8
ตนเองน่าจะมีปัญหาการดื่ม	16.9	20.0	21.8	28.8	23.1	13.2	15.1	12.8	20.3	15.3
ทำของล้ำค่าหรือเงินหาย	37.5	33.2	30.9	37.1	34.4	35.9	29.3	26.3	34.0	29.9
ทำบางอย่างที่ทำให้รู้สึกเสียใจ	27.8	31.3	34.6	40.9	35.0	30.4	30.4	31.7	39.6	33.3
ถูกจับเพราะขับชี่รดขณะเมา	6.8	6.9	5.7	10.8	7.9	3.7	2.4	2.1	4.0	2.8
ถูกลงนาม/เพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ	8.2	9.9	9.6	15.2	11.4	4.4	5.3	4.4	6.6	5.2
ลงนาม/เอาเปรียบทางเพศกับผู้อื่น	9.4	11.2	10.3	16.0	12.3	5.4	4.4	3.5	5.1	4.3
พยายามที่จะเลิกดื่มแต่ไม่สำเร็จ	15.9	20.6	22.2	34.2	25.1	16.5	14.6	13.8	22.2	16.4
คิดอยากฆ่าตัวตายอย่างรุนแรง	6.0	6.3	5.4	8.4	6.7	6.6	5.5	4.6	6.4	5.5
พยายามที่จะฆ่าตัวตาย	8.2	7.0	5.9	7.8	7.1	9.3	6.6	5.3	7.5	6.6
บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุ	28.9	27.2	23.4	35.0	29.0	24.2	20.3	17.7	23.0	20.4
ต้องไปรับการรักษาเนื่องจากเมาสุรา	7.0	6.6	5.2	9.2	7.2	3.9	2.6	2.1	4.0	2.9

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่ตอบว่าเคยดื่มสุรา ไม่รวมนักเรียนที่ไม่ตอบข้อนี้
จำนวนนักเรียนที่ไม่ตอบคำถามแต่ละข้อ ชาย 510-751 คน หญิง 334-515 คน

ภาพที่ 2 ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

เมื่อถามถึงประสบการณ์/ปัญหาพฤติกรรมที่เคยได้รับจากนักเรียนคนอื่นที่ดื่มสุรา พบว่านักเรียนชายประมาณร้อยละ 20 เคยถูกนักเรียนคนอื่นที่ดื่มสุรารังแก/ตำหนิ/ต่อว่า ทะเลาะวิวาทได้เถียงรุนแรง ถูกรบกวนขณะอ่าน/เรียนหนังสือ หรือเวลานอน และต้องช่วยดูแลนักเรียนคนอื่นซึ่งเมากสุรา นักเรียน ปวช. ทั้งชายและหญิงเคยมีประสบการณ์ถูกนักเรียน

คนอื่นที่ดื่มสุรารบกวนเวลาอ่าน/เรียนหนังสือหรือเวลานอน และต้องคอยดูแลนักเรียนคนอื่นที่เมาสุรามากที่สุด (ร้อยละ 26-33) นอกจากนั้น นักเรียนชายเกือบร้อยละ 5 และนักเรียนหญิงเกือบร้อยละ 2 เคยถูกนักเรียนที่ดื่มสุราชวนลามหรือข่มขืนด้วย ซึ่งเป็นปัญหาพฤติกรรมจากการดื่มสุราที่จัดว่ารุนแรงมาก

ตารางที่ 11 ประสพการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของนักเรียนคนอื่นใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

ประสพการณ์*	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
ถูกรังแก/ดูถูก/ตำหนิ ต่อว่า	19.9	18.5	18.4	22.7	19.7	12.4	12.5	12.5	17.2	13.1
ทะเลาะวิวาท ได้เถียงอย่างรุนแรง	14.9	17.3	17.2	24.9	18.0	7.5	9.9	10.3	14.5	10.0
ถูกตบตี ผลัก ทำร้ายร่างกาย ต่อสู้	13.3	13.4	11.6	18.8	14.1	4.0	5.4	5.0	8.1	5.3
ข้าวของเสียหาย หรือเพลิงไหม้	4.0	5.5	5.0	8.9	5.6	1.7	2.6	2.4	3.7	2.4
ต้องช่วยดูแลนักเรียนคนอื่นซึ่งเมาสุรา	6.8	14.2	23.4	32.6	17.5	5.3	12.4	17.9	26.4	14.1
ถูกรบกวนขณะอ่าน/เรียนหนังสือ/นอน	17.5	19.8	20.6	28.1	20.9	16.7	19.2	21.2	27.1	20.2
ถูกจับหรือกี่ยวพาราสิโดยที่ไม่ต้องการ	9.7	12.6	15.5	20.3	13.8	8.0	11.9	15.5	23.8	13.6
ถูกลวนลาม หรือข่มขืน	2.8	4.6	4.7	8.1	4.8	1.0	1.6	1.5	3.0	1.6

4.6 ทศนคติต่อการโฆษณาสุรา

นักเรียนชายชั้นปีต่างๆ ร้อยละ 74-83 และนักเรียนหญิงร้อยละ 78-87 เคยเห็น/ได้ยินโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสื่อต่างๆ มีนักเรียนชายและหญิงทุกชั้นปีประมาณร้อยละ 23 และ 18 ไม่เคยเห็น/ได้ยินโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสื่อต่างๆ เลย (ตารางที่ 12) สื่อที่นักเรียนเคยเห็นโฆษณามากที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์โดยนักเรียนเกือบทุกคนเคยเห็น โฆษณาสุราในสื่อโทรทัศน์ภายใน 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา สื่อชนิดอื่นๆ ที่นักเรียนชายและหญิง เคยเห็นโฆษณารองลงมาตามลำดับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 75 และ 74) แผ่นป้ายโฆษณา (ร้อยละ 71 และ 68) อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 65 และ 61) นิตยสาร (ร้อยละ 57) วิทยู (ร้อยละ 48 และ 42) แผ่นปิดประกาศ (ร้อยละ 42 และ 32) และแผ่นปลิว (ร้อยละ 39 และ 31) อัตราการเคยเห็น/ได้ยินโฆษณาจากสื่อต่างๆ เหล่านี้ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนักในระหว่าง นักเรียนแต่ละชั้นปี นักเรียนชายมีแนวโน้มที่จะเคยเห็น/ได้ยินโฆษณาจากสื่อแต่ละชนิดมากกว่า นักเรียนหญิงในระดับชั้นเดียวกัน ซึ่งอาจจะแสดงว่านักเรียนชายให้ความสนใจสื่อโฆษณา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนหญิงในวัยเดียวกัน จึงทำให้เปิดรับโฆษณาจากสื่อเหล่านี้ได้มากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนส่วนใหญ่ที่ตอบว่าเคยเห็น/ได้ยินโฆษณาสุราจากสื่อ แต่ละชนิดมักจะเคยเห็น/ได้ยินจำนวนหลายครั้งใน 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา (ตารางที่ 12 และภาพที่ 3)

เมื่อแยกตามชนิดของเครื่องดื่ม จะพบว่า เบียร์ (ช้าง ลีโอ) เป็นเครื่องดื่มที่นักเรียนเคยเห็น
การโฆษณาในสื่อทุกชนิดมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เหล้า ไวน์/สปาย และเหล้า ผสมพร้อมดื่ม โดย
อัตราการเคยเห็นโฆษณาเบียร์จากสื่อชนิดต่างๆ ประมาณร้อยละ 60-88 และเมื่อพิจารณาเฉพาะ
ในกลุ่มนักเรียนที่เคยเห็นโฆษณาสุราในสื่อแต่ละประเภท นักเรียนหญิงมีแนวโน้มที่จะเคยเห็น
โฆษณาเครื่องดื่มแต่ละชนิดมากกว่านักเรียนชาย (ภาพที่ 4)

หากจำแนกตามช่วงเวลาที่นักเรียนเคยเห็นโฆษณาสุราทางสื่อวิทยุ/โทรทัศน์มากที่สุด
ซึ่งรวมถึงการโฆษณาทางอ้อมผ่านการถ่ายทอดกีฬาหรือกิจกรรมอื่นๆ ด้วยนั้น พบว่า นักเรียน
มักจะเห็นได้ยินโฆษณาสุราในช่วงเวลา 20.00-24.00 น. มากที่สุด ซึ่งคงจะเป็นเวลา ที่นักเรียน
อยู่บ้านและดูโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือตั้งแต่เวลา 16.00-20.00 น. ซึ่งเป็น เวลาช่วงเย็นหลัง
เลิกเรียน อัตราการเห็นได้ยินโฆษณาในแต่ละช่วงเวลาไม่ค่อยแตกต่างกันมากนักระหว่างนักเรียน
แต่ละชั้นปี (ภาพที่ 5) ในจำนวนนักเรียนที่เคยเห็น/ได้ยินโฆษณาสุราตามสื่อต่างๆ นักเรียน
ประมาณร้อยละ 53 สามารถจำชื่อยี่ห้อสุราได้ นักเรียนชั้น ม.1 มีอัตราการจำยี่ห้อสุราได้น้อยที่สุด
ยี่ห้อสุราที่นักเรียนทุกชั้นปีจำได้มากที่สุดคือ “ช้าง” รองลงมา ได้แก่ “ริเจนท์” “ลีโอ” และ “สปาย
ไวน์คูลเลอร์” หรือ “บัคคาดี” อย่างไรก็ตาม เมื่อถามว่านักเรียน อยากลองหรืออยากดื่มสุรายี่ห้ออะไร
มากที่สุด อันดับหนึ่งในนักเรียนชายกลับเป็น “Johnie Walker” และในนักเรียนหญิงเป็น “Spy Wine
Cooler/Bacardi” ส่วนยี่ห้ออื่นๆ ที่นักเรียนชายและหญิงบอกว่า อยากลอง/อยากดื่มรองลงมา
ได้แก่ “ช้าง” “ริเจนท์” “ลีโอ” และ “Heineken” (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ชนิดของสื่อและประเภทของสุราที่เคยเห็น/ได้ยินโฆษณา (ร้อยละ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
เคยเห็น/ได้ยิน โฆษณา	73.8	74.7	79.8	82.6	77.1	77.8	81.0	84.8	87.1	82.2
จำนวนคนที่เคยเห็น/ได้ยินโฆษณา และอัตราของคนที่เคยเห็น/ได้ยิน โฆษณาสุราหลายครั้งในสื่อแต่ละชนิด ใน 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา										
โทรทัศน์	4228	4248	3401	3205	15082	4873	5530	6421	2864	19688
เคยเห็นหลายครั้ง**	69.8	72.3	71.4	67	70.4	67.8	69.6	66.6	69.3	68.1
วิทยุ	1875	1593	1062	1531	6061	1861	1799	1956	1210	6626
เคยได้ยินหลายครั้ง**	49.4	55.1	61.1	51.7	53.6	45.9	53.5	55.5	57.2	52.4
หนังสือพิมพ์	2926	2901	2300	2357	10484	3150	3666	4173	1928	12917
เคยเห็นหลายครั้ง**	53.6	56.4	59.9	50.8	55.2	47.7	51.9	51.9	54.5	51.1
นิตยสาร	2023	2067	1639	1680	7409	2149	2675	3111	1410	9345
เคยเห็นหลายครั้ง**	47.2	53.1	59.5	47.3	51.7	44.7	51.8	52	52.8	50.2
แผ่นป้ายโฆษณา	2801	2733	2083	2175	9792	2992	3287	3707	1786	11772
เคยเห็นหลายครั้ง**	51.7	54.5	55.9	52.5	53.5	47.8	52.8	51.1	53.1	51
แผ่นปลิว	1502	1361	789	1182	4834	1317	1333	1256	875	4781
เคยเห็นหลายครั้ง**	44.8	51.8	53.1	45.3	48.3	42.9	48.8	50.7	50.8	47.8
แผ่นปิดประกาศ	1662	1443	904	1304	5313	1299	1364	1401	896	4960
เคยเห็นหลายครั้ง**	46.6	53.9	59.1	48.3	51.2	44.4	52	52.2	51.8	49.8
สื่ออินเทอร์เน็ต	2520	2486	1819	1829	8654	2484	2866	3294	1563	10207
เคยเห็นหลายครั้ง**	56.9	64.6	66	57.4	61.2	51.3	59.9	60.5	61.4	57.9
จำชื่อยี่ห้อสุรา										
จำได้*	47.6	52.2	61.2	51.8	52.9	46.1	50.2	61.0	53.4	53.2
ไม่ตอบ(จำนวน)	(372)	(267)	(126)	(194)	(959)	(304)	(260)	(214)	(134)	(912)

ยี่ห้อสุราที่จดจำหรือชอบโฆษณา 3 ยี่ห้อแรก

อันดับ 1	ช้าง	ช้าง	ช้าง	ช้าง	ช้าง	ช้าง	ช้าง	ช้าง	ช้าง	ช้าง
อันดับ 2	ลิโอ	รีเจนท์	รีเจนท์	รีเจนท์	รีเจนท์	รีเจนท์	รีเจนท์	รีเจนท์	รีเจนท์	รีเจนท์
อันดับ 3	รีเจนท์	ลิโอ	ลิโอ	ลิโอ	ลิโอ	ลิโอ	สพาย / บัคคาคี	สพาย / บัคคาคี	ลิโอ	ลิโอ

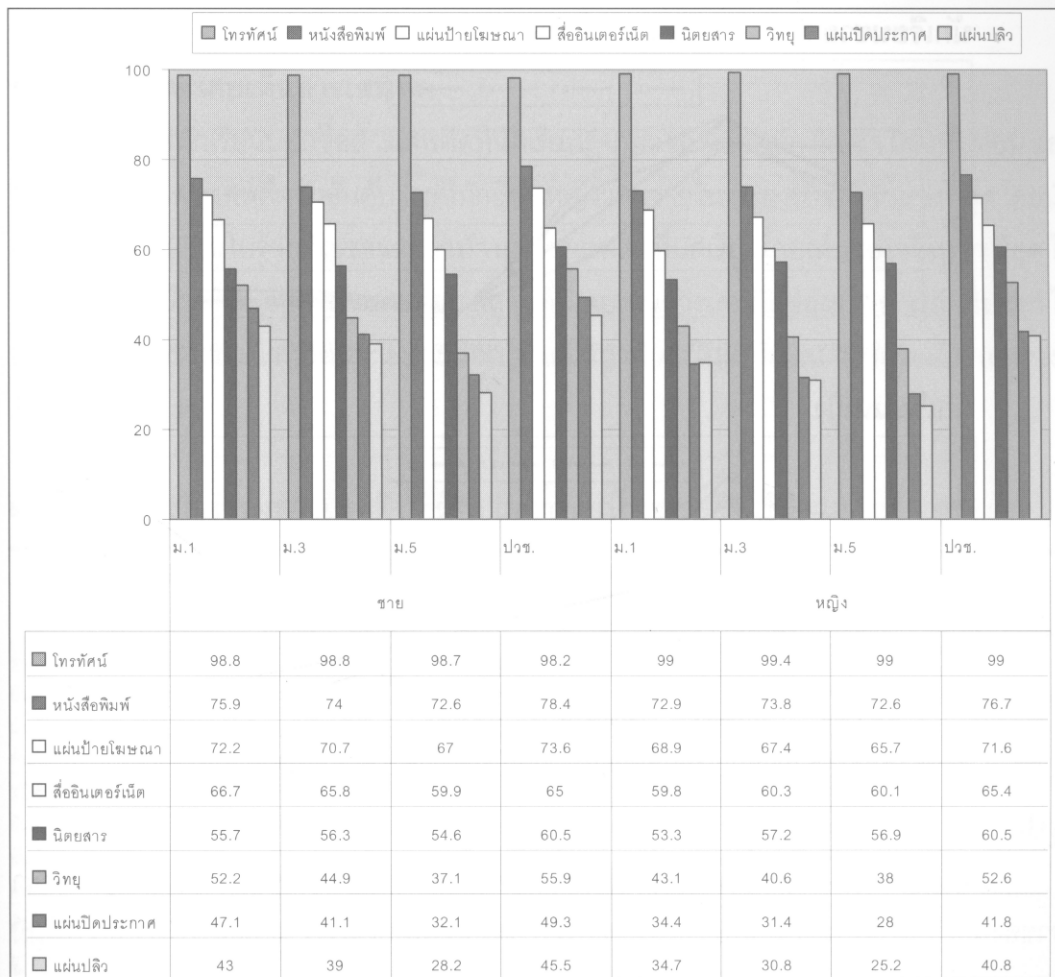
ยี่ห้อสุราที่ยากลองหรืออยากดื่ม 3 ยี่ห้อแรก

อันดับ 1	ช้าง	ช้าง	จอห์นนี่ วอลด์เกอร์	จอห์นนี่ วอลด์เกอร์	จอห์นนี่ วอลด์เกอร์	สพาย / บัคคาคี	สพาย / บัคคาคี	สพาย / บัคคาคี	รีเจนท์	สพาย / บัคคาคี
อันดับ 2	สพาย / บัคคาคี	สพาย / บัคคาคี	รีเจนท์ และ ช้าง	ลิโอ	ช้าง	ลิโอ	ช้าง	รีเจนท์	สพาย / บัคคาคี	รีเจนท์
อันดับ 3	ลิโอ	รีเจนท์	สพาย / บัคคาคี	รีเจนท์	สพาย / บัคคาคี	ช้าง	รีเจนท์ และ ไฮเนเก้น	ไฮเนเก้น	จอห์นนี่ วอลด์เกอร์	ไฮเนเก้น

** ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยเห็น/ได้ยินโฆษณาจากสื่อชนิดนั้นๆ เท่านั้น

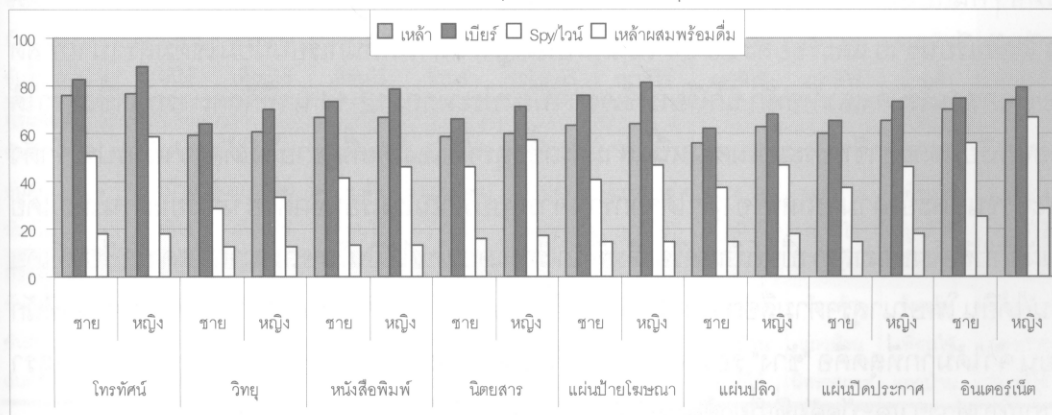
* ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยเห็น/ได้ยินโฆษณาจากสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง

ภาพที่ 3 อัตราการเคยเห็นโฆษณาสุราในสื่อชนิดต่างๆ ใน 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา (ร้อยละ)

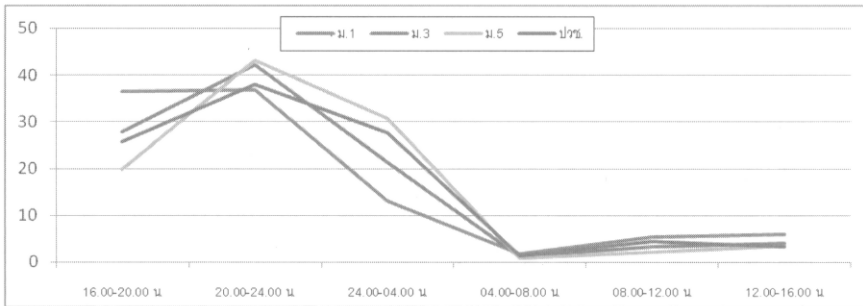

ภาพที่ 4 อัตราการเคยเห็นโฆษณาเครื่องดื่มรายชนิดในสื่อต่างๆ ใน 24 ชั่วโมงที่ผ่านมา (ร้อยละ)

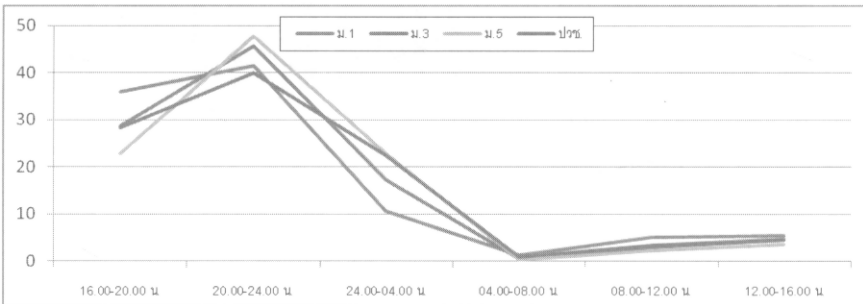
*ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยเห็นโฆษณาสุราในสื่อชนิดนั้นๆ เท่านั้น

ภาพที่ 5 ช่วงเวลาที่นักเรียนมักจะเห็น/ได้ยินโฆษณาสุราทางวิทยุ/โทรทัศน์มากที่สุด
นักเรียนชาย

นักเรียนหญิง

*ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยเห็น/ได้ยินโฆษณาจากสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง

สรุป

บทนี้ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการดื่มสุรา ปัญหาหรือผลกระทบที่เกี่ยวข้อง และการรับรู้โฆษณาสุราของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย อัตราการเคยดื่ม ความถี่และ ปริมาณการดื่มมีความแตกต่างกันระหว่างนักเรียนชายและหญิง และระหว่างชั้นปีอย่างชัดเจน นักเรียนชั้นโตกว่ามีอัตราการดื่มสุราสูงกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่า และนักเรียนชายดื่มมากกว่า นักเรียนหญิง ปัญหาหรือผลกระทบที่ตามมาจึงมีความแตกต่างกันด้วย อัตราการเคยดื่มสุรา ของนักเรียนทั่วประเทศในปีนี้สูงพอๆ กันกับอัตราการดื่มของนักเรียนภาคใต้ในการสำรวจ ของปีการศึกษา 2548 (ร้อยละ 39-40 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 23-24 ในนักเรียนหญิง) สถานที่ที่นักเรียนนิยมใช้ดื่มสุรามากที่สุดคือ เรือกสวนไร่นา และหอพัก นักเรียนใช้เวลา เพียงประมาณ 12-14 นาทีก็สามารถหาซื้อสุราได้ โดยนักเรียนสายอาชีพประมาณครึ่งหนึ่ง สามารถซื้อสุราได้เองโดยที่ผู้ชายไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัวประชาชน และยังสามารถหาซื้อ สุราได้จากร้านค้ารอบบริเวณโรงเรียนอีกด้วย นักเรียนส่วนใหญ่เคยสัมผัสกับสื่อโฆษณาสุรา เบียร์เป็นเครื่องดื่มที่นักเรียนเคยเห็น/ได้ยินโฆษณามากที่สุด นักเรียนที่เคยเห็น/ได้ยิน โฆษณาสุราตามสื่อต่างๆ ประมาณครึ่งหนึ่งสามารถจำชื่อยี่ห้อสุราได้ โดยยี่ห้อสุราที่นักเรียน จำได้มากที่สุดคือ "ช้าง" รองลงมาได้แก่ "รีเจนซี" และ "ลีโอ" อัตราความชุกของการดื่มสุราแบบแผนต่างๆ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องจะได้มีการวิเคราะห์เพิ่มเติมในบทอื่นต่อไป

4.7 ประสบการณ์การใช้สารเสพติด

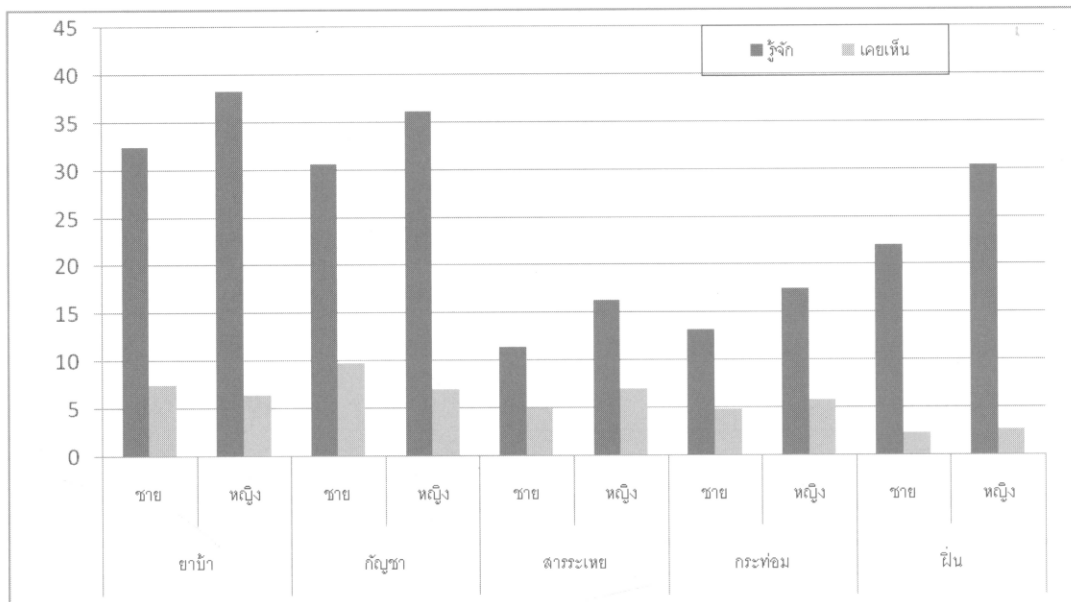
ก. การรู้จักและเคยเห็นสารเสพติด

เมื่อให้นักเรียนบอกรหัสสารเสพติดที่นักเรียนรู้จักมา พบว่า ยาบ้า กัญชา ฝิ่น กระเทียม และสารระเหย เป็นสารเสพติดห้าอันดับแรกที่นักเรียนหญิงและชายในทุกระดับชั้นรู้จักมากที่สุด โดยนักเรียนร้อยละ 30 ขึ้นไปรู้จักกัญชาและยาบ้า แต่สารเสพติดที่นักเรียนเคยเห็นของจริงมากที่สุด ได้แก่ กัญชา ยาบ้า สารระเหย และกระเทียม สถานที่ที่เคยเห็นสารเสพติดของจริง สามอันดับแรก ได้แก่ ร้านค้าทั่วไป แถวบ้านมีคนขายและมีคนใช้ และญาติ คนในครัวเรือน หรือเพื่อนใช้ (ตารางที่ 13 และภาพที่ 6)

ตารางที่ 13 ชนิดของสารเสพติดที่รู้จัก และเคยเห็นของจริง (ไม่รวมบุหรี่ และสุรา)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2' (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
ชนิดสารเสพติดที่รู้จักมากที่สุด 3 อันดับแรก (ไม่รวมสุรา บุหรี่)										
อันดับ 1	ยาบ้า	ยาบ้า	ยาบ้า	กัญชา	ยาบ้า	ยาบ้า	ยาบ้า	ยาบ้า	ยาบ้า	ยาบ้า
อันดับ 2	กัญชา	กัญชา	กัญชา	ยาบ้า	กัญชา	กัญชา	กัญชา	กัญชา	กัญชา	กัญชา
อันดับ 3	ฝิ่น	ฝิ่น	ฝิ่น	ฝิ่น	ฝิ่น	ฝิ่น	ฝิ่น	ฝิ่น	ฝิ่น	ฝิ่น
ชนิดสารเสพติดที่เคยเห็นของจริงมากที่สุด 3 อันดับแรก										
อันดับ 1	กัญชา	กัญชา	กัญชา	กัญชา	กัญชา	สารระเหย	สารระเหย	กัญชา	กัญชา	กัญชา
อันดับ 2	สารระเหย	ยาบ้า	ยาบ้า	ยาบ้า	ยาบ้า	กระเทียม	กระเทียม	สารระเหย	ยาบ้า	สารระเหย
อันดับ 3	กระเทียม	สารระเหย	สารระเหย	กระเทียม	สารระเหย	ยานอนหลับ	กัญชา	ยาบ้า	กระเทียม	ยาบ้า
สถานที่ที่เคยเห็นสารเสพติดของจริงครั้งสุดท้าย										
ยาบ้า : สถานที่ 3 อันดับแรก										
อันดับ 1	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	เพื่อนใช้	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	เพื่อนใช้	ร้านค้า
อันดับ 2	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน
อันดับ 3	ญาติใช้	ญาติใช้	เพื่อนใช้	ร้านค้า	เพื่อนใช้	ญาติใช้	นิตรรศการ	นิตรรศการ	ร้านค้า	ญาติใช้
กัญชา : สถานที่ 3 อันดับแรก										
อันดับ 1	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	เพื่อนใช้	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	เพื่อนใช้	ร้านค้า
อันดับ 2	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน
อันดับ 3	ญาติใช้	เพื่อนใช้	เพื่อนใช้	ร้านค้า	เพื่อนใช้	ญาติใช้	ญาติใช้	ญาติใช้	ร้านค้า	ญาติใช้
กระเทียม : สถานที่ 3 อันดับแรก										
อันดับ 1	ร้านค้า	ร้านค้า	แถวบ้านใช้	เพื่อนใช้	แถวบ้านใช้	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	แถวบ้านใช้	ร้านค้า
อันดับ 2	แถวบ้าน	แถวบ้าน	ร้านค้า	แถวบ้าน	ร้านค้า	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	เพื่อนใช้	แถวบ้าน
อันดับ 3	ญาติใช้	เพื่อนใช้	เพื่อนใช้	ร้านค้า	เพื่อนใช้	ญาติใช้	ญาติใช้	ญาติใช้	ญาติใช้	ญาติใช้
สารระเหย : สถานที่ 3 อันดับแรก										
อันดับ 1	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	เพื่อนใช้	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า	ร้านค้า
อันดับ 2	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	ร้านค้า	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	แถวบ้าน	เพื่อนใช้	แถวบ้าน
อันดับ 3	ญาติใช้	ญาติใช้	เพื่อนใช้	แถวบ้าน	เพื่อนใช้	ญาติใช้	ญาติใช้	นิตรรศการ	แถวบ้าน	ญาติใช้

ภาพที่ 6 สารเสพติดที่นักเรียนรู้จักมากที่สุด 5 อันดับแรก (ร้อยละ)

ข. การใช้สารเสพติดในชีวิต 12 เดือนและ 30 วันที่ผ่านมา

ชนิดของสารเสพติดที่ศึกษา ได้แก่ บุหรี่ ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม กระท่อม กัญชา ฝิ่น ยาอี/ยาเลิฟ ยาเค ผงขาว/เฮโรอีน สารระเหย ยาบ้าและไอซ์ รวมทั้งยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด และยานอนหลับ พบว่าสารเสพติดที่นักเรียนชายทุกชั้นปีเคยใช้มากที่สุดคือ บุหรี่ (ร้อยละ 21) รองลงมาเรียงตามลำดับ ได้แก่ กัญชา ยานอนหลับ กระท่อม/สารผสมกระท่อม ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม ยาบ้า สารระเหย ยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด ซึ่งมีนักเรียนชายร้อยละ 2-7 เคยใช้ในชีวิต นอกจากนี้เป็นสารที่นักเรียนชายน้อยกว่าร้อยละ 2 เคยใช้ในชีวิต ซึ่งได้แก่ ไอซ์ ฝิ่น ยาอี/ยาเลิฟ ผงขาว/เฮโรอีน ยาเค และโคเคน ตามลำดับ

นักเรียนหญิงเพียงจำนวนน้อยเคยมีประสบการณ์ใช้สารเสพติดในชีวิต สารเสพติดที่นักเรียนหญิงเคยใช้ในชีวิตมากที่สุด ได้แก่ ยานอนหลับ (ร้อยละ 7) และบุหรี่ (ร้อยละ 5) ส่วนสารอื่นๆ ที่นักเรียนหญิงเพียงร้อยละ 1-2 เคยใช้ ได้แก่ ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม ยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด และกัญชา นักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าเคยใช้สารเสพติดมากกว่านักเรียน ในระดับชั้นที่ต่ำกว่าทั้งชายและหญิง (ตารางที่ 14)

เมื่อพิจารณาประสบการณ์ใช้สารเสพติดแต่ละชนิดใน 12 เดือนที่ผ่านมา จะเห็นว่า อัตราการใช้ใน 12 เดือนลดต่ำลงจากอัตราในชีวิตเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ภาพที่ 6) จึงอาจเป็นไปได้ว่านักเรียนจำนวนมากเพียงมีประสบการณ์ใช้สารแต่ละตัวในหนึ่งปีที่ผ่านมาก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะเห็นได้ชัดเจนในนักเรียนชั้น ม.1 ซึ่งอัตราการเคยใช้ในชีวิตและในหนึ่งปีของสารแต่ละตัวมีความ

แตกต่างกันน้อยมาก (ตารางที่ 14 และตารางที่ 15) นอกจากนั้นเมื่อดูอัตราการคงใช้ใน 30 วันที่ผ่านมา จะเห็นว่านักเรียนประมาณร้อยละ 45-82 ที่เคยใช้สารใน 12 เดือนที่ผ่านมา ยังคงใช้สารนั้นใน 30 วันที่ผ่านมาเช่นกัน (ตารางที่ 16) ซึ่งอาจจะแสดงว่า นักเรียนเหล่านี้เพิ่งเคยลองใช้สารเหล่านี้ใน 30 วันที่ผ่านมา หรืออาจจะเคยใช้ก่อนหน้านี้ และยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันก็ได้

นอกจากนี้ จะเห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเหล่านี้เคยมีประสบการณ์ใช้สารเสพติดทุกชนิด แม้กระทั่งสารที่จัดว่าเป็นสารเสพติดร้ายแรง เช่น ผงขาว/เฮโรอีน สารที่เคยนิยมใช้ในอดีต แต่ปัจจุบันไม่ค่อยมีผู้นิยมมากนัก เช่น ฝิ่น รวมทั้งสารที่จัดว่าเป็นสารเสพติดตัวใหม่ๆ ที่เพิ่งแพร่ระบาดไม่นาน เช่น สารกลุ่มที่ใช้สำหรับบันเทิง (Club drugs) เช่น ยาอี/ยาเลิฟ ไอซ์ โคเคน ยาเค เป็นต้น และสารที่จัดอยู่ในกลุ่มยารักษาโรค คือ ยากลุ่มประสาทและยานอนหลับ โดยที่นักเรียนจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งที่เคยมีประสบการณ์ใช้สารเหล่านี้ ก็ยังคงใช้อยู่ใน 30 วันก่อนการสำรวจ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเข้าถึงสารเสพติดเกือบทุกชนิดของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญและควรได้รับความสนใจติดตามเฝ้าระวังต่อไป

ตารางที่ 14 ชนิดของสารเสพติดที่เคยใช้ในชีวิต (ร้อยละ)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
a. บุหรี่	8.5	18.1	22.9	43.6	21.2	1.5	4.8	5.4	13.4	5.3
b. ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม	2.6	3.5	4.5	8.6	4.4	1.0	1.5	1.7	3.5	1.7
c. ยาแก้ปวดประสาท/ยาคลายเครือขีด	0.9	1.8	2.5	3.5	2.0	0.6	1.1	2.4	2.5	1.6
d. ยานอนหลับ	4.0	5.6	6.3	7.1	5.6	4.1	6.1	8.2	10.5	6.8
e. กระเทียม หรือสารผสมกระเทียม	1.5	3.5	4.9	11.1	4.7	0.2	0.4	0.5	1.7	0.5
f. กัญชา	1.7	4.5	8.0	18.7	7.2	0.2	0.7	0.9	3.3	1.0
g. ฝิ่น	0.7	1.2	1.5	2.3	1.3	0.1	0.2	0.1	0.5	0.2
h. ยาอี/ยาเลิฟ	0.6	1.0	1.3	2.2	1.2	0.1	0.2	0.2	0.4	0.2
i. ยาเค (เคตามีน)	0.5	0.8	0.9	1.5	0.8	0.1	0.2	0.1	0.3	0.1
j. โคเคน	0.6	0.7	1.0	1.2	0.8	0.1	0.1	0.0	0.3	0.1
k. ผงขาว/เฮโรอีน	0.5	1.0	1.1	1.9	1.0	0.1	0.2	0.1	0.4	0.2
l. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	0.9	1.9	2.3	3.9	2.1	0.5	0.5	0.4	0.6	0.5
m. ยาบ้า	0.5	1.7	3.1	7.7	2.8	0.1	0.3	0.4	1.8	0.5
n. ไอซ์	0.6	0.9	1.7	3.3	1.4	0.1	0.3	0.3	0.9	0.3

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

ตารางที่ 15 ชนิดของสารเสพติดที่เคยใช้ใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1	ม. 3	ม. 5	ปวช. 2	รวม	ม. 1	ม. 3	ม. 5	ปวช. 2	รวม
	(6889)	(6619)	(4735)	(4480)	(22723)	(7355)	(7708)	(8307)	(3736)	(27106)
a. บุหรี่	8.0	16.0	19.3	39.4	18.8	1.7	4.4	4.5	11.4	4.6
b. ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม	2.5	3.3	3.8	7.5	4.0	1.1	1.4	1.3	3.0	1.5
c. ยาแก้ปวดประสาท/ยากลายเครียด	0.9	1.3	2.1	3.1	1.7	0.7	1.0	1.8	1.6	1.2
d. ยานอนหลับ	3.3	4.0	4.8	5.7	4.3	3.4	4.6	6.1	7.8	5.2
e. กระเทียม หรือสารผสมกระเทียม	1.4	3.0	3.2	7.9	3.5	0.1	0.5	0.4	1.2	0.5
f. กัญชา	1.5	4.0	6.1	15.3	5.9	0.2	0.6	0.6	2.5	0.7
g. มึน	0.7	1.0	1.1	2.3	1.2	0.1	0.2	0.1	0.4	0.2
h. ยาอี/ยาเลิฟ	0.6	0.8	1.0	2.2	1.1	0.1	0.3	0.2	0.3	0.2
i. ยาเค (เคตามีน)	0.6	0.7	0.9	1.6	0.9	0.1	0.2	0.1	0.3	0.1
j. ผงขาว/เฮโรอีน	0.6	0.8	1.0	1.8	1.0	0.1	0.2	0.1	0.3	0.2
k. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	1.1	1.6	1.9	3.3	1.8	0.5	0.5	0.3	0.6	0.4
l. ยาบ้า	0.6	1.5	2.5	6.2	2.4	0.1	0.3	0.3	1.1	0.4
m. โอลี	0.6	1.0	1.3	2.9	1.3	0.1	0.3	0.3	0.8	0.3

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

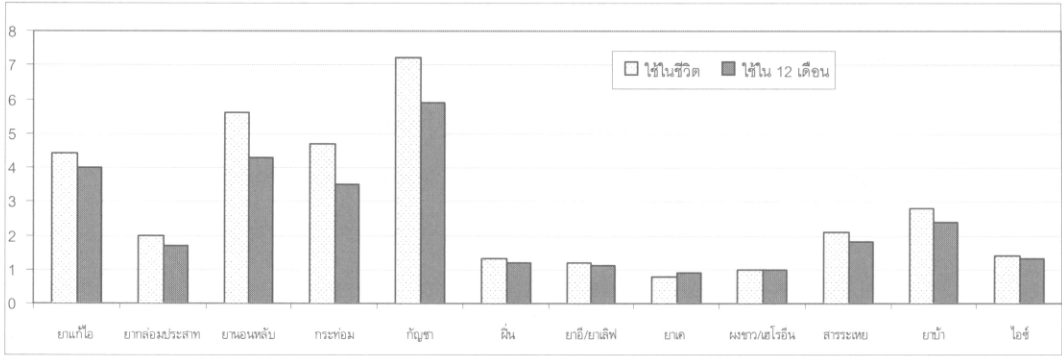
ตารางที่ 16 ชนิดของสารเสพติดที่เคยใช้ใน 30 วันที่ผ่านมา (ร้อยละ)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1	ม. 3	ม. 5	ปวช. 2	รวม	ม. 1	ม. 3	ม. 5	ปวช. 2	รวม
	a. บุหรี่	63.2	70.0	77.6	83.9	76.6	55.5	55.1	59.2	73.6
b. ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม	64.0	65.5	54.8	57.8	60.3	65.6	63.2	60.2	60.0	62.1
c. ยาแก้ปวดประสาท/ยากลายเครียด	70.0	77.1	67.6	62.2	68.5	67.5	60.3	68.4	64.4	65.8
d. ยานอนหลับ	56.8	56.1	58.0	62.4	58.1	65.7	60.3	53.1	71.0	60.8
e. กระเทียม	69.6	68.1	59.8	57.1	62.0	71.4	44.0	42.3	42.1	45.5
f. กัญชา	64.9	69.5	70.4	68.5	68.8	80.0	54.3	43.9	50.8	51.6
g. มึน	80.7	82.9	66.7	74.6	76.1	75.0	50.0	75.0	40.0	59.3
h. ยาอี/ยาเลิฟ	78.6	77.1	64.9	68.6	71.5	80.0	64.3	75.0	40.0	66.7
i. ยาเค (เคตามีน)	80.8	83.9	71.9	77.1	78.2	100.0	77.8	87.5	33.3	80.0
j. ผงขาว/เฮโรอีน	76.9	81.8	67.6	75.0	75.0	80.0	87.5	90.0	50.0	81.5
k. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	75.4	75.0	73.9	67.9	72.7	93.3	75.0	42.9	64.3	71.8
l. ยาบ้า	84.0	74.7	66.7	71.8	72.1	100.0	68.8	57.9	50.0	60.0
m. โอลี	72.4	73.8	57.8	59.2	64.1	100.0	75.0	46.7	58.8	63.3

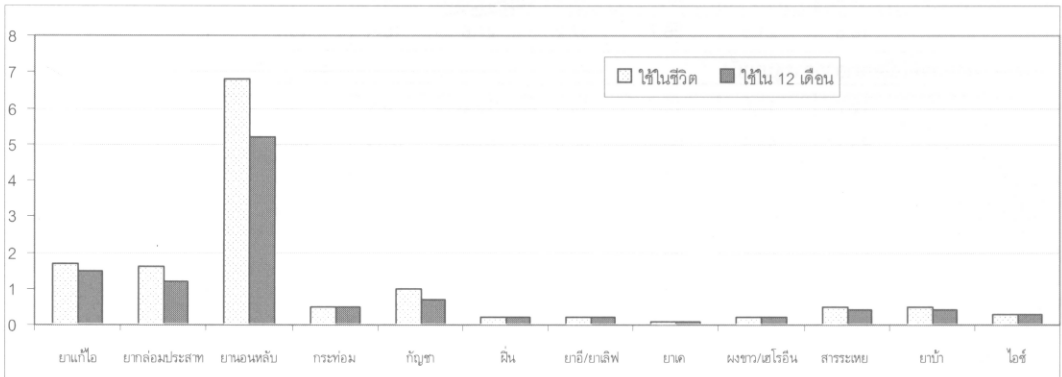
ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยใช้สารแต่ละชนิดใน 12 เดือน (ในตารางที่ 15)

ภาพที่ 6 อัตราการใช้สารเสพติดแต่ละชนิดในชีวิตและใน 12 เดือนที่ผ่านมา

นักเรียนชาย

นักเรียนหญิง

4.8 ประวัติบุคคลในครอบครัวเกี่ยวกับการดื่มสุรา สูบบุหรื และใช้สารเสพติด

นักเรียนชายหญิงประมาณร้อยละ 40 มีบุคคลในครอบครัวมีปัญหาจากการดื่มสุรา สูบบุหรืหรือใช้สารเสพติด บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาจากการดื่มสุรา หรือสูบบุหรืมากที่สุด ได้แก่ พ่อ รองลงมาคือญาติฝ่ายพ่อและแม่ ส่วนบุคคลที่มีปัญหาจากการใช้สารเสพติดมากที่สุด ได้แก่ แฟนและพี่น้อง (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ประวัติบุคคลในครอบครัวที่เคยมีปัญหาจากการดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือ ใช้สิ่งเสพติด (ร้อยละ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาจากการดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือ ใช้สิ่งเสพติด										
ไม่มี	55.7	61.1	64.4	61.9	60.4	56.9	58.9	60.2	54.6	58.2
มี	44.3	39.0	35.6	38.1	39.6	43.1	41.1	39.8	45.4	41.8
บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาจากการดื่มสุรา*										
แม่	45.8	46.6	49.2	51.0	47.6	46.4	46.0	46.3	49.3	46.7
พ่อ	73.3	73.8	76.4	71.5	73.8	73.7	72.4	74.2	73.4	73.4
แม่เลี้ยง	10.9	9.4	14.3	16.0	11.9	8.1	6.1	6.9	7.4	7.1
พ่อเลี้ยง	15.5	13.9	17.3	20.9	16.3	14.4	13.8	13.8	20.1	14.9
พี่น้อง	39.8	46.7	53.1	53.7	47.3	40.7	50.6	52.3	57.4	49.6
ปู่/ย่า	37.4	36.0	34.6	41.9	37.4	31.7	30.4	27.4	28.4	29.7
ตา/ยาย	39.6	35.9	35.9	40.4	38.0	33.1	35.0	30.1	34.6	33.1
ญาติฝ่ายพ่อ	60.7	61.7	64.2	63.2	62.1	66.6	67.3	66.7	71.4	67.5
ญาติฝ่ายแม่	55.8	57.7	65.3	60.8	59.1	62.0	65.0	64.9	68.1	64.5
แฟน	18.6	21.5	26.7	37.2	24.6	18.8	40.7	42.4	59.4	39.9
บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาจากการสูบบุหรี่*										
แม่	12.7	10.8	12.7	18.4	13.2	8.4	9.4	8.4	9.7	8.8
พ่อ	49.1	49.4	55.4	55.0	51.5	54.9	56.0	58.5	58.8	56.9
แม่เลี้ยง	4.0	5.4	1.6	10.4	5.3	2.2	1.8	2.0	3.4	2.2
พ่อเลี้ยง	9.8	8.9	9.2	20.0	11.4	12.1	9.4	9.6	13.1	10.8
พี่น้อง	27.7	29.7	36.1	40.6	32.5	27.5	34.0	37.2	41.2	34.3
ปู่/ย่า	27.8	25.8	24.2	28.2	26.7	26.2	25.3	23.0	19.5	24.1
ตา/ยาย	27.0	27.2	27.6	30.3	27.8	26.9	25.8	26.1	24.5	26.0
ญาติฝ่ายพ่อ	41.3	41.6	46.0	44.6	42.9	43.4	49.7	50.2	49.3	48.0
ญาติฝ่ายแม่	34.0	35.8	42.1	40.5	37.3	39.5	42.4	44.5	44.1	42.4
แฟน	5.5	8.4	9.3	16.9	9.3	12.9	27.2	30.1	41.4	27.6
บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาจากการใช้สิ่งเสพติด*										
แม่	2.6	2.1	2.4	8.3	3.5	1.1	1.7	1.7	1.4	1.5
พ่อ	1.4	1.5	1.1	4.0	1.8	0.7	1.0	0.8	0.8	0.8
แม่เลี้ยง	2.6	3.5	1.2	6.9	3.4	0.6	1.4	1.0	0.9	1.0
พ่อเลี้ยง	2.4	2.5	1.8	5.7	3.0	0.9	1.3	1.2	0.8	1.1
พี่น้อง	3.8	3.5	3.8	9.5	4.9	2.7	3.7	3.5	3.6	3.4
ปู่/ย่า	3.0	2.9	0.7	5.4	3.1	0.8	1.5	1.1	1.6	1.2
ตา/ยาย	2.9	3.2	1.1	5.6	3.2	1.2	1.1	1.2	0.6	1.1
ญาติฝ่ายพ่อ	2.3	2.7	0.9	5.1	2.7	1.9	1.0	1.4	2.0	1.5
ญาติฝ่ายแม่	3.2	2.8	1.4	5.0	3.1	0.9	1.5	1.5	1.4	1.3
แฟน	4.5	4.5	3.4	8.8	5.2	2.3	5.0	4.0	5.7	4.2

*ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่ตอบว่า มีบุคคลในครอบครัวที่มีปัญหา จากการดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือ ใช้สิ่งเสพติด

4.9 ทศนคติต่อการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด

ทัศนคติจากการใช้สารเสพติด เป็นการถามความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่อง ผลเสียต่อสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารเสพติดเพียงหนึ่งหรือสองครั้ง การรังเกียจการใช้สารเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่งแม้เพียงหนึ่งหรือสองครั้ง และความยากง่ายในการแสวงหาสารเสพติด

ก. ผลเสียต่อสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารเสพติด

นักเรียนชาย และหญิงทุกระดับชั้นคิดว่าการใช้สารเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่งเพียงหนึ่งหรือสองครั้งมีผลเสียต่อสุขภาพ สารเสพติดที่มีผลเสียต่อสุขภาพน้อยที่สุด ได้แก่ ยาแก้ไอ ผสมน้ำอัดลม และมากที่สุด ได้แก่ ยาบ้า นักเรียนทั้งชาย-หญิงมีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน นักเรียนชั้น ม.5 ทั้งชาย-หญิงมีความคิดว่าการใช้สารเสพติดเพียงหนึ่งหรือสองครั้งมีผลเสียต่อสุขภาพ มากกว่านักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 นักเรียนคิดว่าการใช้สารต่อไปนี้ เพียงหนึ่งหรือสองครั้งจะมีผลเสียต่อสุขภาพ (ร้อยละ)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
a. บุหรี่	70.1	69.1	72.2	65.7	69.4	79.5	77.8	79.4	75.9	78.5
b. สุรา - เบียร์/ไวน์/เหล้าสาโท	70.6	68.1	69.0	66.0	68.6	79.8	76.5	75.8	74.9	77.0
c. ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม	63.6	63.7	67.2	59.6	63.6	70.4	69.8	70.8	67.0	69.9
d. ยาแก้ปวดประสาท/ยากลายเครือขีด	70.4	70.9	75.0	67.8	71.0	80.3	80.5	82.6	79.7	81.0
e. ยานอนหลับ	64.8	64.2	67.4	62.4	64.7	71.8	70.7	70.9	69.3	70.9
f. กระเทียม หรือ 4X100	72.5	74.5	80.2	70.1	74.2	81.8	84.1	87.9	82.8	84.5
g. กัญชา	75.2	76.4	81.9	72.4	76.4	85.5	86.2	89.8	84.6	86.9
h. ผีน	75.0	76.7	82.8	73.0	76.7	85.5	86.8	90.0	85.2	87.2
i. ยาซี/ยาเลิฟ	75.4	76.7	83.0	73.4	77.0	85.2	86.6	90.5	85.6	87.3
j. ยาเค (เคตามีน)	74.7	76.8	83.0	73.7	76.8	84.4	86.5	90.4	85.5	87.0
k. โคเคน	74.4	76.9	83.0	73.7	76.8	83.7	86.2	90.3	85.6	86.7
l. ผงขาว/เฮโรอีน	74.7	77.1	83.6	74.2	77.2	84.4	86.3	90.6	85.5	87.0
m. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	73.7	75.9	81.9	73.7	76.1	83.6	84.9	88.8	85.0	85.7
n. ยาบ้า	76.1	78.1	83.9	75.1	78.1	86.7	88.0	91.4	86.5	88.5
o. ไอซ์	73.8	76.1	82.2	73.1	76.1	83.2	85.5	89.8	85.0	86.1

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

ข. การรังเกียจการใช้สารเสพติด

นักเรียนทั้งชาย-หญิงคิดว่าเพื่อนจะรังเกียจถ้านักเรียนใช้สารเสพติดแม้เพียงหนึ่งหรือสองครั้ง โดยนักเรียนระดับชั้น ม. 1 คิดว่าเพื่อนจะรังเกียจมากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่านักเรียนชั้น ปวช.2 คิดว่าเพื่อนจะรังเกียจน้อยที่สุด สุรา-เบียร์/ไวน์/เหล้า/สาโท และยานอนหลับ เป็นสารเสพติดที่นักเรียนชายคิดว่าเพื่อนจะรังเกียจน้อยที่สุด (ร้อยละ 40) ยานอนหลับเป็นสารเสพติดที่นักเรียนหญิงคิดว่าเพื่อนจะรังเกียจน้อยที่สุด(ร้อยละ 40) ส่วนสารเสพติดที่นักเรียนคิดว่าเพื่อนจะรังเกียจมากที่สุด ได้แก่ ยาบ้า (นักเรียนชายร้อยละ 66 และนักเรียนหญิงร้อยละ 76) นักเรียนหญิงมีอัตราความมองว่าเพื่อนจะรังเกียจหากตนเองใช้สารเสพติดเกือบทุกชนิดสูงกว่านักเรียนชายในชั้นปีเดียวกัน (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 นักเรียนคิดว่าเพื่อนจะรังเกียจถ้านักเรียนใช้สารเสพติดต่อไปนี้ แม้เพียงหนึ่งหรือสองครั้ง (ร้อยละ)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
a. บุหรี่	59.6	47.3	42.6	25.8	45.7	66.7	56.7	53.5	43.7	56.6
b. สุรา-เบียร์/ไวน์/เหล้า/สาโท	57.5	40.8	32.3	21.3	40.1	62.0	46.7	39.0	30.8	46.3
c. ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม	57.8	48.5	44.2	30.9	46.9	60.7	52.8	49.1	42.1	52.3
d. ยาแก้ปวดประสาท/ยากลายเครียด	61.6	51.7	48.4	35.1	50.7	65.7	58.2	55.7	52.2	58.6
e. ยานอนหลับ	50.2	41.5	36.5	26.8	40.1	48.0	39.7	35.2	34.0	39.8
f. กระเทียม หรือ 4X100	69.1	61.9	60.5	39.9	59.4	75.3	70.5	72.9	62.8	71.5
g. กัญชา	71.7	64.2	63.2	41.1	61.7	78.4	72.9	75.7	65.8	74.3
h. มิน	72.0	65.4	65.3	46.6	63.6	78.7	73.5	76.7	67.5	75.1
i. ยาซี/ยาเลิฟ	72.1	65.9	66.0	47.4	64.2	78.8	73.9	77.0	67.7	75.3
j. ยาเค (เคตามีน)	71.9	66.1	66.5	48.3	64.4	78.3	74.1	77.3	68.1	75.4
k. โคเคน	71.9	66.5	66.6	48.7	64.6	78.2	73.9	77.3	68.5	75.4
l. ผงขาว/เฮโรอีน	72.3	66.5	66.8	49.1	64.9	78.3	74.2	77.4	68.4	75.5
m. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว แบนซิน)	71.6	65.8	66.3	50.0	64.5	77.4	73.3	76.3	68.1	74.6
n. ยาบ้า	73.5	67.1	67.6	49.1	65.6	79.6	75.2	78.1	69.2	76.4
o. ไอซ์	71.8	65.8	65.7	47.6	64.0	78.0	73.6	76.5	67.5	74.8

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

ค. ความยากง่ายในการแสวงหาสารเสพติด

โคเคนเป็นสารเสพติดที่นักเรียนทั้งชาย-หญิงในทุกระดับชั้น คิดว่าหายากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ยาเค ผงขาว/เฮโรอีน ยาอี/ยาเลิฟ ผีนและไอซ์ นักเรียนชายชั้น ปวช. 2 สัดส่วนน้อยกว่า นักเรียนชั้นอื่นๆ มีความคิดว่าจะหาสารเสพติดเกือบทุกชนิดได้ยาก นักเรียนชายสัดส่วนน้อยกว่า นักเรียนหญิงมองว่าสามารถหาสารเหล่านี้ได้ยาก กระทั่งมหรือ 4X100 กัญชา ผีน ยาอี ยาเค โคเคน ยาบ้าและไอซ์ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 นักเรียนคิดว่าน่าจะหาสารเสพติดต่อไปนี้ได้ยาก หากนักเรียนต้องการใช้ (ร้อยละ)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
a. บุหรี่	8.5	6.7	5.1	5.0	6.6	7.3	5.2	4.4	4.6	5.4
b. สุรา-เบียร์/ไวน์เหล้า/สาโท	9.7	7.2	5.6	5.6	7.3	8.7	5.8	4.4	4.9	6.0
c. ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม	21.9	20.1	17.5	17.2	19.5	21.7	16.8	15.0	14.5	17.2
d. ยาแก้ปวดประสาท/ยาคลายเครียด	32.2	32.7	32.0	31.6	32.2	33.3	30.4	30.4	32.9	31.6
e. ยานอนหลับ	22.8	22.7	21.7	21.5	22.3	19.3	17.1	15.7	17.8	17.4
f. กระทั่งม หรือ 4X100	42.3	45.0	50.5	39.1	44.2	44.5	44.7	52.5	44.6	47.0
g. กัญชา	46.0	47.5	51.1	39.9	46.3	48.9	47.9	54.6	46.3	50.0
h. ผีน	48.7	52.2	59.3	52.7	52.7	51.3	51.7	59.6	53.9	54.3
i. ยาอี/ยาเลิฟ	48.4	53.3	60.3	53.5	53.3	50.3	51.9	60.2	54.0	54.3
j. ยาเค (เคตามีน)	48.9	54.3	61.6	54.7	54.3	50.9	53.1	61.3	55.7	55.4
k. โคเคน	48.9	54.3	62.0	55.4	54.5	50.8	52.9	61.6	55.9	55.4
l. ผงขาว/เฮโรอีน	48.4	53.0	60.5	54.0	53.4	49.1	51.3	59.5	53.7	53.6
m. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	38.4	40.7	44.4	39.3	40.5	38.6	38.7	44.3	42.8	41.0
n. ยาบ้า	47.1	50.4	55.4	45.4	49.5	49.2	50.0	56.2	49.3	51.6
o. ไอซ์	47.4	52.9	59.1	51.9	52.4	49.2	51.4	59.5	53.7	53.6

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

ง. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อผลจากการดื่มสุรา

เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าคิดว่ากาการดื่มสุราส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ มากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า ได้แก่ ทำให้เกิดความสนุกสนาน ช่วยสร้างโอกาสในการมีเพศสัมพันธ์ ทำให้สนิทกับเพื่อนได้เร็วขึ้น ไม่ประหม่า เกือบเงิน สร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นได้ และทำให้มีเรื่องที่จะคุยกันได้ ฯลฯ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 นักเรียนคิดว่ากรรมการดื่มสุราอาจทำให้เกิดผลต่อไปนี้ (ร้อยละ)

ผลจากการดื่มสุรา	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม. 1 (6889)	ม. 3 (6619)	ม. 5 (4735)	ปวช. 2 (4480)	รวม (22723)	ม. 1 (7355)	ม. 3 (7708)	ม. 5 (8307)	ปวช. 2 (3736)	รวม (27106)
a. ไม่ประหม่า เก็บเงิน สร้าง ความสัมพันธ์กับคนอื่นได้	28.3	37.5	43.3	49.1	38.3	26.9	32.5	38.9	40.6	34.1
b. ช่วยทำให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น	16.4	26.0	35.8	39.8	27.9	9.6	17.0	25.6	26.1	18.9
c. ทำให้จัดการกับความเครียดหรือ ปัญหาต่างๆ ได้ดีขึ้น	18.0	27.6	33.2	43.8	29.1	12.4	19.6	24.0	30.1	20.4
d. ช่วยให้คบเพื่อนได้ง่ายขึ้น	16.1	25.8	33.6	45.4	28.4	8.6	14.9	19.7	25.6	16.2
e. ช่วยทำให้คนมีเรื่องที่จะคุยกันได้	19.2	30.5	39.5	50.9	33.0	11.6	20.1	27.5	32.2	21.7
f. ทำให้เพื่อนผู้ชายสนิทกันได้เร็วขึ้น	20.1	33.1	42.7	53.9	35.3	14.9	22.9	29.6	31.6	24.0
g. ทำให้เพื่อนผู้หญิงสนิทกันได้เร็วขึ้น	14.6	24.2	29.4	41.7	25.9	11.1	16.7	21.2	27.8	18.1
h. ทำให้คนสนุกสนานมากขึ้น	27.0	43.5	53.4	66.1	45.1	22.2	37.1	45.1	49.6	37.3
i. ช่วยให้คนมีอะไรจะทำ	19.5	30.0	34.9	45.7	30.9	11.9	19.4	20.4	26.2	18.6
j. ทำให้กินอาหารได้ร่อยมากขึ้น	16.1	24.2	26.3	34.4	24.2	10.1	13.9	16.8	20.3	14.6
k. ทำให้ผู้หญิงดูเซ็กซี่ขึ้น	16.1	25.4	29.0	39.2	26.1	11.0	15.2	16.2	19.7	15.0
l. ทำให้ผู้ชายดูเซ็กซี่ขึ้น	11.8	17.6	20.9	27.4	18.5	8.9	12.2	13.8	16.6	12.4
m. ทำให้ฉันดูเซ็กซี่ขึ้น	11.0	16.6	18.5	25.6	17.1	5.9	8.2	9.2	13.2	8.6
n. ช่วยสร้างโอกาสในการมีเพศสัมพันธ์	27.7	40.0	47.8	55.4	41.0	28.5	35.5	39.9	35.9	35.0

ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

สรุป

ในบทนี้ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการใช้สารเสพติด และทัศนคติต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียน นอกจากนี้ยังเป็นสารที่นักเรียนชายเคยใช้มากที่สุดแล้ว (ร้อยละ 21) นักเรียนชายร้อยละ 2-7 เคยใช้ กล้วยา ยานอนหลับ กระเทียม/สารผสมกระเทียม ยาแก้ไอ ผสมน้ำอัดลม ยาบ้า สารระเหย ยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด ในขณะที่ นักเรียนหญิงร้อยละ 7 เคยใช้ยานอนหลับ ร้อยละ 5 เคยใช้บุหรี่ และนักเรียนหญิงเพียงร้อยละ 1-2 เคยใช้ยาแก้ไอ ผสมน้ำอัดลม ยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด และกล้วยา นักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าเคยใช้สารเสพติดมากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าทั้งชายและหญิง นักเรียนส่วนใหญ่รับรู้ว่าการใช้สารเสพติดทุกตัวเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และเพื่อนจะรังเกียจหากตนเองใช้สารเหล่านี้ แม้เพียง 1-2 ครั้งก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาในนักเรียนในภาคใต้ปีการศึกษา 2548 พบว่าอัตราต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก

ผลการศึกษา 2

การดื่มสุราและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ก. อัตราความชุกของการดื่มสุรา

อัตราความชุกของการดื่มสุรา และการดื่มหนักหรือดื่มจนเมาเพิ่มขึ้นตามชั้นปี และความชุกในนักเรียนชายสูงกว่าในนักเรียนหญิงทุกชั้นปี นักเรียนที่เคยดื่มในชีวิตร้อยละ 30.5 ยังดื่มอยู่ในหนึ่งปีหรือใน 30 วันที่ผ่านมา อัตราความชุกของการดื่มสุราในหนึ่งปีที่ผ่านมา เท่ากับร้อยละ 25.5 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 14.5 ในนักเรียนหญิง (ตารางที่ 22)

เมื่อคิดจากนักเรียนทั้งหมด มีนักเรียนชายเพียงประมาณร้อยละ 12.6 และนักเรียนหญิงร้อยละ 3.8 ที่ดื่มสุรามากกว่าสามครั้งภายใน 30 วันที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม เมื่อคิดเป็นร้อยละของนักเรียนที่ดื่มในปัจจุบัน พบว่านักเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะดื่มค่อนข้างหนัก คือมากกว่า 5 หน่วยขึ้นไปต่อครั้ง และส่วนใหญ่ที่ดื่มจนเมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนักเรียนชายชั้น ปวช. 2 ซึ่งมีอัตราการดื่มหนักและดื่มจนเมาถึงร้อยละ 21.6 และ 40.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 อัตราความชุกของการดื่มสุราแบบแผนต่างๆ จำแนกตามชั้นปีและเพศ

แบบแผนการดื่ม	เพศ	% (SE)*				
		ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การดื่มในชีวิต	ชาย	9.8 (0.83)	25.4 (1.25)	42.5 (1.79)	57.3 (2.08)	30.5 (1.33)
	หญิง	5.4 (0.53)	16.0 (1.11)	24.3 (1.48)	33.9 (2.12)	18.2 (0.94)
การดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา	ชาย	6.6 (0.60)	20.6 (1.19)	35.9 (1.62)	51.2 (1.98)	25.5 (1.22)
	หญิง	4.0 (0.41)	12.5 (0.96)	19.2 (1.45)	28.4 (1.92)	14.5 (0.85)
การดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	4.5 (0.53)	15.1 (1.03)	27.0 (1.45)	42.0 (1.83)	19.6 (1.05)
	หญิง	3.1 (0.39)	8.6 (0.77)	12.4 (1.11)	20.8 (1.49)	9.9 (0.64)
การดื่ม >3 ครั้งขึ้นไปใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	2.8 (0.45)	9.4 (0.98)	14.3 (1.39)	31.2 (1.91)	12.6 (1.02)
	หญิง	1.2 (0.19)	3.5 (0.39)	4.1 (0.51)	8.9 (0.94)	3.8 (0.31)
การดื่มหนัก (≥5 หน่วย/ครั้ง) ใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	1.9 (0.39)	7.1 (0.72)	12.8 (1.05)	21.6 (1.70)	9.5 (0.76)
	หญิง	0.9 (0.19)	2.9 (0.34)	4.8 (0.55)	8.2 (0.99)	3.7 (0.32)
การดื่มจนเมา ใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	4.5 (0.63)	13.4 (1.26)	20.1 (1.76)	40.4 (20.6)	17.3 (1.27)
	หญิง	2.3 (0.35)	6.1 (0.61)	7.8 (0.77)	17.2 (1.50)	7.2 (0.55)

* คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก โดยใช้ฐานประชากรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ปีการศึกษา 2550 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ใช้การวิเคราะห์สำหรับการสุ่มตัวอย่างแบบสองชั้นภูมิ

ข. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

ข.1 ลักษณะประชากรของนักเรียน

ตารางที่ 23 เป็นการแสดงลักษณะประชากรของนักเรียนที่ดื่มสุรารายใน 12 เดือนที่ผ่านมา จะเห็นว่า เพศ ระดับชั้นเรียน ศาสนา ภาคที่อยู่อาศัย สถานที่พัก และผลการเรียน มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิง มีความเสี่ยงในการดื่ม น้อยกว่านักเรียนชายประมาณครึ่งหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนชั้น ม.1 นักเรียนชั้น ม.3 ม.5 และชั้นปวช.2 มีความเสี่ยงในการดื่มสุราเป็น 4-12 เท่า โดยความเสี่ยงนี้เพิ่มขึ้นตามชั้นปี นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น ศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์ มีความเสี่ยงที่จะเป็นผู้ดื่มสุราน้อยกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธประมาณครึ่งหนึ่ง

นักเรียนที่อยู่ในภาคอื่นๆ มีโอกาสดื่ม น้อยกว่านักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพฯ อย่างชัดเจน นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลและนักเรียนของโรงเรียนเอกชนมีแนวโน้มที่จะมีความเสี่ยงน้อยกว่านักเรียนของโรงเรียนในเขตเทศบาล และนักเรียนของโรงเรียนรัฐบาลเล็กน้อย แต่ค่าอัตราส่วนความเสี่ยง (Odds ratio) ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรนี้กับการดื่มสุราไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่อยู่หอพักนอกโรงเรียน หรืออยู่บ้านเช่า มีความเสี่ยงในการดื่มมากกว่านักเรียนที่อยู่กับครอบครัวเล็กน้อย ส่วนนักเรียนที่อยู่หอพักของโรงเรียนมีโอกาสในการดื่มไม่แตกต่างกับนักเรียนที่อยู่กับครอบครัว นักเรียนที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่มีโอกาสในการดื่มสุรามากกว่านักเรียนที่อยู่กับพ่อแม่เล็กน้อย

ผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราอย่างชัดเจน นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาที่ผ่านมาสูงมีโอกาสที่จะเป็นผู้ดื่มสุราต่ำกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ โดยค่าอัตราส่วนความเสี่ยงของความสัมพันธ์แปรผกผันกับผลการเรียนของนักเรียนแบบ Dose-response relationship คือนักเรียนที่ยิ่งมีผลการเรียนดียิ่งมีโอกาสจะเป็นผู้ดื่มสุราน้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า นอกจากนี้ นักเรียนที่ทำงานเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน มีอัตราการเป็นผู้ดื่มสุราสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ทำงาน และนักเรียนที่มีบุคคลในครอบครัวมีปัญหาจากการดื่มสุราหรือการใช้สารเสพติดมีโอกาสถึงหนึ่งเท่าครึ่งที่จะเป็นผู้ดื่มสุราเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนที่ไม่มีบุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาดังกล่าว

เนื่องจากตัวแปรลักษณะประชากรและการมีบุคคลในครอบครัวมีปัญหาจากการดื่มสุราเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมาของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกตัว ในการวิเคราะห์ค่าอัตราส่วนความเสี่ยงของตัวแปรอื่นๆ กับการดื่มสุราในส่วนต่อไป จึงใช้วิธีการทางสถิติที่ควบคุม (adjust) ผลจากตัวแปรเหล่านี้ทุกตัวด้วย

ตารางที่ 23 อัตราความชุกของนักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตาม
ลักษณะประชากร

	% (SE)*	OR (95% confidence interval)**
เพศ : ชาย	25.5 (1.22)	1
หญิง	14.5 (0.85)	0.48 (0.45, 0.53)
ระดับชั้นเรียน : ม.1	5.3 (0.45)	1
ม.3	16.3 (0.99)	3.59 (3.04, 4.25)
ม.5	25.3 (1.42)	7.01 (5.78, 8.50)
ปวช.2	40.7 (2.03)	11.51 (8.89, 14.90)
ศาสนา : พุทธ	19.9 (0.97)	1
อื่นๆ	11.2 (2.43)	0.46 (0.29, 0.73)
ภาคที่อยู่ : กรุงเทพฯ	30.9 (3.83)	1
ปริมณฑล	20.7 (3.02)	0.68 (0.48, 0.97)
กลาง	14.8 (1.19)	0.48 (0.38, 0.63)
เหนือ	21.0 (1.83)	0.72 (0.56, 0.93)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.9 (1.67)	0.75 (0.58, 0.98)
ใต้	17.4 (3.17)	0.48 (0.40, 0.96)
ลักษณะเมือง : ในเขตเทศบาล	21.6 (1.20)	1
นอกเขตเทศบาล	16.2 (1.24)	0.93 (0.79, 1.10)
ลักษณะโรงเรียน : รัฐบาล	18.9 (1.03)	1
เอกชน	22.1 (2.34)	0.90 (0.93, 1.33)
สถานที่พัก : บ้านครอบครัว	18.8 (0.92)	1
หอพักของโรงเรียน	19.0 (3.46)	0.97 (0.70, 1.35)
หอพักนอกโรงเรียน บ้านเช่า	25.7 (1.79)	1.11 (1.00, 1.23)
พักอยู่กับ : พ่อแม่	35.0 (2.37)	1
คนเดียว / เพื่อน /ญาติพี่น้อง	18.5 (0.90)	1.05 (1.00, 1.09)
ผลการเรียน : <1.0	14.9 (0.81)	1
1.0-1.9	22.2 (1.17)	0.99 (0.77, 1.28)
2.0-2.9	34.3 (2.24)	0.71 (0.56, 0.90)
≥3	19.5 (3.36)	0.48 (0.37, 0.62)
ทำงานหารายได้ : ไม่ทำ	18.2 (0.96)	1
ทำ	24.6 (1.26)	1.18 (1.10, 1.28)
บุคคลในครอบครัวมีปัญหาจากสุรา/สารเสพติด: ไม่มี	17.8 (0.87)	1
มี	23.0 (1.26)	1.48 (1.37, 1.61)

* คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก

** Adjusted odds ratios กับตัวแปรตัวอื่นๆ ในตาราง เปรียบเทียบกับนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา คิดจากการวิเคราะห์แบบสุ่มตัวอย่างสองชั้นภูมิตัวเชิงแสดงค่า Adjusted odds ratios ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข.2 การรับรู้สภาพแวดล้อม นโยบายและกฎระเบียบในโรงเรียน

การรับรู้สภาพแวดล้อมทางสังคม รวมทั้งกฎระเบียบและการปฏิบัติของโรงเรียน ในด้านการป้องกันและควบคุมการดื่มสุราเป็นปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ของเยาวชน มีงานวิจัยจำนวนมากที่แสดงว่า เด็กที่ดื่มสุรามักจะมองว่าเพื่อนของตนหรือนักเรียน อื่นๆ ในโรงเรียนก็ดื่มสุราด้วย หรือมีปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ และเด็กที่ดื่มสุรามักจะเลือกที่จะไม่ รับรู้กฎระเบียบของโรงเรียนหรือสังคมที่ไม่ส่งเสริมการดื่มสุราอีกด้วย ผลการศึกษา นี้ค่อนข้างสอดคล้องกับการศึกษาอื่นๆ โดยแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ดื่มสุราภายใน 12 เดือน ที่ผ่านมามักจะมองสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่ามีนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม เช่น การทำร้าย ร่างกาย ยกพวกตีกัน ทะเลาะวิวาท ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา อย่างชัดเจน นอกจากนี้นักเรียนที่ดื่มสุราเองก็มักจะมองว่ามีนักเรียนในโรงเรียน หรือเพื่อนของตนเอง จำนวนมากที่ดื่มสุราหรือดื่มอย่างหนักด้วย โดยนักเรียนที่ดื่มสุรามีโอกาสเป็น 2-3 เท่าของนักเรียน ที่ไม่ดื่มสุราที่จะมองว่ามีนักเรียนในโรงเรียนหรือเพื่อนของตนเองมากกว่า ครึ่งหนึ่งเป็นผู้ดื่มสุราด้วย (ตารางที่ 24) การรับรู้สภาพแวดล้อมเช่นนี้อาจจะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริม การดื่มสุราของนักเรียนคนนั้น เพราะนักเรียนอาจจะดื่มสุราด้วยเพื่อให้เข้ากับสังคมแวดล้อมที่ตนเองรับรู้ หรืออาจจะเป็ผล จากการทำให้นักเรียนคนนั้นดื่มสุราเอง จึงทำให้นักเรียนคนนั้นมีเพื่อนฝูง ที่ดื่มสุราด้วยเป็นจำนวนมาก ก็ได้ ซึ่งการศึกษานี้ไม่สามารถบอกได้ชัดเจนเนื่องจากเป็นการ เก็บข้อมูลภาคตัดขวาง

ตารางที่ 24 ยังแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ดื่มสุรามีความแตกต่างกับนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา ค่อนข้างชัดเจน ในการรับรู้นโยบายและกฎระเบียบของโรงเรียนในเชิงป้องกันและควบคุม การดื่มสุราของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยจะเห็นว่านักเรียนที่ดื่มสุรามีโอกาส น้อยกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มในการมองว่าโรงเรียนไม่ส่งเสริมการดื่มสุราของนักเรียน และพยายามหา ทางป้องกันไม่ให้นักเรียนดื่มสุรา และโรงเรียนห้ามทุกคนในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน และ บุคลากรอื่นๆ ดื่มสุราในบริเวณโรงเรียน ในทางกลับกัน นักเรียนที่ดื่มสุรามีแนวโน้มที่จะคิดว่า โรงเรียนผ่อนปรนเรื่องการดื่มสุราของนักเรียน เช่น มองว่าโรงเรียนอนุญาตให้นักเรียนดื่มสุรา ได้แต่ให้ดื่มอย่างปลอดภัยหรือไม่ดื่มจนเมาหรือเป็นปัญหา และยังมองว่าโรงเรียนไม่ค่อยทำ อะไรเกี่ยวกับการป้องกันการดื่มสุราของนักเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่ดื่มสุราเลือกที่จะรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมของโรงเรียนในแบบที่เอื้อต่อ การดื่มสุราของตนเอง สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญมากที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราของ นักเรียนอย่างชัดเจน

ตารางที่ 24 อัตราการรับรู้สภาพแวดล้อม นโยบายและกฎระเบียบในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

ฉันรับรู้ว่า...	% (SE)*			OR (95% CI)**
	นักเรียนทั้งหมด	นักเรียนที่ไม่ดื่ม	นักเรียนที่ดื่มสุรา	
นักเรียนในโรงเรียนมีปัญหาพฤติกรรมมาก	80.6 (0.8)	78.6 (0.54)	88.5 (0.91)	2.22 (2.07, 2.38)
คิดว่ามีนักเรียนในโรงเรียน >50% ดื่มสุรา	24.2 (2.19)	20.2 (1.89)	40.6 (3.40)	2.10 (1.98, 2.23)
คิดว่ามีเพื่อน >50% ดื่มสุรา	17.3 (1.60)	12.1 (1.14)	38.7 (3.19)	2.69 (2.54, 2.85)
ร. พยายามป้องกันไม่ให้นักเรียนดื่มสุรา	55.7 (0.68)	56.4 (0.74)	52.8 (0.93)	0.94 (0.88, 0.99)
ร. ยอมให้ดื่มแต่ไม่ให้ดื่มจนเมา	11.3 (0.50)	9.5 (0.43)	18.5 (0.89)	1.51 (1.41, 1.63)
ร. แนะนำให้ดื่มอย่างปลอดภัย	15.6 (0.55)	13.2 (0.47)	25.4 (0.86)	1.49 (1.40, 1.58)
ร. ไม่ค่อยทำอะไรเกี่ยวกับการป้องกันการดื่ม	10.1 (0.30)	9.4 (0.31)	12.9 (0.52)	1.14 (1.03, 1.26)
ร. มีนโยบายป้องกันแก้ไขปัญหาการดื่ม	76.3 (0.63)	76.8 (0.67)	74.3 (0.77)	0.98 (0.91, 1.06)
ร. มีการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่ม	67.8 (0.79)	67.2 (0.87)	70.3 (0.81)	1.09 (1.01, 1.17)
ฉันมักจะเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันสุราในโรงเรียน	54.7 (1.51)	55.9 (1.47)	50.2 (1.95)	1.06 (0.98, 1.08)
ร. ห้ามทุกคนดื่มในบริเวณโรงเรียน ไซ	62.2 (0.82)	62.0 (0.86)	63.1 (1.04)	0.81 (0.78, 0.86)

* คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก

** Adjusted odds ratios กับตัวแปรด้านลักษณะประชากรในตารางที่ 24 โดยเปรียบเทียบกับ นักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา ตัวเขียนแสดงค่า Adjusted odds ratiosที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. การสัมผัสโฆษณาสุรา

เมื่อถามถึงประสบการณ์ที่นักเรียนได้สัมผัสกับโฆษณาสุราทางสื่อต่างๆ พบว่านักเรียนที่ดื่มสุราร้อยละ 80.2 เคยเห็น/ได้ยินโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสื่อต่างๆ ในขณะที่นักเรียนที่ไม่ดื่มร้อยละ 71.6 เคยเห็นหรือได้ยินเช่นกัน คิดเป็นอัตราส่วนความเสี่ยงของนักเรียนที่ดื่มสุราเป็น 1.5 เท่าของนักเรียนที่ไม่ดื่มที่จะมีโอกาสเคยเห็น/ได้ยินโฆษณาสุรา (Adjusted odds ratio = 1.51, 95% CI=1.40, 1.64) นอกจากนี้ นักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมายังมีอัตราการสัมผัสกับโฆษณาสุราในสื่อทุกชนิดใน 24 ชั่วโมงที่ผ่านมาบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุราประมาณหนึ่งเท่าครึ่ง และมีอัตราการจำชื่อยี่ห้อสุรา ได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มถึงเกือบสองเท่า (ร้อยละ 52.0 และร้อยละ 36.7 ในนักเรียนที่ดื่มสุราและในนักเรียนที่ไม่ดื่ม ตามลำดับ, adjusted odds ratio = 1.75, 95% CI=1.63, 1.89) รวมทั้งยังมีความรู้สึกอยากลองดื่มสุรามากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มประมาณสามเท่าเช่นกัน (อัตราการอยากลองดื่มเท่ากับร้อยละ 30.8 และร้อยละ 10.2 ในนักเรียนที่ดื่มสุราและในนักเรียนที่ไม่ดื่ม

ตามลำดับ, adjusted odds ratio = 3.10, 95% CI=2.82, 3.42) แสดงให้เห็นว่าการโฆษณา มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราของนักเรียนอย่างชัดเจน โดยจะเป็นในทางที่การเห็น/ ได้ยินโฆษณามีผลให้นักเรียนจดจำ และอยากดื่มสุรา หรือในทางกลับกันคือนักเรียนที่ดื่มสุรา อยู่แล้วมีความสนใจต่อโฆษณาสุรามากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่ม จึงทำให้มองเห็น/ได้ยิน หรือ จดจำโฆษณาสุราได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่ม ดังนั้น การโฆษณาก็ยิ่งมีผลส่งเสริมการดื่มสุรา ของนักเรียนเหล่านี้มากขึ้น

ตารางที่ 25 การสัมผัสโฆษณาสุรา

เห็นได้ยินโฆษณาสุราในสื่อ... หลายครั้งใน 24 ชม. ที่ผ่านมา	% (SE)*			OR (95% CI)**
	นักเรียนทั้งหมด	นักเรียนที่ไม่ดื่ม	นักเรียนที่ดื่มสุรา	
โทรทัศน์	25.9 (0.94)	25.0 (0.99)	29.3 (0.99)	1.34 (1.26, 1.42)
วิทยุ	6.3 (0.33)	5.9 (0.34)	7.9 (0.47)	1.39 (1.23, 1.57)
หนังสือพิมพ์	12.0 (0.57)	11.3 (0.57)	14.9 (0.76)	1.44 (1.31, 1.59)
นิตยสาร	7.9 (0.41)	7.3 (0.41)	10.0 (0.57)	1.47 (1.31, 1.65)
แผ่นป้ายโฆษณา (cutout)	11.2 (0.54)	10.4 (0.54)	14.3 (0.72)	1.49 (1.35, 1.63)
แผ่นปลิว	4.1 (0.26)	3.8 (0.27)	5.5 (0.35)	1.58 (1.35, 1.84)
แผ่นปิดประกาศ (poster)	4.7 (0.29)	4.3 (0.29)	6.4 (0.46)	1.54 (1.32, 1.80)
อินเตอร์เน็ต	10.9 (0.52)	10.1 (0.53)	14.3 (0.67)	1.56 (1.40, 1.73)

* คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก

** Adjusted odds ratios กับตัวแปรด้านลักษณะประชากรในตารางที่ 24 โดยเปรียบเทียบกับนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา

การจดจำหรือชอบโฆษณาเครื่องดื่มยี่ห้อต่างๆ

เมื่อให้นักเรียนบอกชื่อยี่ห้อเครื่องดื่มที่นักเรียนจดจำหรือชอบโฆษณามากที่สุด นักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมาสามารถบอกได้ 37 ยี่ห้อ ในขณะที่นักเรียนที่ไม่ดื่มสุราสามารถบอกได้ 27 ยี่ห้อ และเมื่อถามว่านักเรียนอยากลองหรืออยากดื่มสุรายี่ห้ออะไรบ้าง นักเรียนที่ดื่มสุราภายใน 12 เดือนที่ผ่านมาสามารถบอกชื่อยี่ห้อได้ 42 ยี่ห้อ ส่วนนักเรียนที่ไม่ดื่มบอกได้ 38 ยี่ห้อ

ยี่ห้อเครื่องดื่มที่นักเรียนจดจำและชอบโฆษณามากที่สุดสามอันดับแรกเหมือนกันในทั้งสองกลุ่ม ซึ่งได้แก่ เบียร์ช้าง วิเจนซี่ และลิโอ และจะเห็นว่าเครื่องดื่มยี่ห้อที่นักเรียนทั้งสองกลุ่มตอบว่าชอบและจดจำโฆษณาได้ 10 อันดับแรกจะคล้ายคลึงกัน แต่สลับ

ตำแหน่งกันเท่านั้น ส่วนเมื่อถามว่านักเรียนอยากลองดื่มสุร่ายี่ห้อใดบ้าง นักเรียนที่ไม่ดื่มสุรามีสัดส่วนที่ตอบว่าอยากดื่มสเปาย ไวน์คูลเลอร์หรือบัคคารีมากที่สุด ในขณะที่นักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมาตอบว่าอยากดื่ม จอห์นนี่วอลค์เกอร์ มากที่สุด แสดงว่าสำหรับวัยรุ่นซึ่งอาจจะ เป็นนักดื่มหน้าใหม่แล้ว เครื่องดื่มประเภทที่มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ต่ำแต่มีการโฆษณา ที่แสดงถึงความทันสมัยและมีบรรจุกินที่สวยงามต้องตา สามารถดึงดูดความสนใจของเด็ก เหล่านี้ได้ ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นที่เคยดื่มแล้วกลับคิดถึงเครื่องดื่มประเภทที่มีความเข้มข้น ของแอลกอฮอล์สูงมากกว่า เช่น จอห์นนี่วอลค์เกอร์และรีเจนท์ เป็นต้น (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ยี่ห้อสุราที่นักเรียนจดจำหรือชอบโฆษณาและอยากดื่มเรียงลำดับ 1-10

เครื่องดื่มสุราที่นักเรียนสามารถจดจำหรือชอบโฆษณา 10 อันดับสูงสุดของนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา										
ลำดับ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ยี่ห้อ	ซ้าง	รีเจนท์	ลีโอ	สเปาย	แสงโลม	ไฮเนเก้น	สิงห์	อาชา	จอห์นนี่ วอลค์เกอร์	แมโขง
ร้อยละ	37.6	12.7	7.7	5.4	4.9	4.7	4.7	2.3	1.9	1.8
เครื่องดื่มสุราที่นักเรียนสามารถจดจำหรือชอบโฆษณา 10 อันดับสูงสุดของนักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา										
ลำดับ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ยี่ห้อ	ซ้าง	รีเจนท์	ลีโอ	แสงโลม	สเปาย	จอห์นนี่ วอลค์เกอร์	ไฮเนเก้น	สิงห์	อาชา	หงษ์ทอง
ร้อยละ	30.2	15.2	9.4	6.2	5.4	5.4	5.3	3.7	2.9	2.9
เครื่องดื่มสุราที่นักเรียนอยากดื่ม 10 อันดับสูงสุดของนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา										
ลำดับ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ยี่ห้อ	สเปาย	ซ้าง	ลีโอ	รีเจนท์	ไฮเนเก้น	จอห์นนี่ วอลค์เกอร์	ไวน์	อาชา	สิงห์	แสงโลม
ร้อยละ	27.2	11.8	9.8	8.8	7.8	6.7	4.4	3.0	2.8	2.2
เครื่องดื่มสุราที่นักเรียนอยากดื่ม 10 อันดับสูงสุดของนักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา										
ลำดับ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ยี่ห้อ	จอห์นนี่ วอลค์เกอร์	รีเจนท์	สเปาย	ลีโอ	ซ้าง	ไฮเนเก้น	ชีวาสรีกิล	สิงห์	ไวน์	แสงโลม/ อาชา
ร้อยละ	17.8	13.1	10.9	8.2	8.1	7.1	3.4	2.9	2.4	2.3

(ร้อยละคิดจากนักเรียนที่ตอบว่าจดจำหรือชอบโฆษณาเท่านั้น)

ง. การมีทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่มสุรา

การมองเห็นผลเชิงบวกของการดื่มสุรา เช่น คิดว่าการดื่มสุราจะช่วยทำให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น ลดความประหม่าเขินอาย จัดการกับความเครียดได้ กินอาหารได้ดีขึ้น หรือทำให้คนดูเชิ่กซึ้น เป็นสิ่งสำคัญที่ชักนำให้เยาวชนดื่มสุรา การศึกษานี้พบว่า นักเรียนที่ดื่มสุรามีโอกาสที่จะมองเห็น

ผลเชิงบวกของการดื่มสุราทุกๆ ด้านมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุราประมาณสองถึงสามเท่า และมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 27 โดยข้อที่มีสัดส่วนของนักเรียนที่ดื่มสุราตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การมองว่าการดื่มสุราช่วยให้คนสนุกสนานมากขึ้น โดยนักเรียนที่ดื่มมีอัตราส่วนความเสี่ยงเป็นสามเท่าของนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา

เมื่อรวมจำนวนข้อที่นักเรียนตอบว่าเห็นด้วยกับผลเชิงบวกของการดื่มสุราทั้ง 14 ข้อเข้าด้วยกัน นักเรียนที่ดื่มสุรามีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 5.97 (SE=0.11, median=6) ในขณะที่นักเรียนที่ไม่ดื่มมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.85 (SE=0.05, median=1) ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาค่าอัตราส่วนความเสี่ยงของความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมทัศนคติกับการดื่มสุรา พบว่านักเรียนที่ดื่มสุรามีโอกาสที่จะมองเห็นผลเชิงบวกของการดื่มสุราเพิ่มมากขึ้นทุกหนึ่งข้อเป็น 1.12 เท่าเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา (OR= 1.12, 95% CI=1.11, 1.13)

ตารางที่ 27 การมีทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่มสุรา

ฉันคิดว่า...การดื่มสุราทำให้...	% (SE)*			OR (95% CI)**
	นักเรียนทั้งหมด	นักเรียนที่ไม่ดื่ม	นักเรียนที่ดื่มสุรา	
a. ไม่ประหม่า เกือบเขิน ช่วยสร้างความสัมพันธ์	35.4 (0.62)	31.4 (0.52)	52.0 (0.95)	1.93 (1.82, 2.05)
b. ช่วยทำให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น	23.0 (0.64)	18.5 (0.46)	41.6 (1.23)	2.24 (2.06, 2.43)
c. ทำให้จัดการกับความเครียด/ปัญหาได้ดีขึ้น	23.9 (0.63)	19.0 (0.44)	44.3 (0.97)	2.45 (2.28, 2.64)
d. ช่วยให้คบเพื่อนได้ง่ายขึ้น	21.2 (0.65)	16.3 (0.46)	41.4 (1.11)	2.41 (2.21, 2.63)
e. ช่วยทำให้คนมีเรื่องที่จะคุยกันได้	26.5 (0.73)	20.8 (0.53)	50.0 (1.19)	2.60 (2.39, 2.82)
f. ทำให้เพื่อนผู้ชายสนิทกันได้เร็วขึ้น	28.8 (0.67)	23.7 (0.47)	49.9 (1.12)	2.22 (2.06, 2.40)
g. ทำให้เพื่อนผู้หญิงสนิทกันได้เร็วขึ้น	21.1 (0.67)	16.5 (0.49)	40.3 (1.10)	2.43 (2.26, 2.60)
h. ทำให้คนสนุกสนานมากขึ้น	40.1 (0.92)	33.2 (0.70)	68.8 (0.99)	3.11 (2.87, 3.37)
i. ช่วยให้มีอะไรจะทำ	23.6 (0.63)	18.8 (0.47)	43.9 (1.09)	2.46 (2.27, 2.66)
j. ทำให้กินอาหารได้อร่อยมากขึ้น	18.6 (0.51)	15.1 (0.42)	33.2 (0.75)	2.12 (1.95, 2.29)
k. ทำให้ผู้หญิงดูเซ็กซี่ขึ้น	19.6 (0.51)	16.0 (0.38)	34.3 (1.00)	2.00 (1.84, 2.17)
l. ทำให้ผู้ชายดูเซ็กซี่ขึ้น	14.8 (0.38)	12.4 (0.31)	24.5 (0.70)	1.76 (1.62, 1.92)
m. ทำให้ฉันทูเซ็กซี่ขึ้น	12.0 (0.38)	9.8 (0.32)	21.3 (0.78)	1.82 (1.63, 2.04)
n. ช่วยสร้างโอกาสในการมีเพศสัมพันธ์	37.2 (0.63)	33.8 (0.59)	51.2 (0.96)	1.61 (1.50, 1.74)

* คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก

** Adjusted odds ratios กับตัวแปรด้านลักษณะประชากรในตารางที่ 24 โดยเปรียบเทียบกับนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา

จ. การใช้สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

การดื่มสุราในเด็กและวัยรุ่นมักจะเป็นจุดเริ่มต้นของการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบที่อันตรายรุนแรงตามมา รวมทั้งการใช้สารเสพติดตัวอื่น ๆ การศึกษานี้ได้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมามีโอกาสที่จะสูบบุหรี่ด้วยมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มถึงเจ็ดเท่า โดยนักเรียนที่ดื่มสุรามีอัตราการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมาสูงถึงร้อยละ 35 ในขณะที่นักเรียนที่ไม่ดื่มมีเพียงร้อยละ 5 ที่สูบบุหรี่ และมีโอกาสที่จะเคยใช้ยารักษาโรค เช่น ยาแก้ไอ ยานอนหลับ หรือยากล่อมประสาท แบบผิดแผนมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มประมาณสองเท่าครึ่ง และเคยใช้สารเสพติดตัวใดตัวหนึ่ง เช่น กระท่อม กัญชา เฮโรอีน หรือยาบ้า เป็นต้น มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มถึงเกือบห้าเท่า อัตราความชุกของการเคยใช้สารเสพติดในชีวิตในนักเรียนที่ดื่มสุราสูงถึงร้อยละ 17.8 ในขณะที่อัตราดังกล่าวเท่ากับเพียงร้อยละ 2.4 ในนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา

นักเรียนที่ดื่มสุรายังมีอัตราการพกพาอาวุธ ชกต่อย ตบตีต่อผู้ทะเลาะวิวาท ถูกแฟน ตบตีทำร้ายร่างกายอย่างจริงจังและถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์แบบไม่เต็มใจ มีเพศสัมพันธ์เคยตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุราประมาณสองถึงสามเท่า นอกจากนี้ นักเรียนที่ดื่มสุรายังมีโอกาสที่จะมีอาการซึมเศร้า หมดหวังเกือบตลอดเวลาเป็นเวลานาน สองสัปดาห์จนรบกวนการดำเนินชีวิตประจำวันมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มถึงสองเท่า และนักเรียนที่ดื่มสุราประมาณร้อยละ 10 เคยมีความคิดฆ่าตัวตาย วางแผนการฆ่าตัวตาย และพยายามฆ่าตัวตายมาแล้วใน 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งคิดเป็นประมาณสองเท่ากว่าเมื่อเทียบกับนักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา (ตารางที่ 28) ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่น ๆ ในวัยรุ่น

ตารางที่ 28 การใช้สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

พฤติกรรมในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	% (SE)*			OR (95% CI)**
	นักเรียนทั้งหมด	นักเรียนที่ไม่ดื่ม	นักเรียนที่ดื่มสุรา	
การสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา	10.8 (0.64)	4.9 (0.30)	35.1(1.22)	6.68 (5.99, 7.45)
เคยใช้ยาแก้ไอ /ยากล่อมประสาท /ยานอนหลับ ^๑	8.9 (0.33)	6.7 (0.25)	17.7 (0.67)	2.45 (2.20, 2.72)
เคยใช้สารเสพติดตัวใดตัวหนึ่ง ^๑	5.4 (0.41)	2.4 (0.18)	17.8 (1.08)	4.83 (4.21, 5.54)
สวมหมวกกันน็อคเวลาขี่/ซ้อนมอเตอร์ไซด์เป็นประจำ	34.2 (1.96)	33.5(1.89)	37.2 (2.45)	0.92 (0.84, 1.01)
คาดเข็มขัดนิรภัยเวลาขับขี่/นั่งด้านหน้าเป็นประจำ	35.5 (1.28)	35.9 (1.28)	33.6 (1.64)	0.85 (0.79, 0.90)
พกพาอาวุธ	2.8 (0.17)	1.8 (0.12)	6.5 (0.38)	2.96 (2.48, 3.53)
ถูกข่มขู่หรือทำร้ายร่างกายด้วยอาวุธ	0.9 (0.09)	0.78 (0.08)	1.7 (0.18)	1.32 (0.99, 1.74)
ชกต่อยตบตี/ต่อสู้ทะเลาะวิวาทโดยไม่ได้รับบาดเจ็บ	2.5 (0.14)	1.6 (0.11)	6.1 (0.34)	3.38 (2.80, 4.07)
ต่อสู้จนได้รับบาดเจ็บที่ต้องรับการดูแลทางการแพทย์	1.0 (0.09)	0.8(0.07)	1.8 (0.20)	1.47 (1.15, 1.87)
ถูกแฟนตบตีทำร้ายร่างกายโดยตั้งใจ	3.8 (0.20)	2.3 (0.12)	9.9 (0.49)	3.08 (2.67, 3.54)
ถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยที่ไม่เต็มใจ	2.2 (0.15)	1.4 (0.11)	5.5 (0.36)	2.58 (2.12, 3.13)
รู้สึกซึมเศร้านาน > 2 สัปดาห์จนรบกวนชีวิตประจำวัน	13.4(0.37)	10.9 (0.32)	23.2 (0.70)	2.05 (1.88, 2.23)
คิดฆ่าตัวตายอย่างจริงจัง	5.0 (0.20)	3.7 (0.16)	10.3 (0.45)	2.62 (2.31,2.98)
วางแผนวิธีการฆ่าตัวตาย	5.7 (0.22)	4.2 (0.17)	11.7 (0.51)	2.78 (2.48, 3.10)
พยายามฆ่าตัวตายอย่างจริงจัง	5.1 (0.19)	3.8 (0.15)	10.5 (0.45)	2.77 (2.47, 3.12)
พยายามฆ่าตัวตายจนได้รับบาดเจ็บที่ต้องรักษา	1.8 (0.10)	1.3 (0.08)	3.8 (0.24)	2.35 (1.94, 2.83)
เคยมีเพศสัมพันธ์ ^๑	10.5 (0.77)	5.7 (0.45)	30.5 (1.54)	3.75 (3.37, 4.16)
เคยตั้งครภหรือทำให้คนอื่นตั้งครภ ^๑	1.0 (0.09)	0.5 (0.05)	2.9 (0.29)	2.92 (2.23, 3.81)
เคยได้รับการสอนเกี่ยวกับ AIDS/HIV	75.5 (0.88)	74.1 (1.01)	81.2 (0.69)	1.51(1.38, 1.65)

* เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตที่ผ่านมา

สรุป

ผลการศึกษาในส่วนนี้ได้แสดงถึงอัตราความชุกของการดื่มสุราของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยพบว่านักเรียนชายร้อยละ 25 และนักเรียนหญิงร้อยละ 14 ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา และร้อยละ 19.5 และ 10 ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา อัตราการดื่มหนักและดื่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมาเท่ากับร้อยละ 10 และ 16 ในนักเรียนชาย และ 4 กับ 6 ในนักเรียนหญิง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมาในนักเรียนเหล่านี้ ได้แก่ 1) ลักษณะประชากรด้าน เพศ ระดับชั้นเรียน ศาสนา สถานที่ที่อยู่อาศัย และผลการเรียน โดยระดับชั้นเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราสูงสุด 2) การรับรู้สภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน และนโยบายกฎระเบียบของโรงเรียน โดยนักเรียนที่ดื่มสุรามีแนวโน้มที่จะรับรู้สภาพแวดล้อม และนโยบายกฎระเบียบของโรงเรียนในด้านที่สอดคล้องกับการดื่มสุรา ในขณะที่นักเรียนที่ไม่ดื่มสุรามองว่าตนเองอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีผู้ดื่มสุราน้อยกว่า และรับทราบกฎระเบียบของโรงเรียนในเชิงที่ไม่ส่งเสริมการดื่มสุราของนักเรียน 3) ปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง ที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราของนักเรียนจากผลการศึกษานี้ ได้แก่ การสัมผัสกับโฆษณาสุรา นักเรียนที่ดื่มสุรามีอัตราการสัมผัสโฆษณาสุร่าบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มและสามารถจดจำ รวมทั้งมีความรู้สึกอยากลองดื่มมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุราอย่างชัดเจน และนักเรียนที่ดื่มสุรามีทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่มสุรามากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มอย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย 4) นอกจากนี้ นักเรียนที่ดื่มสุรายังมีอัตราการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ รวมทั้งการมีอารมณ์ซึมเศร้า การพยายามฆ่าตัวตาย และการสูบบุหรี่และใช้สารเสพติดตัวอื่นมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุราอย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาในต่างประเทศที่พบว่าการรับรู้และยอมรับบรรทัดฐานสังคมที่ส่งเสริมการไม่ดื่มสุราและการรับรู้โฆษณาสุรา เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดื่มสุราของเยาวชน และความสัมพันธ์ระหว่างการดื่มสุรากับพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ ข้อมูลเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนโครงการเพื่อป้องกันและควบคุมปัญหาการดื่มสุราและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในเยาวชนของประเทศไทยได้ต่อไป

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การดื่มสุรารวมทั้งการใช้สารเสพติดชนิดอื่นๆ ปัญหาทางเพศ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น การบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุจราจร การทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกาย การฆ่าตัวตาย ฯลฯ เป็นปัญหาทางสังคมและสาธารณสุขที่สำคัญที่พบมากขึ้นในวัยรุ่น รายงานนี้เป็นผลการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพรวมทั้งการใช้สารเสพติดในเด็กและวัยรุ่น และติดตามดูแลแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของสภาพปัญหา เพื่อทำความเข้าใจกับการดำเนินปัญหาในเด็กและวัยรุ่นไทย โดยศึกษาจากวัยรุ่นในสถานศึกษา ทั้งในเขตเมือง และชนบท สถานศึกษาของรัฐและเอกชน สายสามัญและสายอาชีพ ที่อาศัยอยู่ในจังหวัด 40 จังหวัด ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 50,033 คน

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 39.8 และ 24.5 เคยดื่มสุรามาแล้วในชีวิต และนักเรียนชายร้อยละ 25 และนักเรียนหญิงร้อยละ 19 ดื่มสุรารายใน 12 เดือนที่ผ่านมา และร้อยละ 19.5 และร้อยละ 10 ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา อัตราการดื่มหนักและดื่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมาเท่ากับร้อยละ 10 และ 16 ในนักเรียนชาย และ 4 กับ 6 ในนักเรียนหญิง สถานที่ที่นักเรียนนิยมใช้ดื่มสุรามากที่สุดคือ เรือกสวนไร่นา และหอพัก นักเรียนใช้เวลาเพียงประมาณ 12-14 นาทีก็สามารถหาซื้อสุราได้ โดยนักเรียนสายอาชีพประมาณครึ่งหนึ่งสามารถซื้อสุราได้เองโดยที่ผู้ขายไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัวประชาชนและยังสามารถหาซื้อสุราได้จากร้านค้ารอบบริเวณโรงเรียนอีกด้วย นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนชายเพียงร้อยละ 21 เคยสูบบุหรี่ ซึ่งน้อยกว่านักเรียนที่เคยดื่มสุรา นอกจากนี้นักเรียนชายร้อยละ 2-7 เคยใช้ กล้วยชา ยานอนหลับ กระเทียม/สารผสมกระเทียม ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม ยาบ้ำ สารระเหย ยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด ในขณะที่นักเรียนหญิง ร้อยละ 7 เคยใช้ยานอนหลับ ร้อยละ 5 เคยใช้บุหรี่ และนักเรียนหญิงเพียงร้อยละ 1-2 เคยใช้ยาแก้ไอผสมน้ำอัดลม ยากล่อมประสาท/ยาคลายเครียด และกล้วยชา นักเรียนในระดับชั้น ที่สูงกว่าเคยดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติดมากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าทั้งชายและหญิง นักเรียนส่วนใหญ่รับรู้ว่าการใช้สารเสพติดทุกตัวเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และเพื่อนจะรังเกียจหากตนเองใช้สารเหล่านี้ แม้เพียง 1-2 ครั้งก็ตาม

ในด้านพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความ ระมัดระวังในการขับขี่ยานพาหนะ โดยสวมหมวกกันน็อคและคาดเข็มขัดนิรภัยบ่อยครั้ง เวลาขับขี่โดยสารยานพาหนะ อัตราการพกพาอาวุธ การชกต่อย ทะเลาะวิวาท ค่อนข้างต่ำในนักเรียนทุกชั้นปี

นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนประมาณร้อยละ 13 มีอารมณ์ซึมเศร้า จนรบกวนการดำเนินชีวิตประจำวัน และร้อยละ 4-5 เคยคิดฆ่าตัวตาย และนักเรียนชายร้อยละ 16 และหญิงร้อยละ 7 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา ได้แก่ ระดับชั้นเรียน การรับรู้ สภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน และนโยบายกฎระเบียบของโรงเรียน โดยนักเรียนที่ดื่มสุรา มีแนวโน้มที่จะรับรู้สภาพแวดล้อมและนโยบายกฎระเบียบของโรงเรียนในด้านที่สอดคล้องกับ การดื่มสุรา ในขณะที่นักเรียนที่ไม่ดื่มสุรามองว่าตนเองอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีผู้ดื่มสุราน้อยกว่า และรับทราบกฎระเบียบของโรงเรียนในเชิงที่ไม่ส่งเสริมการดื่มสุราของนักเรียน ปัจจัยที่สำคัญ อีกด้านหนึ่งที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราของนักเรียนจากผลการศึกษา ได้แก่ การสัมผัสกับโฆษณาสุรา นักเรียนที่ดื่มสุรา มีอัตราการสัมผัสโฆษณาสุราบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มและสามารถจดจำ รวมทั้งมีความรู้สึกอยากลองดื่มมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุราอย่างชัดเจน และนักเรียนที่ดื่มสุรา มีทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่มสุรามากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ นักเรียนที่ดื่มสุรายังมีอัตราการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ รวมทั้งการมีอารมณ์ซึมเศร้า การพยายามฆ่าตัวตาย การสูบบุหรี่ และใช้สารเสพติดตัวอื่นมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา อย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย

ผลการวิจัยของโครงการนี้ค่อนข้างสอดคล้องกับผลการวิจัยอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งยืนยันให้เห็นว่าสุร่าเป็นสารเสพติดที่วัยรุ่นนิยมใช้มากที่สุด และปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญต่อการดื่มสุราของวัยรุ่น ได้แก่ ผลการเรียน การมีสมาชิกครอบครัวที่มีปัญหาจากการดื่มสุรา หรือใช้สารเสพติด การรับรู้สภาพแวดล้อมทางสังคมของวัยรุ่นเอง ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับกฎระเบียบ นโยบายของโรงเรียน การมีกลุ่มเพื่อนที่ดื่มสุราหรือมีปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ การสัมผัสกับโฆษณา รวมทั้งการมีทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่มสุรา

จากผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่าสิ่งเสพติดที่วัยรุ่นใช้ส่วนใหญ่ คือ สุรา และบุหรี่ ซึ่งเป็นสารตั้งต้นที่จะนำไปสู่การใช้สารเสพติดชนิดอื่นๆ และการดื่มสุรา มีผลให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ ตามมา การดื่มสุราสัมพันธ์กับการรับรู้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดื่มสุรา และการสัมผัสโฆษณาสุรา ดังนั้น การวางแผนโครงการเพื่อป้องกันปัญหาการดื่มสุรา หรือการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา ผู้วางนโยบายควรจะ

1. ลดพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักเรียนวัยรุ่นตั้งแต่เริ่มเรียนในชั้นมัธยม โดยรณรงค์ให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพที่ตามมา เช่น อารมณ์ซึมเศร้า การพยายามฆ่าตัวตาย และการมีเพศสัมพันธ์
2. ปรับ/ลดทัศนคติทางบวกต่อการดื่มสุราของนักเรียนในสถานศึกษา

3. โรงเรียนควรจัดการปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนที่ดื่มสุราหรือใช้ยาเสพติดตามนโยบายหรือกฎระเบียบของโรงเรียน เช่น ตรวจค้นสุรานุหรีหรือสารเสพติด ปรับ/ลงโทษหรือตัดเงินเดือน แนะนำ และการส่งต่อไปรับการบำบัดรักษา
4. โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนในการป้องกันการจำหน่ายสุรารากร้านค้ารอบบริเวณโรงเรียน
5. โรงเรียนและชุมชนควรร่วมมือกันดำเนินโครงการป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนดื่มสุรา/สูบบุหรี่ เช่น กำหนดมาตรการห้ามจำหน่ายสุราและบุหรี่ยให้แก่เด็กและเยาวชนในชุมชน โครงการรณรงค์การลด ละ เลิกดื่มสุรา/สูบบุหรี่ของผู้ใหญ่ในชุมชนเพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กและเยาวชน และการควบคุม/ห้ามการโฆษณาเครื่องดื่มสุรา หรือการสอนนักเรียนให้รู้เท่าทันโฆษณาสุรา
6. การดำเนินนโยบาย/กฎระเบียบและการจัดโครงการต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน ควรทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

1. Assanangkornchai S, Pattanasattayawong U, Samangsi N, Muekthong A. Substance use among high-school students in Southern Thailand: trends over 3 years (2002-2004). *Drug Alcohol Depend.* 2007;12;86(2-3):167-74.
2. Johnston L, O' Malley P, Bachman J, Schulenberg J. *Monitoring the Future, National Survey Results on Drug Use, 1975-2004. Volume I: Secondary school students.* NIH Pub. No. 05-5727. Bethesda, MD: National Institute on Drug Abuse; 2005.
3. National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism. Underage drinking. *Alcohol Alert.* 2006;67:1-8.
4. Bohning D, Na Ayutha RS. A case-control study of non-fatal traffic accidents on hospital patients in Bangkok metropolis. *Soc Preventiv Med.* 1997;42(6):351-7.
5. Swaddiwudhipong W, Nguntra P, Mahasakpan P, Koonchote S, Tantriratna G. Epidemiologic characteristics of drivers, vehicles, pedestrians and road environments involved in road traffic injuries in rural Thailand. *Southeast Asian J Trop Med Public Health.* 1994 ; 25(1) : 37-44.
6. Karam E, Kypri K, Salamoun M. Alcohol use among college students: an international perspective. *Curr Opin Psychiatry.* 2007;20(3):213-21.
7. DeJong W, Wechsler H. Preventing alcohol-related problems on campus: Methods for assessing student use of alcohol and other drugs. 1998 [cited 2007 15/1/2007] ; Available from : <http://www.edc.org/hee/>
8. สวัสดิ์ อัมมฉัตรกรชัย. ปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้สารเสพติด. ใน: พิเชษฐ อุดมรัตน์, บรรณาธิการ. ระบาดวิทยาของปัญหาสุขภาพจิตและโรคทางจิตเวชในประเทศไทย. สงขลา: ลิมบราเดอ์การพิมพ์ ; 2547. p. 17-57.
9. American Psychiatric Association. Substance-related disorders. *Diagnostic and statistical manual of mental disorders, fourth edition.* Washington, DC: American Psychiatric Association; 1994. p. 175-85.
10. National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion. Youth risk behaviour surveillance : National college health risk behaviour survey -

- United States, 1995. Morbid Mortal Weekly Report. 1997 ; 46 : 1-56.
11. คณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด. การประมาณการจำนวนผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากการสำรวจครัวเรือนทั่วประเทศ พ.ศ. 2546 : รายงานเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2547.
 12. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ข้อมูลจำแนกตามสาขาสถิติ, พฤติกรรมเสี่ยง. 2549 [cited 2549 25/01]; Available from: <http://www.nso.go.th>
 13. พรเทพ สิริวนารังสรรค์, ธรณินทร์ กองสุข, สุวรรณ อรุณพงศ์ไพศาล, พันธุ์ภา กิตติรัตน์ไพบูลย์, อัจฉรา จรัสสิงห์, เนตรชนก บัวเล็ก, et al. ความชุกของโรคจิตเวชในประเทศไทย : การสำรวจระดับชาติปี 2546, รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข; 2547.
 14. นพดล กรรณิกา. รายงานผลโครงการวิจัยเพื่อเฝ้าระวังรักษาคุณภาพเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 2545.
 15. สาวิตรี อชันนางค์กรชัย, อุไรวรรณ พัฒนสัตยวงศ์, นิคานต์ สำอางศรี, อโนชา หมักทอง. การศึกษาติดตามพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและการใช้สารเสพติดในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้ พ.ศ. 2548, รายงานวิจัย. สงขลา: ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2549.
 16. Dunn ME, Yniguez RM. Experimental demonstration of the influence of alcohol advertising on the activation of alcohol expectancies in memory among fourth- and fifth-grade children. *Exp Clin Psychopharmacol.* 1999;7(4):473-83.
 17. Spear L. The adolescent brain and age-related behavioral manifestations. *Neuroscience Behav Rev.* 2000;24:417-63.
 18. Jones SP, Heaven PC. Psychosocial correlates of adolescent drug-taking behavior. *J Adolesc.* 1998;21(2):127-34.
 19. Assanangkornchai S, Geater AF, Saunders JB, McNeil DR. Effects of paternal drinking, conduct disorder and childhood home environment on the development of alcohol use disorders in a Thai population. *Addiction.* 2002;97(2):217-26.
 20. Rose R, Dick D, Viken R, Kaprio J. Gene-environment interaction in patterns of adolescent drinking: Regional residency moderates longitudinal influences on alcohol use. *Alcohol Clin Exp Res.* 2001;25:637-43.

21. National Institute on alcohol Abuse and Alcoholism. Preventing alcohol abuse and related problems. Alcohol Alert. Rockville, MD: National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism; 1996 October 1996. Report No.: 34 PH370.
22. Austin EW, Chen MJ, Grube JW. How does alcohol advertising influence underage drinking? The role of desirability, identification and skepticism. *J Adolesc Health*. 2006 ;38(4):376-84.
23. National Institute of Drug Abuse. NIDA research priorities and highlights : Drug abuse and addiction research. Rockville, MD : National Institute on Drug Abuse ; 1999.
24. Fleming C, Brewer D. Parent drug use and bonding to parents as predictors of substance use in children of substance abuser. *J Child Adolesc Subs Abuse*. 1997 ; 6 : 75-86.
25. Pentz M, Brannon B. The power of policy : relationship of smoking policy to adolescent smoking. *Am J Public Health*. 1989;79:857-62.
26. Toumbourou J, Stockwell T, Neighbors C, Marlatt G, Sturrgge J, Rehm J. Interventions to reduce harm associated with adolescent substance use. *Lancet*. 2007 ; 369 : 1391-401.
27. Clark DB, Lynch KG, Donovan JE, Block GD. Health problems in adolescents with alcohol use disorders: self-report, liver injury, and physical examination findings and correlates. *Alcohol Clin Exp Res*. 2001;25(9):1350-9.
28. Strauss RS, Barlow SE, Dietz WH. Prevalence of abnormal serum aminotransferase values in overweight and obese adolescents. *J Pediatr*. 2000;136(6):727-33.
29. Dees WL, Srivastava VK, Hiney JK. Alcohol and female puberty : the role of intraovarian systems. *Alcohol Res Health*. 2001 ; 25(4) : 271-5.
30. National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion. Adolescent and school health: Youth Risk Behavior Surveillance System high school questionnaire, 2001. 2001 [cited 05/13/2002] ; Available from: <http://www.cdc.gov/HealthyYouth/yrbs/index.htm>

ภาคผนวก

ข้อมูลโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

จำนวนตัวอย่างแยกตามเขตการศึกษาและระดับชั้นเรียน

เขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียน	ม. 1 (n=659)		ม. 3 (n=877)		ม. 5 (n=710)		ปวช. 2 (n=722)		รวม (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. เขตการศึกษา 1	4 โรงเรียน	137	151	133	170	117	116	150	52	1026
1. เขตการศึกษา 2	4 โรงเรียน	105	145	124	135	82	126	158	87	962
2. เขตการศึกษา 3	4 โรงเรียน	46	75	147	168	131	138	169	106	980
รวม	9 โรงเรียน	288	371	404	473	330	380	477	245	2968

* ไม่ระบุเพศ 3 คน

รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามแยกตามเขตการศึกษา ชั้นปี และเพศ

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
มัธยมวัดธาตุทอง	47	93	42	111	36	51	-	-	380
ศรีวิกรม์	90	58	91	59	81	65	-	-	444
โยนออฟอาร์คเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	32	49	81
เทคนิควิทยา	-	-	-	-	-	-	118	3	121
รวมเขตการศึกษา 1	137	151	133	170	117	116	150	52	1026
นวมินทร์ราชินูทิศ บดินทรเดชา	69	96	72	89	54	78	-	-	458
อุดมศึกษา	36	49	52	46	28	48	-	-	259
เซนต์จอร์จเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	46	82	128
เซนต์จอร์จโบลีเทคนิค	-	-	-	-	-	-	112	5	117
รวมเขตการศึกษา 2	105	145	124	135	82	126	158	87	962
นวมินทร์ราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	46	75	38	77	40	77	-	-	353
ทิวไม่งาม	-	-	109	91	91	61	-	-	352
เทคโนโลยีหมู่บ้านครู(อาชีวะ)	-	-	-	-	-	-	24	102	126
เทคโนโลยีหมู่บ้านครู(เทคนิค)	-	-	-	-	-	-	145	4	149
รวมเขตการศึกษา 3	46	75	147	168	131	138	169	106	980

* ไม่ระบุเพศ 3 คน

ข้อมูลโรงเรียนในเขตปริมณฑล

จำนวนตัวอย่างแยกตามจังหวัดและระดับชั้นเรียน

จังหวัดปริมณฑล	จำนวนโรงเรียน	ม. 1 (n=974)		ม. 3 (n=973)		ม. 5 (n=1007)		ปวช. 2 (n=708)		รวม (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. จังหวัดนนทบุรี	6 โรงเรียน	171	139	133	161	145	167	137	45	1098
2. จังหวัดนครปฐม	5 โรงเรียน	197	169	149	179	150	211	113	77	1245
3. จังหวัดสมุทรสาคร	5 โรงเรียน	162	136	190	156	100	232	199	137	1312
รวม	16โรงเรียน	530	444	472	496	395	610	449	259	3655

* ไม่ระบุเพศ 7 คน

รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามแยกตามจังหวัด ชั้นปีและเพศ

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. รัตนาริเบศน์	63	48	47	61	87	77			383
2. เตรียมอุดมหม่อมเกล้า	75	56	49	54	21	30			285
3. เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์	33	35	37	46	37	60			248
4. วิทยาลัยการอาชีพไทรน้อย							63		63
5. พัฒนวิทย์บริหารธุรกิจ							25	22	47
6. ปัญญาภิวัฒน์ฯ							49	23	72
รวมจังหวัดนนทบุรี	171	139	133	161	145	167	137	45	1098
7. พระปฐมวิทยาลัย	84	64	67	79	65	86			445
8. กาญจนภิเษกวิทยาลัย	46	59	71	89	60	86			411
9. เสริมสิทธิวิทยา	67	46	11	11	25	39			199
10. วิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑล							61	36	97
11. เทคโนโลยีนครปฐม							52	41	93
รวมจังหวัดนครปฐม	197	169	149	179	150	211	113	77	1245
12. สมุทรสาครวิทยาลัย	55	49	87	65	45	74			375
13. กระทุ่มแบนฯ	48	56	56	32	24	91			307
14. สมุทรสาครภูมิพิชัย	59	31	47	59	31	67			294
15. วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร							136	45	181
16. วิทยาลัยการอาชีพบ้านแพ้ว							63	92	155
รวมจังหวัดสมุทรสาคร	162	136	190	156	100	232	199	137	1312

* ไม่ระบุเพศ 7 คน

ข้อมูลโรงเรียนในเขตภาคกลาง

จำนวนตัวอย่างแยกตามจังหวัดและระดับชั้นเรียน

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	ม. 1 (n=3951)		ม. 3 (n=3827)		ม. 5 (n=3582)		ปวช. 2 (n=1803)		รวม (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. จังหวัดชัยนาท	5 โรงเรียน	164	244	211	163	118	278	136	63	1377
2. จังหวัดระยอง	5 โรงเรียน	238	118	203	155	171	269	52	147	1353
3. จังหวัดนครนายก	7 โรงเรียน	170	142	216	252	104	181	122	56	1243
4. จังหวัดอยุธยา	5 โรงเรียน	156	249	136	263	120	274	93	104	1395
5. จังหวัดชลบุรี	5 โรงเรียน	160	250	121	243	76	237	74	111	1272
6. จังหวัดกาญจนบุรี	5 โรงเรียน	260	124	235	133	183	217	87	2	1241
7. จังหวัดราชบุรี	5 โรงเรียน	278	124	267	109	207	175	56	145	1361
8. จังหวัดสมุทรสงคราม	5 โรงเรียน	244	222	204	211	117	200	102	93	1393
9. จังหวัดสระบุรี	5 โรงเรียน	144	272	134	165	105	220	102	96	1238
10. จังหวัดสระแก้ว	6 โรงเรียน	173	219	179	227	90	240	96	66	1290
รวม	53โรงเรียน	1987	1964	1906	1921	1291	2291	920	883	13163

รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามแยกตามจังหวัด ชั้นปีและเพศ

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ชัยนาทพิทยาคม	45	101	47	77	38	103	-	-	411
ครูประชาสรรค์	50	78	114	14	39	88	-	-	383
หันคาพิทยาคม	69	65	50	72	41	87	-	-	384
วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท	-	-	-	-	-	-	121	30	151
พาณิชย์การชัยนาท	-	-	-	-	-	-	15	33	48
รวมจังหวัดชัยนาท	164	244	211	163	118	278	136	63	1377
ระยองวิทยาคม	80	74	58	89	31	114	-	-	446
แก่งวังหว้าวิทยาคม	52	43	56	64	59	68	-	-	342
อัสสัมชัญระยอง	106	-	90	-	81	89	-	-	366
วิทยาลัยเทคนิคระยอง	-	-	-	-	-	-	48	51	99
พาณิชย์การระยอง	-	-	-	-	-	-	4	96	100
รวมจังหวัดระยอง	238	117	204	153	171	271	52	147	1353

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ปิยชาติพัฒนา	41	13	59	89	38	53	-	-	293
บ้านนานายกพิทยากร	22	18	36	31	22	47	-	-	176
ปากพลีพิทยาคาร	39	35	42	44	21	25	-	-	206
นวมราชานุสรณ์	68	76	79	88	23	56	-	-	390
วิทยาลัยเทคนิคนครนายก	-	-	-	-	-	-	92	3	95
เทคโนโลยีวีรพัฒน์	-	-	-	-	-	-	24	22	46
เทคโนโลยีพาณิชย์การนครนายก	-	-	-	-	-	-	6	31	37
รวมจังหวัดนครนายก	170	142	216	252	104	181	122	56	1243
อยุธยาวิทยาลัย	103	33	87	41	77	56	-	-	397
จอมสุรางค์อุปถัมภ์	-	133	-	135	-	131	-	-	399
เสนา(เสนาประสิทธิ์)	53	83	49	87	43	87	-	-	402
วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	-	-	-	-	-	-	7	91	98
วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา	-	-	-	-	-	-	86	13	99
รวมจังหวัดอยุธยา	156	249	136	263	120	274	93	104	1395
ชลภัฒยานุกุล	-	109	-	101	6	100	-	-	316
ศรีราชา	61	62	65	78	40	86	-	-	392
ดาราสุมุทร์	99	79	56	64	30	51	-	-	379
เทคโนโลยีแหลมฉบัง	-	-	-	-	-	-	53	29	82
ชลพินิจพาณิชย์การ	-	-	-	-	-	-	21	82	103
รวมจังหวัดชลบุรี	160	250	121	243	76	237	74	111	1272
เทพมงคลรังสี	143	19	120	11	81	59	-	-	433
วิสุทธรังสี	70	72	63	79	45	98	-	-	427
บ่อพลอยรัชดาภิเษก	47	33	52	43	57	60	-	-	292
วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี	-	-	-	-	-	-	87	2	89
รวมจังหวัดกาญจนบุรี	260	124	235	133	183	217	87	2	1241
รัตนราษฎร์บำรุง	62	88	67	51	20	115	-	-	403
ท่ามะขามวิทยา	79	36	74	58	57	60	-	-	364
สารสิทธิ์พิทยาลัย	137	-	126	-	130	-	-	-	393
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี	-	-	-	-	-	-	15	85	100
บ้านโป่งบริหารธุรกิจ-เทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	41	60	101
รวมจังหวัดราชบุรี	278	124	267	109	207	175	56	145	1361

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ศรีธนาสมุทร	67	85	65	79	52	93	-	-	441
วัดท้ายหาด	66	39	36	39	17	38	-	-	235
อัมพวันวิทยาลัย	99	88	95	85	46	58	-	-	471
เมธีชุนหะวันวิทยาลัย	12	10	8	8	2	11	-	-	51
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม	-	-	-	-	-	-	102	93	195
รวมจังหวัดสมุทรสงคราม	244	222	204	211	117	200	102	93	1393
สระบุรีวิทยาคม	19	112	12	35	29	55	-	-	262
แก่งคอยวิทยาลัย	69	72	49	79	29	86	-	-	384
เส้าให้"วิมลวิทยานุกูล"	56	88	73	51	47	79	-	-	394
วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี	-	-	-	-	-	-	97	3	100
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี	-	-	-	-	-	-	5	93	98
รวมจังหวัดสระบุรี	144	272	134	165	105	220	102	96	1238
สระแก้ว	53	87	62	80	30	89	-	-	401
วังหลังวิทยาคม	66	50	46	56	10	32	-	-	260
ตาพระยา	54	82	71	91	50	119	-	-	467
วิทยาลัยเทคโนโลยีสระแก้ว	-	-	-	-	-	-	21	38	59
ไฮเทค-เทคโนโลยีสระแก้ว	-	-	-	-	-	-	75	28	103
รวมจังหวัดสระแก้ว	173	219	179	227	90	240	96	66	1290

ข้อมูลโรงเรียนในเขตภาคเหนือ

จำนวนตัวอย่างแยกตามจังหวัดและระดับชั้นเรียน

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	ม. 1 (n=3042)		ม. 3 (n=2993)		ม. 5 (n=2789)		ปวช. 2 (n=1564)		รวม (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. เชียงใหม่	5 โรงเรียน	221	171	229	189	138	251	101	95	1395
2. อุดรดิตต์	5 โรงเรียน	186	157	161	198	87	161	80	114	1144
3.แพร่	5 โรงเรียน	252	139	230	190	192	192	111	89	1395
4.พะเยา	5 โรงเรียน	227	180	197	136	182	166	98	112	1298
5.แม่ฮ่องสอน	5 โรงเรียน	176	247	178	212	124	219	128	83	1367
6.นครสวรรค์	5 โรงเรียน	189	164	114	138	117	220	94	63	1099
7.พิจิตร	5 โรงเรียน	143	198	142	199	125	242	115	83	1247
8.เพชรบูรณ์	5 โรงเรียน	212	160	269	202	159	201	121	74	1398
รวม	40 โรงเรียน	1606	1416	1520	1464	1124	1652	848	713	10343

*ไม่ระบุเพศ 45 คน

รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามแยกตามจังหวัด ชั้นปีและเพศ

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
กาวิละวิทยาลัย	64	87	47	101	45	110	-	-	454
มงฟอร์ตวิทยาลัย	105	0	141	0	63	35	-	-	344
สันป่าตองวิทยาคม	52	84	41	88	30	106	-	-	401
วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่	-	-	-	-	-	-	98	0	98
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่	-	-	-	-	-	-	3	95	98
รวมจังหวัดเชียงใหม่	221	171	229	189	138	251	101	95	1395
อุดรดิตต์วิทยา	69	73	64	79	45	62	-	-	392
น้ำริดวิทยา	55	46	41	33	30	45	-	-	250
ลับแลพิทยาคม	62	38	56	86	12	54	-	-	308
วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์	-	-	-	-	-	-	77	9	86
วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรดิตต์	-	-	-	-	-	-	3	105	108
รวมจังหวัดอุดรดิตต์	186	157	161	198	87	161	80	114	1144
พิริยาลัย	126	24	93	26	112	62	-	-	443

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
เจริญราษฎร์	78	62	55	51	3	2	-	-	251
สูงเม่นชนูปถัมภ์	48	53	82	113	77	128	-	-	501
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่	-	-	-	-	-	-	11	89	100
วิทยาลัยเทคนิคแพร่	-	-	-	-	-	-	100	0	100
รวมจังหวัดแพร่	252	139	230	190	192	192	111	89	1395
พะเยาพิทยาคม	53	66	59	61	80	40	-	-	359
พินิตประสาธน์	89	24	99	24	66	36	-	-	338
ดอกคำใต้พิทยาคม	85	90	39	51	36	90	-	-	391
บริหารธุรกิจพะเยา	-	-	-	-	-	-	50	61	111
วิทยาลัยเทคนิคพะเยา	-	-	-	-	-	-	48	51	99
รวมจังหวัดพะเยา	227	180	197	136	182	166	98	112	1298
พายัพพิทยาคาร	64	86	67	82	49	86	-	-	434
ศึกษาสงเคราะห์	49	73	29	68	25	56	-	-	300
ห้องสอนศึกษา	63	88	82	62	50	77	-	-	422
วิทยาลัยการอาชีพพนมทราชนิ	-	-	-	-	-	-	52	48	100
วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง	-	-	-	-	-	-	76	35	111
รวมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	176	247	178	212	124	219	128	83	1367
นวมินทร์ชูทิศ มัชฌิม	28	46	27	41	22	93	-	-	257
โพธิ์สารศึกษา	90	71	24	19	52	51	-	-	307
ตากฟ้าวิชาประสิทธิ์	71	47	63	78	43	76	-	-	378
สหนครสวรรค์พัฒนศึกษา	-	-	-	-	-	-	5	52	57
วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์	-	-	-	-	-	-	89	11	100
รวมจังหวัดนครสวรรค์	189	164	114	138	117	220	94	63	1099
ระหลวงพิทยาคม	49	69	42	81	38	81	-	-	360
ตะพานหิน	41	52	42	54	16	50	-	-	255
พิจิตรพิทยาคม	53	77	58	64	71	111	-	-	434
วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร	-	-	-	-	-	-	48	49	97
วิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร	-	-	-	-	-	-	67	34	101
รวมจังหวัดพิจิตร	143	198	142	199	125	242	115	83	1247
เซนต์โยเซฟศรีเพชรบูรณ์	47	51	76	114	32	64	-	-	384
เพชรพิทยาคม	103	21	142	0	72	50	-	-	388
หล่มสักพิทยาคม	62	88	51	88	55	87	-	-	431
บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	-	-	-	-	-	-	69	25	94
วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์	-	-	-	-	-	-	52	49	101
รวมจังหวัดเพชรบูรณ์	212	160	269	202	159	201	121	74	1398

ข้อมูลโรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จำนวนตัวอย่างแยกตามจังหวัดและระดับชั้นเรียน

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	ม. 1 (n = 3493)		ม. 3 (n = 3463)		ม. 5 (n = 3225)		ปวช. 2 (n=2059)		รวม (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. จังหวัดศรีสะเกษ	5 โรงเรียน	179	259	129	197	112	274	135	70	1355
2. จังหวัดชัยภูมิ	5 โรงเรียน	152	283	113	248	50	437	44	136	1463
3. จังหวัดหนองบัวลำภู	6 โรงเรียน	163	238	110	241	139	328	177	83	1479
4. จังหวัดเลย	5 โรงเรียน	181	205	179	225	115	228	32	153	1318
5. จังหวัดหนองคาย	5 โรงเรียน	156	183	253	372	79	171	101	102	1417
6. จังหวัดนครพนม	5 โรงเรียน	162	240	120	272	95	230	70	80	1269
7. จังหวัดมหาสารคาม	5 โรงเรียน	162	158	163	174	165	162	148	133	1265
8. จังหวัดร้อยเอ็ด	5 โรงเรียน	245	153	275	129	156	243	79	71	1351
9. จังหวัดกาฬสินธุ์	5 โรงเรียน	133	241	90	173	85	156	179	266	1323
รวม	46โรงเรียน	1533	1960	1432	2031	996	2229	965	1094	12240

* ไม่ระบุเพศ 130 คน แบ่งเป็น ศรีสะเกษ 3 คน, ชัยภูมิ 8 คน, หนองบัวลำภู 8 คน, เลย 10 คน, หนองคาย 13 คน, นครพนม 66 คน, มหาสารคาม 9 คน, ร้อยเอ็ด 6 คน และกาฬสินธุ์ 7 คน

รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามแยกตามจังหวัด ชั้นปีและเพศ

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ศรีสะเกษวิทยาคาร	43	96	35	63	23	102	-	-	362
วัดมหาพุทธาราม	57	90	-	-	-	-	-	-	147
เทคนิคศรีสะเกษ	-	-	-	-	-	-	74	34	108
วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีสะเกษ	-	-	-	-	-	-	61	36	97
กันทรารมย์	79	73	94	134	89	172	-	-	641
รวมจังหวัดศรีสะเกษ	179	259	129	197	112	274	135	70	1355
สตรีชัยภูมิ	-	142	4	153	9	362	-	-	670
มารีย์อุปถัมภ์	96	80	26	14	-	-	-	-	216
วิทยาลัยเกษตรชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-	-	9	9
วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-	44	127	171
นางายกกลัด	56	61	83	81	41	75	-	-	397

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
รวมจังหวัดชัยภูมิ	152	282	113	248	50	438	44	136	1463
หนองบัวพิทย	45	72	23	74	64	194	-	-	472
พิชัยบัณฑิตย์	34	48	8	21	8	9	-	-	128
อาชีพะหนองบัว	-	-	-	-	-	-	49	62	111
วิทยาลัยเทคนิคหนองบัว	-	-	-	-	-	-	128	21	149
ศรีบุญเรือง	51	82	42	84	53	94	-	-	406
ขามพิทย	33	36	37	62	14	31	-	-	213
รวมจังหวัดหนองบัวลำภู	163	238	110	241	139	328	177	83	1479
เลยอนุกุล	54	49	43	62	49	76	-	-	333
นาอ้อ	64	72	68	80	26	64	-	-	374
เทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	31	56	87
วิทยาลัยอาชีพะเลย	-	-	-	-	-	-	1	97	98
ภูกระดึง	63	84	68	83	40	88	-	-	426
รวมจังหวัดเลย	181	205	179	225	115	228	32	153	1318
ปทุมเทพ	51	69	54	98	56	108	-	-	436
หนองคายวิทย	66	84	152	213	15	47	-	-	577
เทคนิคหนองคาย	-	-	-	-	-	-	92	13	105
อาชีพะหนองคาย	-	-	-	-	-	-	9	89	98
บึงคล้า	39	30	47	61	8	16	-	-	201
รวมจังหวัดหนองคาย	156	183	253	372	79	171	101	102	1417
ปียมหาราชาลัย	91	110	53	141	68	157	-	-	620
อุเทนพัฒนา	71	130	67	131	27	73	-	-	499
วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม	-	-	-	-	-	-	22	38	60
วิทยาลัยเทคนิคนครพนม	-	-	-	-	-	-	30	40	70
คฤบริหารธุรกิจ	-	-	-	-	-	-	18	2	20
รวมจังหวัดนครพนม	162	240	120	272	95	230	70	80	1269
ผดุงนารี	80	75	137	140	75	149	-	-	656
เขียงยี่นพิทยาคม	63	55	12	21	75	2	-	-	228
ชาญวิทยาและอรุณวิทยา	19	28	14	13	15	11	-	-	100
วิทยาลัยอาชีพะศึกษา	-	-	-	-	-	-	9	131	140
วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม	-	-	-	-	-	-	139	2	141

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
รวมจังหวัดมหาสารคาม	162	158	163	174	165	162	148	133	1265
ร้อยเอ็ดวิทยาลัย	164	37	201	3	90	110	-	-	605
โพธิทองพัฒนาวิทยา	81	116	74	126	66	133	-	-	596
ธีรธาตา	-	-	-	-	-	-	50	25	75
วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด	-	-	-	-	-	-	16	9	25
อาชีพร้อยเอ็ด	-	-	-	-	-	-	13	37	50
รวมจังหวัดร้อยเอ็ด	245	153	275	129	156	243	79	71	1351
อนุกุลนารี	46	104	45	89	46	107	-	-	437
ยางตลาดวิทยาคาร	87	137	45	84	39	49	-	-	441
วิทยาลัยสารพัดช่างกาฬสินธุ์	-	-	-	-	-	-	-	146	146
วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์	-	-	-	-	-	-	149	-	149
พานิชยกรรมกาฬสินธุ์	-	-	-	-	-	-	30	120	150
รวมจังหวัดกาฬสินธุ์	133	241	90	173	85	156	179	266	1323

* ไม่ระบุเพศ 130 คน ก้นทรากรมย์ 3 คน, สตรีชัชฎุมิ 5 คน, วิทยาลัยเทคนิคชัชฎุมิ 2 คน, นายางกัลด 1 คน, หนองบัวพิท = 4 คน, เทคนิคหนองบัว = 1 คน, ศรีบุญเรือง = 2 คน, ขามพิททยา = 1 คน, เลยอนุกุล = 4 คน, อาชีวะเลย = 1 คน, ภูกระดิง = 5 คน, ทุมเทพ 3 คน, หนองคายพิท 8 คน, เทคนิคหนองคาย 1 คน, ึงค์ล้า 1 คน, ปียมหาราชาลัย 1 คน, อุเทนพัฒนา 65 คน, ผดุงนารี 2 คน, เชียงยีนพิททยาคม 1 คน, ชาญพิททยาและอรุณพิททยา 1 คน, วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม 5 คน, ร้อยเอ็ดวิทยาลัย 1 คน, โพธิทองพัฒนาพิททยา 5 คน, อนุกุลนารี 7 คน

ข้อมูลโรงเรียนในเขตภาคใต้

จำนวนตัวอย่างแยกตามจังหวัดและระดับชั้นเรียน

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	ม. 1 (n=2146)		ม. 3 (n=2209)		ม. 5 (n=1742)		ปวช. 2 (n=1363)		รวม (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. จังหวัดนราธิวาส	4 โรงเรียน	91	144	56	122	29	50	105	54	651
2. จังหวัดระนอง	5 โรงเรียน	130	163	100	196	74	128	73	87	951
3. จังหวัดตรัง	5 โรงเรียน	111	226	133	244	104	237	80	102	1237
4. จังหวัดชุมพร	5 โรงเรียน	150	169	168	206	111	175	32	107	1118
5. จังหวัดสุราษฎร์	7 โรงเรียน	191	172	159	206	104	288	117	92	1329
6. จังหวัดพังงา	5 โรงเรียน	126	152	111	151	110	118	131	26	925
7. จังหวัดสตูล	5 โรงเรียน	146	175	157	200	67	147	283	74	1249
รวม	36 โรงเรียน	945	1,201	884	1,325	599	1,143	821	542	7460

* ไม่ระบุเพศ 19 คน

รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามแยกตามจังหวัด ชั้นปีและเพศ

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
นิรันดร์วิทยา	57	75	23	55	20	21	-	-	251
ร่มเกล้านราธิวาส	27	56	11	13	4	14	-	-	125
เจริญวิทยานุสรณ์	7	13	22	54	5	15	-	-	116
วิทยาลัยเทคนิคดินนราธิวาส	-	-	-	-	-	-	105	54	159
รวมจังหวัดนราธิวาส	91	144	56	122	29	50	105	54	651
ดำรงศาสตร์วิทยา	21	34	15	35	15	30	-	-	150
ปากจั่นวิทยา	43	45	35	67	1	8	-	-	199
สตรีระนอง	66	84	50	94	58	90	-	-	442
วิทยาลัยการอาชีพกระบือ	-	-	-	-	-	-	46	54	100
ระนองเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	27	33	60
รวมจังหวัดระนอง	130	163	100	196	74	128	73	87	951
บูรณะรำลึกตรัง	38	95	46	87	46	86	-	-	398
จุฬารัตนราชวิทยาลัยตรัง	16	58	39	73	13	77	-	-	276
ย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์	57	73	48	84	45	74	-	-	381
วิทยาลัยเทคนิคตรัง	-	-	-	-	-	-	75	96	171
เทคนิคพานิชยการสยาม	-	-	-	-	-	-	5	6	11
รวมจังหวัดตรัง	111	226	133	244	104	237	80	102	1237

BIB Key.....

รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามแยกตามจังหวัด ชั้นปีและเพศ (ต่อ)

โรงเรียน	ม. 1		ม. 3		ม. 5		ปวช. 2		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ปากน้ำชุมพรวิทยา	48	31	51	53	14	18	-	-	215
ศรีราษฎร์	57	75	64	87	49	88	-	-	420
ท่าแซะรัชดาภิเษก	45	63	53	66	48	69	-	-	344
รักษารวมบริหารธุรกิจ	-	-	-	-	-	-	22	102	124
วิทยาลัยประมงชุมพรเขตอุดมศักดิ์	-	-	-	-	-	-	10	5	15
รวมจังหวัดชุมพร	150	169	168	206	111	175	32	107	1118
สุราษฎร์พิทยา	74	63	44	89	32	100	-	-	402
ดอนสักมดุงวิทย์	62	61	41	64	17	30	-	-	275
พันธศึกษา	21	9	11	9	9	6	-	-	65
เทพมิตรศึกษา	34	39	63	44	28	76	-	-	284
พนพิณพิทยาคม	-	-	-	-	18	76	-	-	94
วิทยาลัยการอาชีพไชยา	-	-	-	-	-	-	60	44	104
วิทยาลัยการอาชีพเวียงสระ	-	-	-	-	-	-	57	48	105
รวมจังหวัดสุราษฎร์ธานี	191	172	159	206	104	288	117	92	1329
ท้ายเหมืองวิทยา	39	42	42	57	36	61	-	-	277
กะปงพิทยาคม	51	51	24	38	18	15	-	-	197
ดีบุกพังงาวิทยายน	36	59	45	56	56	42	-	-	294
วิทยาลัยเทคนิคพังงา	-	-	-	-	-	-	96	2	98
วิทยาลัยการอาชีพท้ายเหมือง	-	-	-	-	-	-	35	24	59
รวมจังหวัดพังงา	126	152	111	151	110	118	131	26	925
พิมานพิทยาสรรค์	41	58	39	60	23	77	-	-	298
ทุ่งหว้าวิทยวิทย์	55	80	56	66	13	30	-	-	300
อรุณศาสนวิทยามูลนิธิ	50	37	62	74	31	40	-	-	294
วิทยาลัยเทคนิคสตูล	-	-	-	-	-	-	218	38	256
วิทยาลัยการอาชีพพะงู	-	-	-	-	-	-	65	36	101
รวมจังหวัดสตูล	146	175	157	200	67	147	283	74	1249

* ไม่ระบุเพศ 19 คน

 สมอ
RA1242.A35
n64
2551

 การเฝ้าระวังพฤติกรรมการณ์โรค
เอดส์และพฤติกรรม
เสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับ ...